

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

68. Birleşim

3 . 3 . 1955 Çarşamba

İçindekiler

	Sayfa	Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	120:121	
2. — Yoklama	121	
3. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	121	
1. — Sağlık Bakanı Faruk Sükan'ın, Erzurum'un Tekman ve Çat ilçelerine tezelden yardım yapılamaması dolayısıyla kızamık hastalığı yüzünden ölüm'erin arttığına, kış ve kar sebebiyle gerekli yardımın yapılmadığına, ordu, Kızılay ve oradaki teşkilâtın devam eden üstün çabaları ve gamma plobilin aşısı sayesinde pek yakın bir zamanda hastalığın koruyucu ve başarılı tedavisinin yapılacağına dair demeci.	121:123	
2. — Aydın Milletvekili Nedim Müren'e izin verilmesi hakkındaki Başkanlık tezkeresi (3/1144)	123	
4. — Görüşülen işler	124	
1. — Ege Üniversitesinin 1960 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı (3/530, 1/121) (S. Sayısı: 875)	124,146:149	
2. — Cumhuriyet Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan ve üç arkadaşının, 1111 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkın-		
da kanun teklifi, Konya Milletvekili Ahmet Gürkan ve Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Sıldırım'ın, 5585 sayılı Kanuna geç'ei bir madde eklenmesine dair kanun teklifi, Tokat Milletvekili H. Ali Dizman'ın, Askerlik hizmetlerin'in emeklilik ve terfiden sayılması hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Hilmi Onat ve Aydın Milletvekili Mehmet Yavaş'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunla bu kanunu tadil eden 5585 ve 6724 sayılı kanunlara bâzi maddeler ilâvesi hakkındaki kanun teklif'lerine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/62, 2/145, 2/204, 2/360; Cumhuriyet Senatosu 2/142) (S. Sayısı: 445 e 1 nei ek)		124
3. — İstanbul Milletvekili Naci Öktem ve 8 arkadaşının, 28 Nisan 1304 tarihli Alâmeti Farika Nizamnamesine ek kanun teklifi ile Manisa Milletvekili Muammer Erten'in Markalar ve menşe işaret-		

leri hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/160, 2/297, Cumhuriyet Senatosu 2/140) (S. Sayısı: 526 ye 1 nci ek) 124:134

4. — Ege Üniversitesinin 1961 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Ege Üniversitesinin 1961 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/802, 1/454) (S. Sayısı: 876) 134

5. — Ege Üniversitesinin 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Ege Üniversitesi 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/907, 1/688) (S. Sayısı: 877) 134

6. — İstanbul Üniversitesinin 1961 yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile İstanbul Üniversitesi 1961 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/787, 1/431) (S. Sayısı: 860) 134

7. — İstanbul Üniversitesinin 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile İstanbul Üniversitesi 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/961, 1/680) (S. Sayısı: 874) 134

8. — Kat mülkiyeti kanunu tasarısı ile Kırşehir Milletvekili Ahmet Bilgin ve 8 arkadaşının ve Afyon Karahisar Milletvekili Asım Yılmaz'ın, kat mülkiyeti kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (1/516, 2/288, 2/325) (S. Sayısı: 524) 134:145

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Bu birleşimde iki oturum yapan Genel Kurulda;

Başbakan Suad Hayri Ürgüplü tarafından kurulan Hükümet programı üzerindeki görüşmelere devam olunduğu sırada verilen yeterlik önergesi kabul olundu.

Güven oyuna, Anayasanın 103 ncu maddesi gereğince, 4 Mart 1965 Perşembe günü saat 15 te yapılacak Birleşimde başvurulacağı bildirilerek,

3 Mart 1965 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere (saat 18,12 de) Birleşime son verildi.

Başkan
Fuad Sirmen

Kâtip
Amasya
Nevzat Şener

Kâtip
Malatya
Nurettin Akyurt

SORULAR

Yazılı sorular

1. — Konya Milletvekili Kadircan Kaflı'nın Konya'nın Ilgın ilçesi hudutları dâhilinde yapılmakta olan Çavuşçu gölü baraj inşaatında işlerin keyfi bir şekilde görüldüğü hakkındaki şikâyetin doğru olup olmadığına dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/671)

2. — Konya Milletvekili Kadircan Kaflı'nın, Bursa'nın Orhangazi Belediyesinin, asker ailelerine yardım parasını Temmuz 1964 ayından beri ödememesi sebebine dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/672)

3. — Konya Milletvekili Kadircan Kaflı'nın, Eskişehir'in Mahmudiye ilçesinin Hamidiye köyü

halkından alınan Ziraat Odaları Birliği aidatının kanuni olup olmadığına dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/673)

4. — Konya Milletvekili Kadircan Kafı'nın, Konya'da bulunan Selçuk İlkokulu Yaptırma Derneğine Evkafa ait bir arsanın münasip bedelle verilmesine dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/674)

5. — Konya Milletvekili Kadircan Kafı'nın,

İstanbul'daki Askerî Müzede 14 seneden beri uzman olarak çalışan zatın işine son verilmesi sebebine dair yazılı soru önergesi, Milli Savunma Bakanlığına gönderilmiştir. (7/675)

6. — Konya Milletvekili Kadircan Kafı'nın, pek yüksek değerli eşya ve hâtıralarla dolu olan Askerî Müzenin durumuna dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/676)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.000

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok.

KATIPLER : Süreyya Öner (Siirt), Nevzat Şener (Amasya)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 68 nci Birleşimini açıyorum.

2. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır. Sayın üyeler lütfen beyaz düğmelere bassınlar. (Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Yoklama işlemi bitmiştir, müzakereler için gerekli çoğunluğumuz mevcuttur, müzakerelere başlıyoruz.

3. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Sağlık Bakanı Faruk Sukan'ın, Erzurum'un Tekman ve Çat ilçelerine tezelden yardım yapılamaması dolayısıyla kızamık hastalığı yüzünden ölümlerin arttığına, kış ve kar sebebiyle gerekli yardım yapılamadığına, ordu Kızılay ve oradaki teşkilâtın devam eden üstün çabaları ve gamma plobilin aşısı sayesinde pek yakın bir zamanda hastalığın koruyucu ve başarılı tedavisinin yapılacağına dair demeci.

BAŞKAN — Sayın Sağlık Bakanı buyurun, Erzurum'daki kızamık hastalığı hakkında.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI FARUK SÜKAN (Konya) — Muhterem arkadaşlarım, son günlerde Erzurum'da vukua gelen kızamık salgını hakkında Yüce Heyetinize mâruzatta bulunmak üzere söz almış bulunuyorum. Kızamık bir mevsim hastalığıdır. Fakat Erzu-

rum'da vukua gelen salgın, her senekinden farklı olarak bu yıl şiddetini artırmış, maalesef fazla zayıat ve vefiyata müncer olmuştur. Hastalık, kızamık salgını, 13 Şubat günü Bakanlığımıza tel ile duyurulmuş, yolların kapalı bulunması sebebiyle, salgının hüküm sürdüğü Tekman ve Çat ilçelerine, karayolu ile ekipler gönderilmesi ve âcil tedavi ve tedbir alınması imkânı hâsıl olmuştur. Bunun üzerine, Üçüncü Ordu Komutanlığı ile yapılan görüşmelerden sonra, ancak, tayyarelerle, Üçüncü Orduya mensup üç tayyare ile Çat ve Tekman ilçelerine havadan, yeteri miktarda ilaç, malzeme ve gıda yardımında bulunulmuştur. Tayyare ile atılan ilaçlardan sonra, Karayolları Bölge Müdürlüğünün gayretli çalışmaları neticesinde, üç gün sonra, Tekman yolu geçit vermiş ve derhal mahalline Sağlık Müdürü,

Vali Vekili ve yeteri miktarda sağlık personeli gönderilebilmiştir. Derhal mahallinde yapılan taramalardan sonra, Tekman'ın ancak 10 köyü ile irtibat sağlanabilmiş, diğer 60 köyü ile bir irtibat sağlanamamıştır. Ekip dönünce karayolu tekrar kapanmış ve durum Bakanlığa bildirilmiştir. Bunun üzerine bendeniz Bakanlığımıza mensup mütahassıslarla birlikte karayolu ile bizzat Erzurum'a gittim, Erzurum'da idare âmirleri, Sağlık Müdürü ve mütahassıs hekimlerden müteşekkil bir heyet ile Erzurum bölgesinde kızamığın önlenmesi ve vefiyatın önlenmesi hususunda gerekli çalışmaların ve tedbirlerin alınması mevzuunda faaliyete geçtik. Tekman ve Çat ilçeleri devamlı surette yağan kar ve fırtına sebebiyle, yolların kapanması yüzünden, gerekli yardım maalesef yapılamadı. Bunun üzerine, Hava Kuvvetleriyle temas sağladık. Hava Kuvvetleri Kumandanı Sayın İrfan Tansel'in yakın alakalarıyla, Diyarbakır'dan Erzurum'a Helikopter gönderilmesi için ricada bulduk. Gene hava muhalefeti sebebiyle, Diyarbakır'dan Erzurum'a helikopter gönderilmesi mümkün olmadı. Nihayet ayın 26 sında, Karayollarının gayreti ile Tekman ilçesinin yolu açıldı. Bir heyetle birlikte Tekman'a ve güzergâh üzerinde bulunan kızamık salgını olan köylere de bizzat uğramak suretiyle, vatandaşlarla ve hastalarla meşgul oldum. Benim avdetimden sonra Hava Kuvvetleri Diyarbakır'dan Erzurum'a dün bir helikopter gönderebilmiştir. Fakat iki gündü beri devam eden fırtına sebebiyle, helikopterin yine Erzurum'a köylere gitmesi, bir personel, kâfi miktarda ilaç ve gıda yardımı götürmesi için hava şartlarının düzelmesini beklemektedir.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Yollar açılmadı mı?

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI FARUK SÜKAN (Devamla) — Helikopterden bahsediyorum Nihat Bey.

Arkadaşlarım; Çat ile irtibat kurmak bugüne kadar mümkün olmamıştır. Üç metreye yakın kar; devamlı yağan kar ve fırtına sebebiyle, maalesef sağlık ekiplerimiz, ancak bir defa Çat'a gidebilmişlerdir.

Fakat, Çat'da hastalık kontrol altına alınmış, 15 köyde irtibat sağlanmış ve vefiyat da önlen-

miştir. Tekman'da bizzat gitmek suretiyle gördüm; gönderilen sağlık personeli, yeteri kadar ilaç sayesinde Tekman'ın 30 köyü kontrol altına alınmış ve hastalık da büyük ölçüde önlenmiş bulunmaktadır. Şu hakikatlar karşısında, bâzi tedbirlerin alınması iktiza ettiği hususunda Yüce Heyetinize bâzi bilgiler vermek istiyorum.

Şurasını ifade etmek isterim ki, arkadaşlarım, Erzurum'da vukua gelen kızamık salgını hâdisesinde, 3 neü Ordu Komutanı Sayın Memduh Tağmaç'a, CEMTO Teşkilâtına, Hava Kuvvetleri Komutanı Sayın İrfan Tansel paşalara candan teşekkürlerimi sunarım; zira, bütün imkânlarıyla sağlık teşkilâtına yardımcı olmuşlar ve hastalığın önlenmesi hususunda bütün tedbirleri almış bulunmaktadırlar. Huzurunuzda kendilerine alenen şükranlarımı arz etmek isterim. (Alkışlar) Aynı tarzda, hastalığın da vukuundan itibaren, Kızılayımız derhal harekete geçmiş, 50 tona yakın gıda yardımını, Erzurum'a göndermiş bulunmaktadır. Aynı şekilde hastalığın önlenmesi hususunda nadir bir ilaç olan Gamma Glofilin ilacı Kızılayın delâletiyle, Kızılaç tarafından temin edilerek Erzurum'a gönderilecektir. Bu itibarla, Kızılay teşkilâtımıza da şükranlarımı arz ederim.

Karayollarının muvasala imkânı vermemesi sebebiyle, motorlu kızaklarla köylere sağlık ekibinin gönderilmesi hususunda, CEMTO ile yakın iş birliği yaptık. Centonun elinde bulunan kızaklarla sağlık ekiplerimizi köye göndermek için faaliyete geçtik. CEMTO Teşkilâtımız da, bu mevzuda, bize çok müzahir olmuşlardır. CEMTO'ya huzurunuzda teşekkürü vazife telâkki ederim.

Aziz arkadaşlarım; şu ana kadar, Erzurum bölgesinde kızamık vakası olarak 2184 kişi tesbit etmiş bulunuyoruz. Ölüm vakası da 283 çocuğa balığ olmaktadır. Ölümün fazla olmasının sebebi, hepimizce malûm olduğu üzere, bilhassa mahrumiyet bölgesi oluşu ve bu bölgemizde maalesef çocuklarımızın gıdasız, zayıf ve kuvvetsiz bulunmaları dolayısıyledir. Bu itibarla, bu bölgemizde, önümüzdeki senelere sirayet edecek tedbirler almamız iktiza etmektedir. Bakanlığımız Erzurum'da vukua gelen kızamık salgını dolayısıyla ve Erzurum gibi uzun müddet mahsur kalabilecek, kışın uzun süre devam edebileceği bölgelerde, âcil tedbirler olmak üzere şu tedbirleri kararlaştırılmış bulunmaktadır. Bütün memleket çapında ol-

mak üzere, kışın muvasala imkânlarını kesen ve tamamen mahsur bulunan bölgelerimizi tesbit etmekteyiz. Buralarda, köyler mahsur kalmadan evvel (buralardaki köyler kışın mahsur bulunmadan evvel) gerekli bütün aşları kütle halinde tatbik edeceğiz. Zamanında buralara takviye edilmiş sağlık personeli göndereceğiz. Âcil hallerde derhal salgın hastalık yerine yetiştirilmek üzere, tecrübeli hekimler idaresinde, seyyar sağlık ekipleri teşkil edeceğiz, bunlar her an emre âmada vaziyette bulunacaktır. Her sene, kızamık hastalığından pek çok vefiyat vâkı olmaktadır. Kızamık vefiyatını önlemek için, iki seneden beri, dünyada keşfedilmiş bulunan kızamık aşısı - ki, dünyada 3 - 4 memlekette ancak imal ve tatbik edilmektedir - bu aşının bu seneden itibaren ihzarına başlamak üzere bütün hazırlıklarımızı ikmal etmiş bulunuyoruz. Bu itibarla bilhassa mahrumiyet bölgelerimizde, kışın muvasala imkânı olmayan bölgelerdeki vatandaşlara kütle halinde kızamık aşısı yapmak suretiyle vatan çocuklarını kaderine terk etmiyeceğiz arkadaşlar. (Alkışlar)

Ayrıca kızamık ve diğer bâzi salgın hastalıkların önlenmesi için uzviyete mukavemet vermek ve tedavi etmek maksadiyle en son tıbbi bulgulardan olan Gamma Glofilin imalâtı hususunda da Kızılayla geniş ölçüde iş birliği yapmak karındayız ve bu iş birliği derecesini de şimdiden artırmış bulunmaktayız. Bu itibarla ümidediyorum ki, önümüzdeki senelerde kızamık ve buna mümasil mevsim hastalıklarından bilhassa mahrumiyet bölgelerinde vatandaşlarımızın vefiyatının önlenmesi hususunda şimdiden tedbirler almış bulunuyoruz.

Aziz arkadaşlarım; bu vesile ile şunu arz etmek istiyorum ki; bu hâdiseler koruyucu tababetin daha önemle ele alınması zaruretini ortaya koymuştur. Hükümet, programımızda arz ettiğimiz üzere, koruyucu tababet mevzuunda, Bakanlığımız şimdiden ilmin ve tecrübenin ve memleketin içtimai ve iktisadi realitelerinin ışığı altında önleyici bâzi tedbirleri almış ve vatanın en uca köşelerine kadar vatandaşın ayağına

sağlık hizmetlerini götürececek çalışmalara başlamış bulunmaktadır. Zaman zaman Yüksek Heyetinize, bu husustaki çalışmalarımız üzerinde, bilgi vermek suretiyle tenvir etmeye gayret edeceğim, hürmetlerimi arz ederim. (Alkışlar).

NIHAT DİLER (Erzurum) — Sual soracağım.

BAŞKAN — Sayın Diler; gündem dışı konuşmalarda milletvekilleri sual soramazlar. Rica ederim, oturunuz.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Gündem dışı konuşacağım.

BAŞKAN — Efendim, gündem dışı konuşmak isteyen çok... Bu arada, Sayın Sağlık Bakanı gündem dışı uzun süren bir benanat verdiği için diğer arkadaşlarıma maalesef gündem dışı söz veremiyeceğim.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Bakanın vermiş olduğu izahat kâfi değildir...

BAŞKAN — Efendim, Sayın Bakan buradalar, kendileriyle görüşünüz lütfen.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Yapmış olduğu konuşma tatmin edici olmamıştır.

2. — Aydın Milletvekili Nedim Müren'e izin verilmesi hakkındaki Başkanlık tezkeresi (3/1144)

BAŞKAN — İzin tezkeresi var, okutuyorum.

Genel Kurula

Aşağıda adı yazılı Sayın Milletvekilinin hizasında gösterilen müddetle izni Başkanlık Divanının 25 . 2 . 1965 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet Yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı

Fuad Sirmen

Aydın Milletvekili Nedim Müren, 15 gün hastalığına binaen, 16 . 2 . 1965 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — İzin talebini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... İzin talebi kabul edilmiştir.

4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Ege Üniversitesinin 1960 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı (3/530, 1/121) (S. Sayısı : 875)*

BAŞKAN — Geçenki birleşimde yapılan açık oylamada gerekli çoğunluk sağlanamamıştır. Yeniden tekrar edeceğiz.

Sayın arkadaşlarım, müsaade ederseniz, açık oylama işlemi kupayı gezdirmek suretiyle icra edelim. Muvafık mı? (Muvafık sesleri) Kupaları gezdiriniz.

2. — *Cumhuriyet Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan ve üç arkadaşının, 1111 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi, Konya Milletvekili Ahmet Gürkan ve Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Yıldırım'ın, 5585 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi, Tokat Milletvekili H. Ali Dizman'ın, Askerlik hizmetlerinin emeklilik ve terfiden sayılması hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Hilmi Onat ve Aydın Milletvekili Mehmet Yavaş'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunla bu kanunu tadil eden 5585 ve 6724 sayılı kanunlara bâzı maddeler ilâvesi hakkındaki kanun tekliflerine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/62, 2/145, 2/204, 2/360; Cumhuriyet Senatosu 2/142) (S. Sayısı : 445 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 19 . 2 . 1965]*

BAŞKAN — Rapor üzerindeki müzakereye başlıyoruz. Bu kanun teklifiyle ilgili komisyon lütfen yerini alsın. (Komisyon yok, yeniden seçilecek, sesleri) Komisyon mevcut bulunmadığı için, tasarının görüşülmesi mümkün olamayacaktır.

3. — *İstanbul Milletvekili Naci Öktem ve 8 arkadaşının, 28 Nisan 1304 tarihli Alâmeti Farika Nizamnamesine ek kanun teklifi ile Manisa Milletvekili Muammer Erten'in Markalar ve menşe işaretleri hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/160, 2/297, Cumhuriyet*

yet Senatosu 2/140) (S. Sayısı : 526 ya 1 nci ek) (1)

BAŞKAN — Rapor üzerindeki müzakereye başlıyorum. Komisyon lütfen yerini alsın.

Hükümet adına, bu kanun teklifiyle ilgili Bakan?..

NACİ ÖKTEM (İstanbul) — Bakanlıkça yetkili zat burada.

BAŞKAN — Biz kimseyi göremiyoruz Sayın Öktem.

NACİ ÖKTEM (İstanbul) — Şimdi gelirler, efendim.

BAŞKAN — Sayın Sanayi Bakanı yerine Doğan Türe, Vekâlet mensubu olarak görevlendirilmiş, kendisine gerekli yetki verilmiştir.

Adalet Komisyonunun bu konuda son vermiş olduğu raporu okutuyorum.

(Adalet Komisyonunun raporu okundu.)

BAŞKAN — Adalet Komisyonu raporunu okutmuş bulunmaktayız. Rapor üzerinde söz isteyenler?... Yok. Maddelere geçilmesini oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlar; müsaade buyurursanız, önce Adalet Komisyonunun 26 ncı sayfa da mevcut değiştirisini madde madde okutacağım. Her maddeye tekabül eden Senato metnini de buna mütenazıran okutacağım ve daha sonra oyunuz sunacağım.

Birinci maddeyi okutuyorum. Evveleminde, Adalet Komisyonunun birinci madde üzerindeki beyanını okutacağım.

Madde 1. — Teklifin 1 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

Madde 2. — Teklifin 2 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosunun 2 nci maddesini okutuyorum.

(1) 526 ya 1 nci ek S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

526 S. Sayılı basmayazı 10 . 2 . 1964 tarihli 51 nci Birleşimin sonundadır.

Markalar Kanunu

BİRİNCİ BÖLÜM

Markalar

BİRİNCİ KISIM

Genel hükümler

II - Marka çeşitleri

MADDE 2. — Bu kanunla tescil edilecek markaların çeşitleri şunlardır :

a) Gerçek veya tüzel kişiler tarafından münferiden ve müstakillen kullanılan markalar «ferdî marka» dir.

b) Gerçek veya tüzel kişilerin bir tüzel kişilik meydana getirmeden, aralarında aksettikleri sözleşme esasları dâhilinde, aynı veya benzeri emtia için ayrı ayrı kullandıkları aynı markalar «müşterek marka» dir.

c) 1 nci maddede sayılan işlerle uğraşanların menfaatlerini himaye, onları teşvik maksadı ve aralarında murakabeyi tesis için kurulmuş tüzel kişiliği haiz olup ayrı bir işletmesi olan veya olmayan bir kuruluş tarafından kullanılan markalar «birlik markası» dir.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz isteyenler? Yok. 2 nci madde Adalet Komisyonu tarafından benimsenmiştir. Benimseme hususunu oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Teklifin 3 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca matlabındaki «prensip» kelimesi çıkartılmak suretiyle değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosunun 3 nci maddesini okutuyorum.

III - Tescil

A) Genel olarak

MADDE 3. — Bu kanundaki haklardan faydalanabilmek için markanın Sanayi Bakanlığınca tescil edilmiş olması şarttır.

Tescil edilmemiş bulunan markalar ancak genel hükümlere göre himaye görür.

Bakanlar Kurulu, bâzı emtiaya bu kanuna göre tescil edilmiş marka konulmasını mecburi kılabilir.

BAŞKAN — 3 nci madde üzerinde söz isteyenler? Yok. 3 nci maddeyi oyunza sunuyorum. Benimsemeyi kabul edenler... Kabul

etmeyenler... 3 nci maddedeki benimseme kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Teklifin 4 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — 4 nci maddeyi okutuyorum.

B) Marka olarak tescil edilemeyecek işaretler

1. Şekil itibariyle

MADDE 4. — Aşağıda yazılı işaretler marka olarak tescil edilemez:

a) Etiket, kapak, kab, mahfaza, zarf ve âlelum ambalajlar veya doğrudan doğruya emtia üzerine, basım yahut muhtelif vasıtalarla yaptırılmak suretiyle veyahut dökme, oyma, dokuma, boyama veya sair suretle konamayan işaretler,

b) Ticaret unvanları haric olmak üzere, beşten fazla kelime ihtiva eden işaretler,

c) Sırf muayyen bir renkten, münferit bir harften rakam veya rakamlardan ibaret olan işaretler,

Ancak, özel bir şekil verilen veya her hangi bir remiz, tezyinat, çizgi yahut resimle veya renkle şeklen beraber olan münferit harf ve rakamların ve renklerin marka olarak tescili mümkündür.

BAŞKAN — 4 nci madde üzerinde söz isteyenler? Yok. 4 nci maddedeki benimseme hususunu oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Teklifin 5 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca son fıkrası çıkartılmak suretiyle değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — 5 nci maddeyi okutuyorum.

2. Muhteva itibariyle

A) Mutlak olarak

MADDE 5. — Aşağıda yazılı hususları ihtiva eden işaretler marka olarak tescil edilemez:

â) Gayesi veya kullanılış tarzı itibariyle kanun ve nizamlara, ahlâk ve âdaba, âmme nizamına aykırı olan, millî duyguları zedeliyecek yahut umumun malı olan güzel sanat eserlerinin veya tarihî anıtların kıymet ve itibarını düşürecek işaretler,

b) Halkı aldatacak mahiyette olan işaretler, ezcümle markanın tescilini isteyen kimse-

ye a'dolmıyan tasdikname, diploma, takdirname, malalya gibi hususları ihtiva eden veya yabancı mahsul ve mamulâtın Türkiye için Türk mahsul ve mamulâtının yabancı memleketlerde istihsal veya imal edildiği zannını uyandıracak surette tertibedilen yahut markanın tescilini isteyen kimsenin ikame, istihsal, imal veya ticaret mahalli ile ilgisi bulunmıyan menşe işaretlerini havi işaret ve adlar,

c) Aynı emtiaya mütaallik olarak Türkiye'de tescil edilmiş veya tescil için müracaat edildiği halde henüz kesin bir karara bağlanmamış markalarla, bunların biçim veya telâffuz yahut mâna itibariyle ilk bakışta tefrik edilemiyen benzerleri .

BAŞKAN — 5 nei madde üzerinde söz istiyen? Yok. 5 nei maddedeki benimseme hususunu oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Benimseme kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Teklifin 6 nei maddesi Cumhuriyet Senatosunca değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — 6 nei maddeyi okutuyorum.

B) Markanın esas unsuru itibariyle

MADDE 6. — Esas unsur olarak aşağıda yazılı hususları ihtiva eden işaretler marka olarak tescil edilemez :

a) Munhahsıran markanın üzerine konacağı eşyanın çeşidi, cinsi, vasfı, miktarı, kıymet ve menşeyini sevk ve tahsis olunduğu yeri veya zamanı gösteren işaret ve kayıtlardan ibaret bulunan markalar;

b) Ticaret âleminde herkes tarafından kullanılan veya muayyen bir meslek, sanat yahut ticaret grupuna mensubolanları ayırdetmeye yarıyan işaret ve adlar;

c) Belli bir tip eşyayı gösteren veya eşya adı haline gelmiş olan işaret ve adlar.

Markanın, benzerlerinden tefrikine yarıyan unsurlar, markanın esas unsurları sayılır.

Yukarıdaki (a, b, c) bendlerinde işaret ve adlar bir markanın esas unsuruna merbut olup da, onunla münasebet halinde bulunur ve bir arada tescil ettirilmiş olursa bu işaretin tamamlayıcı unsurlarını teşkil eder. Bunların, tescili mütaakıp değiştirilmeleri ve birbirinden ayrılmalari ikinci bir tescil muamelesiyle mümkündür.

BAŞKAN — 6 nei madde üzerinde söz istiyenler Yok. 6 nei madde, Komisyonun benimsemesini, oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Benimseme kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Teklifin 7 nei maddesi Cumhuriyet Senatosunca 8 nei madde olarak değişikliğe tabi tutulmuş ve Cumhuriyet Senatosunca teklifin 5 nei maddesinin son fıkrası hükmü müstakil ve yeni bir madde olarak yeniden tedvin edilmiş ve bu ilâve madde 7 nei madde olarak komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

C) Tescilde bütünlük esas

MADDE 7. — Her hangi bir işaretin marka olarak tescil edilip edilemeyeceğinin tâ'inde müfrit unsurlardan ziyade, markanın bir bütün olarak bıraktığı genel intiba nazara alınır.

BAŞKAN — 7 nei madde üzerinde söz istiyenler Yok. 7 nei maddedeki benimseme hususunu oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Teklifin 7 nei maddesi Cumhuriyet Senatosunca 8 nei madde olarak ve matlabında bulunan (C) harfi yerine (D) harfi yazılmak suretiyle değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Şimdi Sayın arkadaşlarım, Cumhuriyet Senatosunca 8 nei madde olarak düzenlenmiş olan madde, Adalet Komisyonunca 7 nei madde olarak ele alınmıştır. 8 nei maddeyi okutuyorum.

D) Tescili izne bağlı işaretler

1. Yabancı resmî işaretler

MADDE 8. — Sınai mülkiyetle ilgili;

a) Türkiye'nin dâhil olduğu Milletlerarası Andlaşmalarda üye olan devletlerin,

b) Türkiye'nin ayrı ayrı anlaşma yaptığı devletlerin,

c) Türkiye'nin mütekabiliyet esasını tanımış olan devletlerin,

d) (a) bendinde belirtilen devletlerin üye oldukları Milletlerarası ve Hükümetlerarası teşkilâtın arma, bayrak ve sair işaretleri ile hükümlerle alâmetleri ve bunlarla alâkalı remiz ve adlandırmalar, resmî murakabe, kontrol ve ayar alâmeti olan damga, mühür ve işaretler, hancadan armaları taklitleri bu devlet ve teşkilâtın yazılı izinleri olmadan marka olarak tescil edilemez.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?
Yok.

Maddenin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Maddenin benimsenmesi kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Teklifin 8 nci maddesi C. Senatosunca 9 ncu madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — 9 ncu maddeyi okutuyorum.

2. Millî işaretler

MADDE 9. — Devlete, mahallî idareler ve diğer kamu tüzel kişilerine kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu niteliğindeki meslek ve kuruluşlarına ve kamu tüzel kişilerine ve kamu menfaatlerine yararlı derneklere siyasi partiler ve spor klüplerine aid olan damga, mühür, alâmet ve işaretler ve bunlardan ilk bakışta kolayca tefrik edilmeyecek derecede benzerleri bu tüzel kişilerin yazılı izni olmadan tescil edilemez.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?
Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddenin benimsenmesi kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Teklifin 9 ncu maddesi C. Senatosunca 10 ncu madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde sayısından ibaret bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Madde numarası değişmiştir. Benimsenmeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Teklifin 10 ncu maddesi Cumhuriyet Senatosunca 11 nci madde olarak değiştirilmiş ve bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

4. Tanınmış markalar

MADDE 11. — Memleketimizde tescil edilmiş olan dünya veya memleket çapında tanınmış yabancı veya yerli markaların ve benzerlerinin başka emtia için tescili, tanınmış marka sahibinin izni ile mümkündür.

Birinci fıkraya aykırı olarak tescilin yapılmış olması halinde, tanınmış marka sahibi ve bu yüzden zarara uğramış olan her ilgili kişi, tescil tarihinden itibaren beş yıl içinde tescilin terkinini talep ve dâva edebilir.

Markanın tescilinde suiniyet mevcut ise terkin dâvası müddete bağlı değildir.

BAŞKAN — Komisyonun 10 ncu, Cumhuriyet Senatosunun 11 nci maddesi olarak okunmuş bulunan bu maddenin komisyon tarafından vuku bulan benimsenmesi hususunu oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Teklifin 11 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 12 nci madde olarak aynen kabul edilmiş atıf ve madde numarasından ibaret değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Değişiklik munhasıran atıf ve madde numarasıyla ilgilidir. Benimsenme hususunu oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Teklifin 12 nci maddesi C. Senatosunca 13 ncu madde olarak aynen kabul edilmiş atıf ve madde numarasından ibaret değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Değişiklik munhasıran atıf ve madde numarasıyla ilgilidir. Benimsenme hususunu oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Teklifin 13 ncu maddesi C. Senatosunca 14 ncu madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

C) Müsterek markalarda

MADDE 14. — Müsterek markalar, bu husustaki sözleşmeye dâhil olan müessese ve kişilerden biri veya hepsi tarafından vâkı müracat üzerine hepsi adına tescil edilir.

Yabancı memleketlerdeki müsterek markalara ait tescil taleplerinde 13 ncu madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?
Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddenin benimsenmesi kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Teklifin 14 ncu maddesi C. Senatosunca 15 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

V - Tescilin hükümleri

A) Karine

MADDE 15. — Bir markayı ilk defa tescil ettiren kimse o markanın hakiki sahibi sayılır.

Şu kadar ki, başka şahıs, aynı emtia için aynı markayı daha önce fiilen ihdas ve istimal ettiğini ve piyasada mâruf hale getirdiğini tescil edilmiş marka sahibine karşı iddia ve bu iddiasını dâva veya karşılık dâva suretiyle ispat etmek hakkını haizdir. Bu hak, markanın tesciline veya kullanıldığına itila tarihinden itibaren ay ve her halde tescilin ilânından itibaren üç yıl geçmekle düşer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?. Yok. Maddenin benimsenmesi hususunu oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Teklifin 15 nci maddesi C. Senatosunca 16 nci madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Madde numarasından ibaret değişikliğin benimsenmesi hususunu oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Teklifin 16 nci maddesi C. Senatosunca 17 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

C) Hakkın şümülü

MADDE 17. — Markanın tescili yukarıdaki maddede yazılı himaye süresi içinde, marka sahibine kanunun birinci maddesinde yazılı maksat ve tarzda kullanmak şartıyla ve sicilde gösterilen emtiaya mütaallik olmak kaydıyla, markasından faydalanma hakkını verir. Özellikle markayı tescilin şümülüne giren emtia ve ambalajları üzerine koymak, bu emtiayı satmak dağıtmak veya diğer bir şekilde ticaret sahasına çıkartmak ve markayı ticari evrakta, gazetelerde veya sair ilân ve reklâmlarda kullanmak, lisans vermek veya devretmek marka sahibinin haiz olduğu haklardandır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyenler?. Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Teklifin 17 nci maddesi C. Senatosunca 18 nci madde olarak değiştirilmiş ve bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

D) Aynen ve aralıksız kullanmak ve değişiklik

MADDE 18. — Markanın tescil edildiği gibi kullanılması şarttır. Ancak, renksiz olarak tescil ettirilen bir markanın sahibi bu markayı her hangi bir renkte kullanabilir.

Marka hakkı sahibi markasında değişiklik yapmak istediği takdirde değişik şekildeki işareti yeniden tescil ettirmeye mecburdur.

Markanın kullanılmasına, haklı bir sebep bulunmaksızın devamlı olarak üç seneden fazla ara verilemez. Bu hüküm, 8 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerin vatandaşları ve bu devletlerin kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiler hakkında uygulanmaz. Andlaşma veya mütekabiliyet esaslarına dayanılarak, Bakanlar Kurulu kararı ile markanın memleket içinde kullanılması mecburiyetinden bâzı memleketler istisna edilebilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyenler?. Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Teklifin 18 nci maddesi C. Senatosunca 19 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

E) İstisna

MADDE 19. Geçici olarak Türkiye hudutları içine giren kara, deniz ve hava nakil vasıtalarında kullanılan veya satılan, teşhir ve siparişi kabul edilen ve reklâm yapılan emtiaya Türkiye'deki tescilin şümülü yoktur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyenler?. Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddenin benimsenmesi kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Teklifin 19 nci maddesi C. Senatosunca 20 nci madde olarak ve atıf düzeltmesi yapılmak suretiyle değiştirilmiş ve bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

VI — Rüçhan hakları

A) Milletlerarası andlaşmaya dayanan tescil itibariyle

MADDE 20. — 8 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerden birine

mensup veya bu devletlerden birine mensubolmamakla beraber onlardan birinin ülkesinde ikametgâhı veya işler vaziyette bir müessesesi bulunan gerçek ve tüzel kişiler bu devletlerin her hangi birinde bir markanın tescil için yetkili mercilere usulü dairesinde yaptıkları müracaattan itibaren 6 ay müddetle markalarını tescil ettirmek hususunda rüçhan hakkını haizdirler.

Birinci fıkrada yazılı 6 aylık süre içinde kullanılmıyan rüçhan hakları düşer.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde, rüçhan hakkına dayanılarak tescil talebinde bulunduğu takdirde rüçhan hakkına konu teşkil eden marka veya benzeri için rüçhan hakkının doğduğu tarihten itibaren vâkı müracaat ve tesciller hükümsüzdür.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddenin benimsenmesi kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Teklifin 20 nci maddesi C. Senatosunca 21 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

B) Sergilerde teşhir itibariyle

MADDE 21. — Türkiye'de Hükümet tarafından veya Hükümet izni ile açılan millî ve milletlerarası sergilerle, 8 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerin ülkelerinde açılan resmî veya resmen tanınmış sergilerde emtiasını markalarıyla birlikte teşhir eden 20 nci maddenin 1 nci fıkrasında yazılı gerçek ve tüzel kişiler Türkiye'de aynı markaların tescilli için sergideki teşhir tarihinden itibaren altı ay içinde müracaat hususunda rüçhan hakkını haizdirler.

Su kadar ki, markanın konduğu emtia serginin resmî açılış tarihinden evvel sergi yerine görünür şekilde konulmuşsa bu hallerde müddet emtianın, sergi yerine konulduğu tarihten itibaren başlar.

20 nci maddenin 2 nci ve 3 ncü fıkraları hükümleri kıyas yolu ile tatbik olunur.

Bu maddenin birinci fıkrasında yazılı sergilerden Türkiye'de açılacak olanların idareleri, **mamul ve mahsullerini sergide gösterenlere**, teş-

hir ettikleri markanın konulduğu emtianın geçidi ile bu emtianın sergiye görünür şekilde konulduğu tarihi ve resmî açılış tarihini gösterir bir belge verir ve markanın tasdikli bir örneğini bu belgeye eklerler.

Yabancı memleketlerde teşhir edilen emtiaya ait markaların rüçhan hakkından istifade etmesi için, serginin açıldığı memleketin yetkili mercilerinden alınacak yukardaki fıkrada yazılı hususları ihtiva eden bir belgenin ibrazı şarttır.

Türkiye'de açılan sergilerde teşhir olunan emtianın, tescil edilmiş bir markaya dayanılarak teşhirine ve sergiyi mütaakip memleketine iadesine mani olunamaz.

Bir sergide gösterilmiş aynı emtia üzerine konulan aynı veya benzeri marka hakkında birden fazla tescil talebinde bulunulmuş ise bu emtiayı sergiye ilk koyan kimse ve emtianın sergiye aynı zamanda konulması ve teşhir olunması halinde ilk tescil talebinde bulunan kimse rüçhan hakkını haizdir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyenler? Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Teklifin 21 nci maddesi C. Senatosunca 22 nci madde olarak ve atıf düzeltmesi yapılmak suretiyle aynen kabul edilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Değişiklik munhasıran atıf ve madde numarası ile ilgilidir. Benimsenmesi hususunu oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Teklifin 22 nci maddesi C. Senatosunca 23 ncü madde olarak ve atıf düzeltmesi yapılmak suretiyle aynen kabul edilmiş yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Değişiklik munhasıran atıf ve madde numarasıyla ilgilidir. Benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Teklifin 23 ncü maddesi C. Senatosunca 24 ncü madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

İKİNCİ KISIM

Tescil işleri

I - Müracaat

A) Yeri ve tarihi

MADDE 24. — Bir markayı tescil ettirmek isteyen kimse Sanayi Bakanlığına müracaat eder.

Müracaat tarihi, bu müracaat mukabilinde Sanayi Bakanlığına verilecek belgedeki gün, saat ve dakikadır.

Alâkalının posta vasıtasıyla veya o yerin en büyük mülkiye âmiri kanalı ile müracaat etmesi halinde, bu müracaatlar ikinci fıkrada yazılı esaslara göre Bakanlığa geliş tarihinden itibaren hüküm ifade eder.

Bu takdirde geliş tarihinin gününü saat ve dakikasını ihtiva eden belge müracaat sahibine posta ile gönderilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyenler? Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Teklifin 24 nci maddesi C. Senatosunca 25 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

B) Şekli

MADDE 25. — Bir markanın tescili için yapılacak müracaata marka sahibinin, varsa kanunî mümessilinin veya vekilinin adı, soyadı, marka sahibinin tâbiyeti, ikametgâhı, yapmakta olduğu iş, iş adresi ve markanın kullanılacağı emtia yazılır ve marka sahibinin yaptığı işi gösteren belge, markanın örneği ve marka hareci makbuzu eklenir.

Yabancı memlekette tescil veya teşhir edilmiş markaya istinaden yapılan müracaatlarda, ayrıca yabancı memlekette tescil veya teşhire ait vesikalar, müracaatla ilgili olarak yabancı memleketlerden alınmış vesikalarla bunların tercüme-leri de müracaata eklenir.

Her markanın tescili için ayrı müracaat şarttır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen? Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Teklifin 25 nci maddesi C. Senatosunca 26 nci madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Değişiklik munhasıran madde numarasına aittir. Bu şekilde benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Teklifin 26 nci maddesi C. Senatosunca 27 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

D) Müracaatın tetkiki şartları

MADDE 27. — Müracaat dilekçesinin yönetmeliğe ekli örneğine uygun olarak tanzim edilememesi ve marka hare makbuzunun ve marka örneğinin müracaat dilekçesine eklenmemesi halinde evrak muameleye konmaz.

Birlik markasına ve müşterek markaya ait müracaatlarda, birlik markalarında kuruluş tarafından hazırlanan teknik yönetmelik ve müşterek markalarda sözleşme, tescil müracaat ile birlikte tevdi edilmediği takdirde, hare yatırılmış olsa dahi, bu işe ait evrak muameleye konulmuyarak iade olunur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyenler? Yok. Maddenin bu şekilde benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Benimsenme kabul edilmiştir.

MADDE 27 — Teklifin 27 nci maddesi C. Senatosunca 2 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

E) Müracaatın tetkiki

MADDE 28. — Müracaat evrak ve eklerinin bu kanun ve yönetmeliği hükümlerine uygun olup olmadığı Sanayi Bakanlığınca en çok bir ay içinde tetkik edilir.

Yapılan tetkik üzerine müracaatın bu kanunun 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, ve 40 nci maddeleri hükümlerine aykırı olduğu tesbit edilirse, müracaat mucip sebep gösterilerek reddedilir.

Müracaatta noksanlar bulunduğu tesbit edilirse, bu noksanların tamamlanması için müracaat sahibine üç aydan az olmamak üzere bir mehil verilir. Bu mehil zarfında bir mazerete müstaidolmaksızın noksanlar ikmal edilmediği tak-

dirde son defaya mahsus olmak üzere bir aylık mehil daha verilir. Son mehil zarfında noksanlar ikmal edilmediği takdirde müracaat reddedilir.

Ret kararlarına karşı alâkalılar tarafından dâva açılabilir. Dâva üç ay zarfında karara bağlanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Benimseme kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Teklifin 28 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 29 neu madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Madde numarasından ibaret olan değişikliğin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Benimseme kabul edilmiştir

MADDE 29. — Teklifin 29 neu maddesi Cumhuriyet Senatosunca 30 neu madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Madde numarasından ibaret olan değişikliğin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Benimseme kabul edilmiştir

MADDE 30. — Teklifin 30 neu maddesi Cumhuriyet Senatosunca 31 nci madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Madde numarasından ibaret olan değişikliğin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Benimseme kabul edilmiştir

MADDE 31. — Teklifin 31 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 32 nci madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Madde numarasından ibaret olan değişikliğin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Teklifin 32 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca tekliften çıkartılmış ve

çıkartma suretiyle yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Çıkarma suretiyle yapılan değişikliğin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 33. — Teklifin 33 nü maddesi Cumhuriyet Senatosunca değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

VI - Yenileme

MADDE 33. — Marka on yıllık himaye süresinin bitmesinden itibaren her defasında on yıllık müddet için yenilenebilir. Yenileme müracaat evrakının ve eklerin nasıl ve ne miktarda ve nelerden ibaret olacağı yönetmelikte gösterilir. Mücaatta noksanlar bulunduğu takdirde 28 nci maddenin 3 nü fıkrasına göre işlem yapılır.

Marka hakkı sahibi, yenileme işlemi için marka himaye süresinin bitmesinden itibaren üç yıl içinde yenileme talebinde bulunabilir.

Yenileme, evvelki himaye süresinin bittiği tarihe raci olmak üzere hüküm ifade eder.

Rüçhan hakkına dayanan tescilli markaların yenilenmesinde menşe memlekette himaye edilip edilmediği hususu aranmaz.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen var mı?.. Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenmesi kabul edilmiştir.

MADDE 34. — Teklifin 34 nü maddesi Cumhuriyet Senatosunca değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

VII - Markanın intikali, lisans ve markanın haczi

A) Ferdî markalar

1. İntikal ve lisans

MADDE 34. — Ferdî markalar miras yoluyla intikal eder.

Ferdî marka, kullanıldığı müesseseden müstakil olarak ve hangi emtia için tescil edilmişse o emtianın tamamı veya bir kısmı için devir ve temlik edilebilir. Veya marka hakkının kullanılması için lisans verilebilir.

Devir ve lisans sözleşmesinin noterlikçe tanzim edilmiş olması şarttır.

Lisans sözleşmesinde, markanın kullanılacağı süre, kullanma şekil ve şartları, lisans bedeli ve markanın kullanılacağı emtianın gösterilmesi mecburidir.

Devir ve lisans, marka sicil kaydına tescil tarihinden itibaren üçüncü şahıslara karşı hüküm ifade eder.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen var mı?. Yok. Maddenin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenmesi kabul edilmiştir.

MADDE 35. — Teklifin 35 nci maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

2. Haciz

MADDE 35. — Borçlu olan ferdi marka sahibi boreunu karşılıyacak başka varlığı bulunduğu ispat etmedikçe, bu marka, kullanıldığı müesseseden ayrı olarak haczedilebilir.

3 neü şahıslar lehine önceden doğmuş olan haklar saklıdır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen var mı?. Yok. Maddenin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenmesi kabul edilmiştir.

MADDE 36. — Teklifin 36 nci maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

B) Müşterek markalarda ve birlik markalarında

MADDE 36. — Müşterek markalar ve birlik markaları devir ve temlik edilemez, lisans mevzuu olamaz ve haczedilemez.

Sözleşmeye dâhil kişilerin müşterek markayı kullanma hakkı, sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde miras yoluyla intikal eder.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen var mı?. Yok. Maddenin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenmesi kabul edilmiştir.

MADDE 37. — Teklifin 37 nci maddesi C. Senatosunca matlap numarası değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiş ve matlap nu-

marasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Matlap numarasından ibaret bulunan değişikliğin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 38. — Teklifin 38 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca matlap numarası değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiş ve matlap numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Matlap numarasından ibaret bulunan değişikliğin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

39, 40 ve 41 nci maddeler kesinleşmiştir.

MADDE 42. — Teklifin 42 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca matlap numarası değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiş ve matlap numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Matlap numarasından ibaret bulunan değişikliğin benimsenmesi hususunu oyunuzca sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Benimsenmesi kabul edilmiştir.

43, 44, 45, 46, 47, 48, 49 ve 50 nci maddeler kesinleşmiştir.

MADDE 51. — Teklifin 51 nci maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

III - Ceza dâvaları

A) Uygulanacak cezalar

MADDE 51. — a) Bu kanunun 3 neü maddesinin son fıkrasına aykırı hareket edenler ile, bir markayı tescil edilmiş olduğu şekilden gayri şekilde kötü niyetle kullananlar, 3 aydan 1 seneye kadar hapis ve 1 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

b) Başkası adına tescil edilmiş bir markanın aynı veya benzerlerini kullananlar veya hak sahibinden gayri kimse tarafından haksız olarak kullanılan markaları taşıyan emtiayı bilerek satışa arz edenler, satanlar, dağıtanlar, memlekete sokanlar veya memleketten çıkaranlar ve bu fiillere iştirak edenler 8 aydan 2 seneye kadar hapis ve 5 000 liradan

50 000 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

(b) bendinde yazılı cezalara çarptırılan kimselerin varsa işyerlerinin 1 yıl müddetle kapatılmasına ev aynı müddet ticaret ve sanattan menlerine hükmolunur.

Bu maddede yazılı fiillerin dikkatsizlik veya ihmâl, yahut tedbirsizlikle işlenmiş olduğu anlaşıldığı takdirde fail yalnız para cezasıyla cezalandırılır.

Tekerrür halinde yukarıda yazılı cezaların iki katı hükmolunur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyenler..? Yok. Maddenin benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Benimseme kabul edilmiştir.

Madde 52. — Teklifin 52 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi okutuyorum.

B) Fiile iştirak

MADDE 52. — Bu kanunun 51 nci maddesinde sayılan suçlar hizmetlerini ifa ettikleri sırada bir müessesenin hizmetleri tarafından işlenmiş ise suçun işlendiğini bilen müessese sahibi veya hangi nam ve sıfatla olursa olsun müesseseyi fiilen idare edenler fiile iştirak etmiş sayılırlar.

BAŞKAN — 52 nci maddede bir tabii hatası vardır; «hizmetleri» kelimesinin «hizmetlileri» olması lâzımdır, cümlelerin gelişinden böyle anlaşılıyor. «hizmetlileri» mi olacak efendim?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI İSMAIL HAKKI TEKİNEL (İstanbul) — «Hizmetlileri» olacak efendim.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen yok. Maddenin «hizmetleri» kelimesinin «hizmetlileri» olarak değiştirmek suretiyle benimsenmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Benimseme kabul edilmiştir.

53, 54, 55 ve 56 nci maddeler kesinleşmiştir.

Sayın arkadaşlar, bu şekilde İstanbul Milletvekili Naci Öktem ve 8 arkadaşının 28 Nisan 1304 tarihli Alâmeti Farika Nizamnamesine ek kanun teklifi, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu tarafından tasvibedilip kanunlaşmış bulunmaktadır, memleket için başarılı olsun.

Tümü hakkında buyurun Sayın Tekinel, teşekkür mahiyetinde olacaktır.

İSMAIL HAKKI TEKİNEL (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, bugün Meclisimiz, memleketimizin iktisadi ve sanayi hayatında çok mühim etkiler sağlayacak ve faydalı neticeler verecek bir kanunun müzakeresini ikmal etmiş ve kabul etmiş bulunmaktayız. Şuna işaret etmek isterim ki, Kanunun tümünün müzakeresinde, bidayette, hangi zaruretlerin sebebi altında bu kanun teklifinin milletvekili arkadaşlarımız tarafından Meclise getirilmiş olduğu belirtilmiştir. Ancak arkadaşlarım, dürüst bir ticaretin ve sanayie hizmetin sadece bu kanunla gerçekleşmesine imkân yoktur. Filhakika, Ticaret Kanunumuz, ticaret unvanı, işletme adı ve haksız rekabetler konularında gayet güzel hükümler getirilmiş ve ticaret hayatında dürüstlüğü sağlayan temelleri tesbit etmiştir. Ancak, bunun yanında, bu kanun gibi, diğer konuların da gerek beynelmilel anlaşma ve gerekse Ticaret Kanununa ek olarak biran evvel konuşulmasında fayda vardır. Arkadaşlarım, ezcümle menşe işaretleri hakkında, yeni bir teklif getirilmesi ve kanunlaşması elzemdir. Filhakika, bu kanunda menşe işaretlerine işaret edilmiş ve onun hakkında da bâzı hükümler getirilmesi teklif edilmişti. Ancak komisyonumuz, menşe işaretlerinin mahiyetini, Markalar Kanunundan farklı bulmuş ve bu nevi hükümlerin bir başka kanunda veya 1705 sayılı Ticarete tahşişin men'i ve ihracatın murakabe ve korunması hakkındaki Kanunda yer alması düşüncesi ile ve daha fayda üzerine çalışılması düşüncesiyle bu tekliften çıkarılmış ve bu temennisini de vaktinde alâkalı vekâlete ihtar etmişti.

Yine muhterem arkadaşlar; ihtıra beratları bugün için çok mühim konudur. Bilhassa geri kalmış bir memlekette, ihraç fiyatları ile ilgili ilâç istihsali ile ilgili konular, başlıca zikredilecek mevzulardan bir tanesidir. Sanayi, model ve resim, bir turizm memleketi olarak gelişmesini arzu ettiğimiz memleketimizde, küçük el sanatları ve turistik eşyalar hakkında da, bu neviden koruyucu bir süratlik sağlayacak, ananelerimize uygun modellerin başka şekle çevrilmemesini temin edecek hükümleri ihtiva eden yeni tasarıların gelmesinde zaruret

vardır. Bunun yanında 1705 sayılı Ticaretle taşımanın men'i, ihracatın murakabesi hakkındaki Kanunda da yeni ıslahat yapılmak suretiyle veyahut da kalite kontrolünün yeniden ele alınması suretiyle, bir kanun tasarısının Hükümet tarafından hazırlanarak Meclise sunulmasının icabettiği kanaatindeyim.

Bize bu kanun tekliflerinin hazırlanmasında yardımcı olan bileümle milletvekili arkadaşlarımıza ve bütün mütehassis arkadaşlarımıza huzurunuzda teşekkür eder ve kanunun memlekete hayırlı sonuçlar sağlamasını Allahtan niyaz ederim.

Hürmetlerimle...

4. — *Ege Üniversitesinin 1961 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Ege Üniversitesinin 1961 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/802, 1/454) (S. Sayısı : 876) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1965]*

BAŞKAN — Rapor üzerindeki müzakereye başlıyoruz. Lütfen ilgili komisyon yerini alsın. Kimdir efendim, bu kanun tasarısıyla ilgili komisyon başkanı, sözcüsü, mazbata muharriri? Yok mu efendim? («Yok» sesleri)

Komisyon mevcudolmadığından kanun tasarısının görüşülebilmesi mümkün olamamıştır.

5. — *Ege Üniversitesinin 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Ege Üniversitesi 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/907, 1/688) (S. Sayısı : 877) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1965]*

BAŞKAN — Komisyon yerini alsın. Komisyon mevcudolmadığından tasarının görüşülmesi mümkün olamamıştır.

6. — *İstanbul Üniversitesinin 1961 yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile İstanbul Üniversitesi 1961 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/787, 1/431) (S. Sayısı : 860) [Dağıtma tarihi : 1 . 3 . 1965]*

BAŞKAN — Sayıştay Komisyonu Başkan ve Sözcüsü?.. Yok. Komisyon bulunmadığından müzakeresi mümkün olamamıştır.

7. — *İstanbul Üniversitesinin 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile İstanbul Üniversitesi 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/961, 1/680) (S. Sayısı : 874) [Dağıtma tarihi : 24 . 2 . 1965]*

BAŞKAN — Sayıştay Komisyonu Başkan ve Sözcüsü?.. Yok. Komisyon bulunmadığından tasarının görüşülmesi mümkün olamamıştır.

Açık oylamaya oylarını kullanmayan arkadaşımız var mı?.. Yok. Açık oylama işlemi bitmiştir, kupayı kaldırınız.

8. — *Kat mülkiyeti kanunu tasarısı ile Kırşehir Milletvekili Ahmet Bilgin ve 8 arkadaşının ve Afyon Karahisar Milletvekili Asım Yılmaz'ın, kat mülkiyeti kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (1/516, 2/288, 2/325) (S. Sayısı : 524) (1)*

BAŞKAN — Rapor üzerinde müzakereye başlıyoruz, lütfen ilgili komisyon yerini alsın. Komisyon yok mu efendim? (Burada sesleri) Geçenki birleşimde 34 neü maddenin müzakeresi yapılırken, birleşim sona ermişti. Şimdi 34 neü maddeyi okutmak suretiyle tasarının görüşülmesine devam ediyoruz.

D) Yönetici

I - Atanması

MADDE 34. — Kat malikleri, anagayrimenkulün yönetimini kendi arasından veya dışardan seçecekleri bir kimseye veya üç kişilik bir kurula verebilirler; bu kimseye (yönetici), kurula da (yönetim kurulu) denir.

Anagayrimenkulün sekiz veya daha fazla bağımsız bölümü varsa, yönetici atanması mecburidir.

Anagayrimenkulün bütün bölümleri bir kişinin mülkiyetinde ise, malik kanunen yönetici durumundadır.

Yönetici, kat maliklerinin, hem savı hem arsa payı bakımından çoğunluğu tarafından atanır.

(1) 524 S. Sayılı basmasını 23 . 2 . 1965 tarihli 62 nci Birleşimin sonundadır.

Yönetici her yıl kat malikleri kurulunun kanuni yıllık toplantısında yeniden atanır; eski yönetici tekrar atanabilir.

Kat malikleri anagayrimenkulün yönetiminde anlaşılamaz veya toplanıp bir yönetici atayamazlarsa, o gayrimenkulün bulunduğu yerin sulh mahkemesince, kat maliklerinden birinin müracaatı üzerine ve mümkünse diğerleri de dinlendikten sonra, gayrimenkule bir yönetici atanır. Bu yönetici, aynen kat maliklerince atanan yöneticinin yetkilerine sahip ve kat maliklerine karşı sorumlu olur.

Sulh mahkemesince atanan yönetici, bu atanma üzerinden altı ay geçmedikçe, kat malikleri kurulunca değiştirilemez. Ancak haklı bir sebep çıkarsa, onu atamış olan sulh mahkemesi, değiştirmeye müsaade edebilir.

Yönetici atanırken kendisiyle yapılan sözleşmede, teminat göstermesi şart edilebilir; sözleşmede böyle bir şart olmasa bile, haklı bir sebebin çıkması halinde, kat malikleri kurulu, yöneticiden teminat göstermesini isteyebilir.

Yöneticinin öz ve soyadının ve iş ve ev adresinin anagayrimenkulün giriş kapısı yanına veya antrede görülecek bir yere çerçeve içinde asılması mecburidir. Bu yapılmazsa, yöneticiden veya yönetim kurulu üyelerinin her birinden, ilgilinin başvurusu üzerine aynı mahkemece 50 liradan 250 liraya kadar para cezası alınmasına kesin olarak hükmolunur.

BAŞKAN — 34 ncü madde üzerinde söz isteyenler?.. Sayın Nazmi Özoğul, buyurunuz.

NAZMİ ÖZOĞUL (Edirne) — Muhterem arkadaşlarım, Kat mülkiyeti Kanununun 30 ve 31 ncü maddelerinde kat maliklerine oy verme hakkı tanındı. Ve bu konuda uzun tartışmalar yapıldı. Şimdi, 34 ncü maddenin başlığında «atanma» ve yine aynı maddenin içerisinde, müteaddit defalar «atanma» terimi tekrarlanmaktadır. Kat maliklerinin toplanıp 30 ve 31 ncü maddeler gereğince, bir yönetici seçmeleri icabeder. Yani oyla bu işin halledilmesi zarureti vardır. Birinci bendi okursak; seçim müessesesini birinci bende kabul etmiş oluyoruz. Fakat ondan sonraki bendleri de tetkik edersek devamlı «atanma» terimi tekrar edilmektedir. Kanaatimi göre, «atanma» terimi her halde zuhulen konsa gerek. Çünkü, bugün memlekette, köyde bulunan vatandaşlar, atanma te-

rimi ile seçilme terimi arasındaki farkı çok iyi bilmektedir. Meselâ; 27 Mayıs'tan sonra köylerimize muhtarlar atanmıştır, tâyin edilmiştir. Evvelce bu terimi belki bilmiyorlardı. Fakat bugün, yakinen bu terimi, çok iyi bilmektedirler. Bunun için bir önerge vereceğim, bu «atanma» terimi yerine «seçilen» teriminin kabul edilmesini, muhterem komisyondan da istihham etmekteyim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Ali Dizman.

ALİ DİZMAN — (Tokat) — Muhterem arkadaşlarım, 34 ncü maddenin 6 ncü fıkrasına göre kat malikleri aynı gayrimenkulün yönetiminde anlaşılamazlar veya birini seçemezlerse sulh mahkemesine müracaat edecekler ve sulh mahkemesi, bir kişiyi atayacaktır. Buradaki ifadeye göre «kat maliklerinden birisinin müracaatı üzerine ve mümkünse diğerleri de dinlendikten sonra gayrimenkule bir yönetici atanır», denmektedir. Mümkünse, kelimesinden kasdedilen mânâ, öyle zannediyorum, işin müstaceliyetine binaen sulh mahkemesinin atayacağı bir şahsı kat malikleri altı ay sonra değiştirmeye yetkisine sahiptir. Eğer bir mahzur zuhur etmiş ise, bu altı aylık müddete de riayet etmeksizin tekrar hâkime müracaat etmek şekli ile değiştirmeleri mümkündür. Bunun içindir ki; eğer hepsini dinlemek uzunca bir zamana mütefakıfısa, işin müstaceliyetine binaen hâkim dinlemeden de karar verebilecektir, demektir. Ancak «mümkünse» kelimesinden bu yumuşak mânâyı çıkarma imkânı yoktur. Burada şart edati, mümkün olduğu takdirde, behemahal dinliyeceksin, ancak mümkün olmadığı takdirde dinlemiyeceksin, şeklinde bir mânâ taşır. Bir kimse ölmedikçe veya adresi bütün aramalara rağmen bulunmadıkça dinlenmesi mümkün bir durumdur. Şu hale göre «mümkünse» kelimesini bu mânâda kullanıyoruz zaman - ki, böyle kullanmak gerekir - adresinde bulunmayan bir kimsenin, nereye gitmişse, orada tekrar adına tebligat yapıp dinlenmesi yoluna gitmek, eğer oradan da başka bir yere gitmişse oradan keza yeni adresine tebligat yaparak dinlenmesini temin etmek gibi yollara gidilmesi mümkündür. Bunun içindir ki, bunun yerine, mümkünse kelimesini kaldırarak bendeniz, «önemli bir gecikmeye sebeb olmayacaksa» ibaresinin konmasını teklif ediyorum. Komisyon da aynı müta-

lâada ise, bu ibarenin yerine daha uygun bir ibare bulabilir. Yola gitmediği takdirde, «mümkünse» kelimesi de, Komisyonun veya tasarının muradettiği «gecikmeye mahal olmadan dinlenmek» şeklini çıkaramıyacaktır. Bu itibarla Komisyon aksi bir mütalâada bulunmadığı takdirde teklifimin kabulünü arz ediyorum.

SADRETTİN TOSBİ (Kütahya) — Grup adına söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Tosbi bu 34 ncü madde üzerinde mi grup adına söz istiyorsunuz?

SADRETTİN TOSBİ (Kütahya) — Heyeti celileye arz edilince ne hakkında olduğu belli olacaktır.

BAŞKAN — Grup adına buyurun.

C. K. M. P. GRUPU ADINA SADRETTİN TOSBİ (Kütahya) — Muhterem arkadaşlar; 34 ncü madde hakkında söz almak suretiyle huzurunuzda çıkmaktaki kastım, Türk ekonomisini çok yakından alâkadâr eden ve ilk veçhesi ile belki bu 34 ncü madde ile bir irtibatı bulunmadığı zehabımı uyaandıracak olan bir noktaya temas etmek içindir. O nokta da şudur: Kat mülkiyeti velevki dar bir çerçeve içinde dahi olsa muayyen bir maksadın tahakkuku uğrunda gayret sarf eden kimselerin, bu gayenin tahakkuku, usulleri dolayısıyla düşebilecekleri ihtilâfı bilinen bir hususa taallük etmektedir. O halde bizim hukuk rejimimizde, betahtis anonim şirketlerin kuruluşlarına taallük eden hususlarda bu adımı yedi katlı bir binada yedi kişinin, yahut yedi ailenin bir araya getirilmesine hizmet etmesi dolayısıyla dahi büyük bir inkılâbın müjdecisi olmak gerektir. Bu vaziyet muvacehesinde kat mülkiyet kanunu tedvin edilirken, bundan daha büyük bir şümülü ihraz edilmiş bulunan, Ticaret Kanunundaki eksiklerin Hükümet tarafından Meclise sevk edilecek yeni bir kanunla izalesindeki zarurete işaret etmek istiyorum. Biz burada bir madde üzerinde, bir katın veya bir gayrimenkulün idaresinde tahaddüs edebilecek olan müşküllerin halline çare olacak bir maddenin en iyi şekilde meydana gelmesine gayret sarf ediyoruz. Fakat buna rağmen, Ticaret Kanununda, çok büyük bir kütleye şamil olan ve memleketin sermaye terakümüne hizmet edecek en büyük vasıta olan bu şirketlerin hukukunun tedvininde, gelmiş geçmiş Hükümetlerin hiçbir faaliyet sarf etme-

diklerine esefle burada işaret etmek benim için büyük bir vazife olmak gerektir.

Bu istitradı yaptıktan sonra tekrar 34 ncü maddeye avdet etmek suretiyle naçiz fikirlerimi huzurunuzda arz etmek istiyorum. O da şudur :

Sulh hâkimine müracaat etmeden evvel, madem ki, bu mülkiyet müşterek bir mülkiyettir, bu mülkiyete taallük eden uzuvlar kendi aralarında bu müşkülün halline çarei saz olacak tedbirleri tahkimin icabettirdiği, yani üçüncü şahıs vasıtasıyla vâkı olabilecek tahkimin icabettirdiği hukuki usuller içerisinde halledemedikten sonradır ki, mahkeme safhasına intikal ettirme hükmünü istilzam etmeleri icabeder. Çünkü, evvel be evvel bir araya gelmekten matlubolan şart, bir araya gelen şahısların kendi aralarında tahaddüs edebilecek olan müşkülleri yine hukukî çerçeve içinde kendi aralarında halletmeleri esasına matuftur. Bu noktai nazır bakımından Sayın Komisyonun en son çare ve hal mercei olarak mahkemeyi işhad etmelerini bu bakımdan faydalı görmekteyim. Mâruzatım bundan ibarettir, hepinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Gıyasettin Karaca.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Muhterem arkadaşlarım,, müzakeresi yapılan 34 ncü maddenin daha iyi şekilde anlaşılabilmesi ve vuzuha kavuşmasını temin babında söz almış bulunuyorum.

Maddenin 1 nci fıkrasında; «Anagayrimenkulün yönetimini kendi aralarından veya dışardan seçecekleri bir kimseye veya üç kişilik bir kurula verebilirler; bu kimseye (yönetici), kurula da (Yönetim Kurulu) denir.» Demek ki idare bir tek şahsa verilebileceği gibi, üç kişilik bir kurula da tevdi edilebiliyor. Bir kişiye tevdi edilebiliyor. Bir kişiye tevdi edildiği zaman o şahsın adı, «yönetici» oluyor. Ve şahıs tek olduğuna göre, görevli de belli ve muayyendir. Bir yöneticinin yapması lâzımgelen bütün görevleri yerine getirmekle mükelleftir. Bu görevli yönetici olmayıp da, üç kişilik bir kuruldan ibaret bulunduğu halde, acaba üç kişilik bu kurul veya grup kendi arasında bir başkan veya yönetici seçecek mi? Yoksa her üçü birlikte mi mesuldür? Bunlar arasında bir vazife taksimi olabilir mi? Mâruzatımın birisi bu.

Diğeri, tahmin ediyorum 34 neü maddenin 6 neü fıkrası olacak; kat malikleri veya taraflar kendi aralarında bir yönetici seçmek hususunda anlayamadıkları takdirde, sulh mahkemesine müracaat ederek bir yönetici tâyini talebedebilmeleri hakkındadır.

Şimdi arkadaşlarım kendi kanaatime göre bu bendde veya fıkrada kâfi bir vuzuh yoktur. Şu bakımdan; kat maliklerinin itirazı veya müracaatı üzerine ve mahkemece ittihaz edilecek karar her hangi bir harea yahut da masrafa tabi midir?

İki, bu ister müracaat şeklinde olsun, ister itiraz şeklinde olsun; acaba yazılı bir dilekçeyle mi, yoksa şifahi bir müracaatın zapta geçirilmesi şeklinde mi olacaktır? Her iki halde de, ister şifahi bir mâruzat, ister yazılı bir dilekçeyle olmuş bulunsun; mahkeme acaba vereceği kararda duruşma açarak mı, tarafları dinliyecek, bir karar verecek, yoksa duruşmasız tarafları dinledikten sonra evrak üzerinde mi bir karar verecektir? Bu noktanın da tavazzuh etmesinin lüzumuna inanıyorum. Saniyen her halûkârda bu sulh mahkemesince, bilhassa duruşmalı ise, verilen karar kesin midir, değil midir? Bu noktanın da ilerdeki ihtilâfların bahis konusu olmaması yönünden, tavzihinde fayda vardır.

Son olarak maddenin redaksiyonu bakımından, 34 neü maddenin son fıkrasında, kelimelerin dizilişi itibariyle pek kulağa hoş gelmediği gibi, bâzı kelimenin bahusus «ve» kelimesinin burada fazla olduğuna kaaniim. Bu husustaki noktai nazarımı arz etmek isterim. Der ki, son fıkrada; «Yöneticinin öz ve soyadının ve iş ve ev adresinin anagayrimenkulün giriş kapısı yanına veya antrede görülecek bir yere çerçeve içinde asılması mecburidir.»

Muhterem arkadaşlar; bu maddeyi okuduğum zaman hepinizin de dikkat nazarına arz edildiği gibi, «öz ve soy adının ve iş ve ev adresinin» kelimeleri arasında bir düşüklük vardır. Burada soy adından sonra gelecek (ve) kelimesini kaldırarak, cümlelerin böylece kanun metnine daha uygun bir şekilde düzeltilmesi hususunda da bir önerge takdim edeceğim.

Düşüncelerim bundan ibarettir. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Refet Aksoy, buyurunuz.

REFET AKSOY (Ordu) — Muhterem arkadaşlarım, kat mülkiyetinin üzerinde dikkatle

duracağınız bir maddesi bu 34 neü maddedir. Her hangi bir apartmanın dairesinin, yahut kanuni tâbiriyle ana katın, iyi idare edilebilmesi için ya sakinlerinin arasından veya hariçten bir yönetici, yani idareci seçilmesine cevaz veriliyor. Güzel. Bunun sakinleri arasında yani; mülk sahipleri arasında olması evleviyetle daha iyidir, daha nizasız olur. Ama, müstağnidirler, bir ihtiyaç beyan etmezler, lüzum görmezler ve hariçten tâyin ederler.

Benim üzerinde duracağım nokta şu; yönetici ismi verilen bu kimselerin, - bir veya üç - hariçten tâyin edilmesi arzu edildiği takdirde, 34 neü madde diyor ki, «bunlar sulh mahkemesince tâyin edilir.» Ben buna itiraz ediyorum. Neden mahallî belediye ile değil de, sulh mahkemesi ile? hepimiz pekâlâ takdir ederiz ki, her mahaldeki sulh mahkemeleri başını kaşıyacak bir vaziyette değildir. Ben kalkacağım sulh mahkemesine müracaat edeceğim, sulh hâkimi bunu kayda geçecek, vakit tâyin edecek, zaman tâyin edecek, fırsat bulduğu zaman bana bu mükellefiyeti temin edecek. Fakat, bu yönetici idare etmekle beraber, onu kontrol da vazifesi meyanında değildir. Yalnız tâyin etmekle beraber tekrar şikâyet edeceğim, şunu yapacağım, bunu yapacağım... Bu müşkülden, karışıklıktan kat sahiplerini kurtarabilmek için ben bunun belediyeler tarafından, encümen âzaları tarafından tâyinini, oraya müracaat babı açılması hususunu daha pratik görüyorum, daha faydalı görüyorum. Bilmem bu hususta Sayın Encümen ne düşünür? Şayet encümen de benim düşündüğüm gibi bir fayda mülâhaza edecek olursa lütfen tetkik ederek bunun tadilini lütfederlerse memnun olurum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Bolak buyurun.

AHMET AYDIN BOLAK (Balıkesir) — Temas etmek istediğim noktalardan bir tanesine Gıyasettin Karaca kısmen temas buyurdular.

Muhterem Komisyondan öğrenmek istediğim husus şudur : Bu maddeye göre sulh hâkiminin vereceği kararlar, ihtilâflı kaza kararları mıdır, yoksa nizasız kaza kararları mıdır? Eğer nizalı kazaya taallük ediyorsa, bu takdirde bu maddenin bu yazılış tarzı ile işlemesi mümkün değildir. Bendeniz yazılış tarzından nizalı kazaya hamlediyorum maddenin hükmünü. Çünkü «yönetici, kat maliklerinin, hem sayı hem arsa payı bakımından çoğunluğu tarafından atanır.» den-

mek suretiyle kararlarda aded ve hisse ekseriyeti aranıyor. Gayrimenkule mütaallik bir idare tasarrufu aded ve hisse ekseriyetine bağlı bir tasarruftur. Başka türlü atanma mümkün değildir, aded ve ekseriyet mümkün olmadan.

Demekki mahkemeye gitmek için 2 ihtimal vardır. Birincisi, aded ve hisse ekseriyeti ile temin edilen bir tâyin mevzuubahis olamıyor. Yani, aded ve hisseler çok dağılıyor, bir şahıs üzerinde ittifak mümkün olmuyor, mahkemeye gidiyorlar.

İkincisi, toplanamıyorlar, bir araya gelemiyorlar, veyahut da bir araya gelenler aded ve hisse ekseriyetini temine kâfi gelmiyor. Bu takdirde ne oluyor? Mahkemeye gidiyor. Kim gidiyor mahkemeye? Kat maliklerinden birisinin müracaatı üzerine ve mümkünse diğerleri de dinlenildikten sonra. Tasarrufun tâyininde anlaşma olmamış, aded ve hisse ekseriyeti temin edilememiş. Demek ki bir ihtilâf tahaddüs etmiş. Bu hükümden istihrac ediyorum ki, Komisyonun sevk ettiği hüküm de bir ihtilâflı kaza hükmü olmak gerek. İhtilâflı kaza hükmünde ise, «mümkünse» tâbiri kullanılamaz. Bu ihtilâflı kaza kararı ise «mümkünse» olmaz. Çünkü, tarafları dinlemek mecburi olur.

«Gayrimenkule bir yönetici atanır» tâbiri de, eğer ihtilâflı kaza ise, bir yönetici atanma hususunda karar verilir. Tâyin mercii de değildir, mahkeme. 33 ncu maddede ifade ettiği gibi, mahkemeler, ihtilâflı kazalarda tâyin ve emir yapamazlar, karar tesis ederler. İhtilâfsız kazada kanuni ibareler tâyin ve emir tarzında tahlil edilmiştir, ihtilâfsız kaza mevzuubahis ise... Eğer gerçekten ben yanlış anlamıyorsam maddedeki hükmü, ihtilâflı kaza olarak anlıyarak, Komisyonun anlayışına uygun bulunuyorsa o takdirde «mümkünse» kelimesi ile «atanma» kelimesinin tashihi lâzımgelir.

Şimdi altta bir haşiv kayıt var. «Bu yönetici, aynen kat maliklerince atanan yöneticinin yetkilerine sahip ve kat maliklerine karşı sorumlu olur.» Şimdi, haşiv kayıt bu. Ne yapmışız? Bir toplantı yapmışız. Aded ve hisse ekseriyetini temin edememişiz, bir şahısta ittifak edememişiz. Veya toplanamamışız. Ne olmuş? İçimizden bir tanesi müracaat etmiş. Anladığıma göre ihtilâflı kaza ile bir karar verilmiş. Ne için? Bir şahsın yönetici olarak vazife görmesine karar verilmiş. Bu şahıs bir ihtilâfın sonunda bir va-

vazife tekabül ettiğine ve vazife böylece doğduğuna göre bu şahsın salâhiyetlerinin ittifakla seçilse idi veya ekseriyetle seçilse idi, seçilen şahıs hangi salâhiyetlere sahipse, bu da onun gibi bir salâhiyete sahiptir diye teyidine lüzum yok. Çünkü seçiminin âmili, hukukî âmili esasında bu ihtilâf veya toplanmamadır. Eğer ihtilâflı kaza mevzuubahis ise, son cümlede haşiv, mesuliyet hükmü de haşiv. Her şahıs doğan ihtilâfın sonunda aldığı vazife ile bir mesuliyeti de deruhde eder. Çünkü mesuliyetsiz salâhiyet mevzuubahsolmaz. Siz salâhiyet veriyorsunuz, elbette mesuliyeti de olacaktır. Hukukun bir temel prensibinin hilâfı mevzuubahsolmalıdır ki, bir kaidede sevk edilmiş olsun. Şimdi, eğer bu benim anlayışım yanlışsa, bu maddenin çalışmasında, sulh hâkiminin vereceği karar, bir ihtilâfsız kaza tasarrufu olarak görülüyor ve Komisyonumuzda da böyle mütalâa ediliyor ve son fıkrada munhasıran bu sebeple sevk edilmiş bulunuyorsa, o zaman şu mânayı istihrac etmek mümkün; hissedarlardan bir tanesi de gitse ve hâkim bir tâyin yapsa, 10 hissedarı olan bir gayrimenkulde (9) hissedarın haberi olmasa, işte o bir kişinin müracaatı üzerine seçilen, atanan kişi, hepsi tarafından seçilmiş gibi vazifeli ve mesuliyetli olur. Eğer bu demek isteniyorsa; yani miras şirketine mümessil tâyininde olduğu gibi, 581 de olduğu gibi, mütaaddit mirasçıdan bir tanesinin, terekenin müşterek menfaatlerini sıyanet için, bir şahsın mümessil tâyinini talebedip, hâkim tarafından bir tâyin üzerine onun vazifeye devamında olduğu gibi ona müşabih bir hüküm sevk etmek istiyorsanız, o zaman lütfen maddeyi böyle yazmayınız. Çünkü, miras şirketine yapılan tâyine diğer mirasçıların itiraz hakkı vardır. Bu itiraz vâkı olduğu zaman ihtilâflı kaza doğar. O zaman buna bu hüküm sevk edilemez. O zaman son fıkranın sevki mümkün olamaz. Şimdi, 30 ncu madde hakkında da mâruzatım sırasında arz ettiğim gibi, bir nokta esasında bizi yadırgatıyor. Çok Sayın Hükümet temsilcileri ve Komisyonunda mesai yapan arkadaşlarım beni mâzur görsünler; bu tasarrufların hazırlanışında hâkim olan ruhla, bizim bugüne kadarki kanunlarımızın yazılış tarzı usulümüne muvazi tarzda yazılmamıştır. Böyle bir hukuk lisanına ve edebiyatına sahip bir tasarı. Şimdi bu bir merhaledir hukukta. Hükümetin ve Komisyonun bu merhaleyi Türk hukukuna kazandırabilmesi için, çok devamlı, bu maddeler üzerinde

carî kanunlara uygun izahlar vermesi lâzımdır, Aksi halde, birçok hukuk tatbikatçısı, ustası, yani taşaronu eline bu kanunu alıp birer birer taş koyar gibi işliyecek olan kişiler bu metinleri yadırgıyacaklardır. Emir, atanma, iş, kaza, hare, davetiye, itiraz.. Meselâ burada bir itiraz hükmü yoktur. Bir şahıs gitti sulh hukuka, bir mümessil tâyin ettirdi. Bendeniz bir misal arz edeyim. İstanbul cihetinde Sulh Hukuk Mahkemeleri 14 tanedir. İstanbul cihetinde bir gayrimenkulün hissedarı gitti, ispat külfeti de yok. Diyor ki: «Biz falanca müşterek gayrimenkullere hissedarız, aramızda anlaşamıyoruz, toplanamıyoruz, lütfen bize bir yönetici tâyin edin.» Karar: Ahmet'i yönetici tâyin ettim, d'şardan da alabilir ya. Veyahut da Başkâtibini yönetici tâyin ettim. Şimdi tatbikatçı olarak menfi düşünüyorum. Aynı gün diğer hissedar Mehmet arzuhalini başka bir sulh hukuka havale ettirdi. Ona da Mehmedî veya başkâtibini tâyin ettirdi. Şimdi burada bir gayrimenkulün iki tane yöneticisi var. İhtilâflı kaza çünkü. Dinlemedi, lüzum görürsem dinlerim dedi. Mümkünse dinlerim, dedi. Mümkün de görmediğini takdir etti, hâkim. İki tane yönetici. İkisi aynı anda, bir müşterek gayrimenkulün, şayan tasarruf edilen bu gayrimenkulün yöneticileri.

İtiraz edeceğim şimdi ben, üçüncü bir hissedar olarak «İki tane idareci olmaz» diyorum. «Hepimizi dinlesinler, karar veriniz...» İtiraz vâkı olduğu an, ihtilâflı kaza doğdu. Son fıkranın hükmü de kalmadı. Müşterek idare diye de bir şey de kalmadı.

Bendenizin öğrenmek istediğim hususlar bunlardı.

Bir hususun daha aydınlatılması yerinde olur. Sayın Komisyon sözcüsü Naci Bey, ilk davetin kimin tarafından yapılacağı hakkında 34 ncu maddeye bir hüküm ilâvesi mümkündür, demişti. Bu sebeple ben de bir teklif yapmamıştım. Lütfedip de bir serinletici beyanda bulunurlarsa memnun olurum efendim.

BAŞKAN — Sayın Gürer.

MUSLİHİTTİN GÜRER (Sakarya) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlarım, tasarru- nun en dikkat çekici bir maddesini müzakere etmekteyiz. Bu maddede Sayın Komisyon, şayet yapılmış olan tenkidleri dikkatle incelediği takdirde, hakikaten maddeyi 2 yönden tahlil etmek lâzımgeldiği kanaatindeyim, muhterem

arkadaşlar. Bunlar maddenin redaksiyonu ve dolayısıyla maddenin içinde boşlukların nasıl karşılanacağı hususlarıdır.

Şimdi, ufak tasarruf sahipleri, bir kat maliki olarak yeni bir bina kuracaklar ve bu binanın 8 dairesinin 8 maliki bir yönetici tâyin edilmesi veyahut da seçilmesi hususunda nasıl karar vereceklerdir? Üç kişi bir arada toplanabilir, bir karar verebilir, sekiz kişi bir arada toplanabilir, bir karar verebilir; beş kişi bir arada toplanabilir, bir karar verebilir. Yahutta birbirlerinden hoşlanmıyan kimselerin aynı apartmanda içtima ettiklerini düşünecek olursanız âdeta klikler yaratmak suretiyle, bu apartmanın yöneticiliğinde mühim rol oynamak istiyebilirler.

İşte, bu kaziyeden hareket etmek suretiyle, maddede büyük bir boşluk vardır. Ve bu boşluğa göre, bir apartmanın malikleri, ilk defa bir araya gelirlerse, nasıl geleceklerdir? Yani bir yönetim kurulu toplantısı yaparlarken, bir yönetici ve denetleyici seçmek için olsun veya dışardan bir kimse getirmek için olsun, ilk toplantıyı nasıl yapacaklarına dair, maalesef tasarru- mızda katî bir hüküm yoktur. Binaenaleyh, ilk toplantının nasıl yapılacağına dair bir hüküm olmıyan yerde, muhakkak ki, ilk başlangıçta, büyük hataların olacağı da tabiidir. Çünkü biz her şeyi, Medeni Kanunun üçüncü maddesine göre, hüsnüniyetle mütalâa etmiş olsak dahi, bu kanunda hüsnüniyetsiz olan kişilerin de durumunu düşünerek, dört başı mamur, sağlam esaslara bağlamak mecburiyetindeyiz. Onun için bendeniz burada bilhassa yönetici seçiminde ve keza, bu katların idaresi hususunda alınacak kararlara, ilk toplantı için bir fıkra eklenmesini lüzumlu görüyorum. Şayet Sayın Komisyon bu teklifimizi yerinde görecektürse, tahmin ediyorum ki, bu haklı esbabı mucibe karşısında bunu kabul edeceklerini tahmin ederek, bunun redaksiyonunu kendilerine bırakmaktayım.

Muhterem arkadaşlarım, 2 nci husus; maddenin hakikaten yazılış şekli yeni bir hava getirmektedir. Bu getirilmiş olan hava aynı zamanda hukukî prensipler yönünden bir takım ihtilâfları doğurabilecek hususlar da arz etmektedir. Şimdi, sulh hukuk hâkiminin yöneticiyi atmasına dair vermiş olduğu kararlar katî

ise, bunun karşısında diğer maliklerin durumu nedir? Yok katî değilse bir itiraz mercii olacak. Hâkimin vermiş olduğu bu karara karşı bir üst mahkemeye yahut da ilgili temyiz mercilerine müracaat şekilleri olabilir mi, olamaz mı, hususları bu maddede sarih olarak belirtilmemiştir. Benden evvel görüşmüş olan arkadaşlarım, kâfi derecede izahat vermiş oldukları için hepsi üzerinde ayrı ayrı durmıyacağım. Ama kabul etmek lâzımdır ki, Sayın Komisyon tarafından bu nokaların nazarı itibara alınması ve bu tereddütleri izale edecek kati ve kesin hükümler koymak için maddeyi geri almak suretiyle yeni baştan tanzim edilmesi taraftarı olduğumu bildiririm. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Ahmet Bilgin.

AHMET BİLGİN (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlar 34 nci maddenin müzakeresi sırasında üzerinde konuşan hukukçu arkadaşlarımı dikkatle dinledim. 34 nci maddenin düzeltilmesi icabeden kısımlar hakkında söylemiş oldukları hukukî cihetlerin, Komisyonea nazarı itibara alınıp alınmıyacağı, düzeltilip düzeltilmeyeceği hakkında bir fikrim yoktur. Yalnız bende şu kanaat hâsıl olmuştur ki, bu madde bu şekilde düzeltilse de, düzeltilmese de; 34 nci maddenin uygulanmasında ümitten fazla bir zaman kaybı mümkün olacaktır. Çünkü, kat malikleri toplanıp ekseriyet bulamazlar veyahut bir yönetici üzerinde ittifak edip de birini tâyin edemezlerse, sulh mahkemesine müracaat edilecek. Sulh mahkemesi isterse tarafları dinleyecek, istemezse dinlemeyecek. Tasrih edilirse her iki tarafı da dinlemeye mecbur olacak. Eesasen bu mahkemelerin de işi Sayın Refet arkadaşımın da söylediği gibi başını kaşıyacak vakti olmayacak kadar çok olduğu için bu aylarca sürebilecektir. Bu şekilde düzeltilmiş olmasa ve madde aynen kabul edilmiş olsa dahi bu müddet zarfında o gayrimenkulün yönetilmesi ne şekilde olacaktır? Bir ay sürdü, üç ay sürdü. Bunun için bu maddenin 6 ncı fıkrasının sonuna şöyle bir şeyin ilâve edilmesi lâzımgelir; «Yönetici intihap ve tâyin edilinceye kadar, eski yöneticinin vazifesi devam eder.» şeklinde bir kayıt koymazsak, bu gayrimenkulün yönetilmesi tâdile uğrar. Kimin bakacağı belli olmaz. Belki üç ay, beş ay veya altı ay bu hal sürebilir. Ve bu iş onun için sürüncemede kalır. Binaenaleyh, bu 34 nci maddenin 6 ncı fıkrasının

sonuna; «Yeni yönetici tâyin edilinceye kadar eski yöneticinin vazifesine devam edebileceği» kaydının konulmasını arz ve teklif ediyorum. Bu hususta bir de önerge takdim ediyorum. İltifat buyurulursa memnun olurum, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker, buyurunuz.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Çok muhterem arkadaşlar, bu konuda kanun metnini, kritik eden Doçent Doktor Safa Reisoğlu da bir metin hazırlamış ve kitap olarak basılmış bulunuyor. Yani, bir ilim adamı halen görüşülmekte olan bu kanuna karşı bir kanun hazırlamış. Aşağı - yukarı esaslar bir, bâzı değişik noktalar var. Orada bu madde; 37 nci madde olarak, kendi teklifi, tabii bu teklifi bize yöneltiyor ki, biz onun teklifini benimsersek, Yüce Mecliste müdafaa ederiz, düşüncesiyle. Şimdi orada aynen alınmış, bu madde aynen var. Bendeniz bu beyandan sonra şunları arz etmek isterim: Sulh mahkemesinin buradaki vazifesini, ben de Sayın Bolak arkadaşım gibi bir ihtilâfsız vazife olarak, yani bir kaza vazifesi değil, ihtilâfsız niza vazifesi olarak yani; bir nevi idari vazife olarak görmekteyim. Tabiidir ki, bunu böyle ifade etmekte büyük faydalar olacaktır. Mahkeme değil de, idari bir makama verilmesi sayın ve tecrübeli arkadaşımızın esas noktadaki görüşüne bendeniz de katılıyorum. Yalnız, bu işin içerisinde para var. Yani, eğer ben yanlış anlamadımsa, muhterem komisyon da eğer tekbizetmezse, 40 nci maddeye göre, bu yöneticiye bir para veya ücret verilecek. Bu ücret meselesi bu işi dejenere edebilir. Yani, beyefendinin fikirlerine katılmakla beraber, bu işi idari makamlara vermenin ve bu idari makamların da çok zaman seçimle gelen kimseler olması dolayısıyla, dışardan da yönetici tâyin etmek imkânı olması ve işin içerisinde bir ücret takdirinin de lâzımgelmesi ve idari bir vazife olması itibarıyla, bildiğimiz sulh mahkemelerinin çalışma tarzlarına göre umumiyetle yetişmiş değerli başkâtipler var, bu gibi muameleleri umumiyetle onlar hazırlarlar, yargıç bir kontrol yapar ve evet der, yani imzalar. Tatbikatı bu olacağına göre bendeniz sulh mahkemesini tercih etmekteyim. Ama, buyurdıkları mahzur vardır. Hakkaten sulh mahkemelerinin işi çoktur. Bilhassa bu kanun çıktıktan sonra ve kira kanunu tamamlandıktan sonra Ankara, İstanbul gibi bü-

yük şehirlere sulh mahkemeleri, munhasıran bu işlere bakan sulh mahkemelerinin kurulması şarttır. Kurulmadığı takdirde, adalet işlerimiz mutlak surette aksıyacaktır. Binaenaleyh, bendeniz bu gerekçe ile sulh mahkemesi şeklinin yerinde olduğunu düşünüyorum.

Tebliğatla ilgili olarak arkadaşlarımızın hasasiyetine ben de aynen katılıyorum. Mümkünse diğerleri de dinlendikten sonra. Maalesef bizim memleketin tatbikatı ve bunun da bir temyizi, ve sairesi olmadığına göre, bir tevhide icthah yoluyla veya Temyiz Mahkemesinin kararları yoluyla bir nizama sokulması mümkün değildir. Sulh hâkimlerine yeni Anayasa karşısında Adalet Bakanlığının, «Bu işleri böyle yapın» şeklinde tamim göndermesi de zannediyorum mümkün değildir. Bu şartlar altında, «Mümkünse diğerlerini de dinledikten sonra» meselesi çok zaman dinlememeyi mucibolur. Biz bunun tatbikatını evvelki meslekimizde, yani Millet Meclisine gelmeden evvelki meslekimizde icraatını yaparken görmüştüzdür. Tesbiti delâilde eğer vaziyet müstacelse karşı tarafa haber verilmez, diye Hukuk Usulü Muhakemelerinde olan madde, % 98 - % 99 dememek için % 98 diyorum - karşı tarafa tebligat yapılmaksızın işler, çünkü işleri hem kalemin psikolojik durumuna uygundur, birtakım davetiyeler yazılacak, parçaları gidecek gelecek. Onlar tasnif edilecek filân. Bir yığın iş çıkarır kaleme. Kalem bundan kurtulmak ister. Müracaat eden de karşı tarafı emrivâki haline sokmak isteyeceği için bundan kaçınır. Ve «mümkünse diğerleri de dinlendikten sonra» kelimesi, bilmiyorum, Alman metninde var mı? Almanya'da tatbiki helki mümkündür. Bu mümkün ise orada başka türlü tatbik edilebilir. Bizde «mümkün ise» dediğimiz zaman mümkün olmayacak şekilde kabul edilir ve büyük zararlar çıkar, küçük değil. Çünkü, mekanizmada bendeniz itiraz da görmedim. İtiraz mekanizması mevcut değildir. Şimdi onun için, bendeniz derim ki, kabul buyurursanız, burada bunlara mutlaka tebligat gönderilir. Bu tebligat bugünkü kanun sistemine göre, iki türlü yapılabilir. Biri posta ile yapılabilir, diğeri memur vasıtasıyla yapılabilir. Büyük şehirlerde umumiyetle olacağına göre, memur vasıtasıyla tebligatı işletmek lâzımdır. Madem ki, müstaceliyeti kabul ediyoruz, burada, posta ile talebedildiği takdirde memur vasıtasıyla tebligat her hal-

de yapılır. Ama parçalar da gelip bazılarında tebligat yapılmamışsa onun üzerinde ısrar edilmemesini temin etmek lâzım. Yani bendenizin teklifi, «mümkünse» yerine mutlaka bir peşin tebligatın yapılmasını, fakat bu tebligat neticesinde, bazıları tebligatı alıp, bazıları meselâ o apartmanda 8 kişi varsa, - ki 8 i aşkındır zaten ya - 12 daire kabul edelim, bütün dairelere tebligat çıkarılır, fakat bunların içinde 4 tanesinin parçası gelmemişse onu beklemiyebiliriz. Ama «mümkünse diğerleri de dinlendikten sonra» tâbiri, bu şekilde bırakıldığı takdirde tatbikatının bendenizin arz ettiğim gibi olacağını sanırım. Ücret meselesi de bu şekildedir.

Geçen gün bir maddede yine itiraz etmiştim. Maddenin sonunda ceza vardı. Ve bu bir kesin hükümdü. 50 liradan 250 liraya kadar para cezası alınması kesin olarak hükmolunur. Bendeniz de bunu bu sefer sarıh olarak, geçen sefer kanunu umumiyet itibariyle yerinde bir kanun olarak bulduğum için bu noktayı fark etmemiştim. Umumiyet itibariyle hakikaten güzel hazırlanmış bir kanun. Tetkik ettim, bu hüküm, Anayasa prensiplerine aykırı bir hükümdür. Kesin ceza verilmesi aykırı bir hükümdür. Buna benzer birçok kanunları biz müracaat ettik. Yüce Meclisin Adalet Komisyonundan bunları Anayasaya aykırı oldukları gerekçesiyle kesin hükümleri kaldırdık. Burada kesinliğin hiçbir hâdiseye tesiri yoktur, cezadır bu. Cezanın itiraz edilip de kesinleşmiş olması bir şey kaybettirmez, işi aksatmaz. O sebepten dolayı buraya da hiç olmazsa asliye mahkemesine «kısa bir süre içinde bu cezalara karşı itiraz edilir.», gibi bir hüküm koymak, sulh hâkiminin zülme kaymamasını temin eder. Bu, az bir hüküm değil, 50 liradan 250 liraya kadar ceza hükmü, bunun ceza tarafı da vardır. Bu insan haysiyeti ile bağdaşmaz, kesin hüküm. Hâkim hırslanabilir veya yanlış düşüncede olabilir. Bilhassa benim hüküm kesindir hissine kapılabilir. Hâkim de nihayet insandır. Ben kesin hüküm veriyorum, başını istediğin taşa vur hissine kapılabilir. Bendeniz bu bakımdan da, burada hiç olmazsa Temyiz Mahkemesine demiyorum, ama hiç olmazsa bağlı olduğu asliye mahkemesine belli sürede bir itiraz yapılmasını kabul etmemiz lâzım. Bugünkü tatbik ettiğimiz sistem de budur. Gündemin diğer maddesinde bendenizin bir kanun teklifim var. Komisyon lûtf buyurmuş kabul etmiş bulunu-

yor. Aynı sebepten dolayı Millî Birlik Komitesi zamanında çıkan ve kesin ceza veren hükmü de-ğiştirdik, de-ğiştirmiş bulunuyoruz. Eğer Yüce Meclis de kabul ederse buradan geçecek. Bendenizin söyleyeceklerim bundan ibarettir. Teşekkür ederim. Gerekli takrirleri de sunuyorum.

BAŞKAN — Sayın Talât Oğuz, buyurun.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Çok muhterem arkadaşlarım, arkadaşlarımın 34 ncü maddenin son fıkrası üzerinde serd ettikleri hukukî mütalâaların aksi istikametinde fikirlerimi beyan edeceğim.

34 ncü madde, tetkika tabi tutulduğu takdirde, kat maliklerinin ikamet ettikleri gayrimenkulün idaresini tedvir babında, bir idareciye müracaat etmeleri icabeder. Bu idarecinin seçilemesi ve idareci üzerinde anlaşamamaları halinde, sulh hâkimine müracaatle idarecinin tâyinini, tensibini istiyebilirler. Maddenin esas ruhu ve mânası bu. Bir kısım muhterem hukukçu arkadaşlarım son bendin ihtilâfsız kaza yönünden mütalâa edilmesinin icabedeceğini ve o istikamette maddenin hüküm sevk ettiğini beyan buyurdular. Muhterem arkadaşlarım, 34 ncü maddenin son fıkrası anagayrimenkul sahiplerinin hukuk ve menfaatlerini hukukî yönden müstaceliyetle, emniyetle korumaya mâtuf ve süratli olarak sulh hâkiminden tedbir alınmasını ihtiva eden bir maddedir. Son fıkra ihtilâflı kaza sahasına taallük etmektedir. Maddeyi okuduğumuz takdirde, ruh itibariyle ihtilâflı kaza sahasına taallük ettiği ortaya çıkacaktır. Şu şekilde arkadaşlarım; kat maliklerinden birinin müracaatı üzerine ve mümkünse diğerleri dinlendikten sonra... Şimdi, burada iki husus mütalâa edilir. Ya kat sahiplerinden biri, doğrudan doğruya hâkime müracaat edecek gayrimenkulü yönetmek isteyen bir şahsın tâyin edilmesini istiyecektir. Hâkim; burada bu madde hükmüne göre; evrakı, dilekçeyi aldıktan sonra, isterse evrak üzerinde karar verebilecektir ki, bu ihtilâfsız bir kaza olarak mütalâa edilmesi icabeden bir tâbirdir. Şayet, hâdisenin ehemmiyetine, hâdisenin saikini ve ileride telâfisi gayrimümkün maddi ve mânevi zararları göz önünde bulundurmak suretiyle dilediği takdirde evrak üzerinde karar verebilir. Şayet istihsal edilmesi istenilen menfaatte bir acelelik, hâkim teemmül etmediği takdirde, taraflara madde hükmüne göre tebligat yapmak suretiyle murafaaya tabi tutabilir. Şu duruma

göre bu madde mevcut mevzuatta mündemiç bulunan hükümlere kıyasen hazırlanmış bir maddedir. Bugün, biraz evvel Reşit Ülker arkadaşımızın ifadesi veçhile tedbiri ihtiyati talepleri, tesbiti delâil talepleri doğrudan doğruya kıyas edildiği takdirde bu maddeden hareket edildiği ortaya çıkacaktır. Yani, tesbiti delâil taleplerinde, tedbiri ihtiyat taleplerinde salâhiyetli sulh hâkimi isterse evrak üzerinde karar verebilir, isterse tebligat yapabilir. Reşit Ülker arkadaşımızın ifadesi veçhile, taraflara tebligat yapıldığı takdirde, biraz evvel izah ettiğim gibi, telâfisi gayrimümkün maddi ve mânevi zararlar doğabilir. Bunların zuhuruna meydan vermemek için madde, hâkime mutlak bir takdir hakkı tanımak suretiyle karar verme imkânını tanımıştır. Maddenin kabul edilmesinde zaruret mevcuttur.

Bir hususu da izah etmekte fayda mülâhaza ediyorum. Zaten sulh mahkemesinin kararlarının itiraza tabi olup olmadığı, temyiz kabiliyeti olup olmadığı, umumi hükümlerde mütalâası icabeden bir meseledir. Bu maddeye koymaya lüzum yoktur. Komisyonun hazırladığı madde doğrudur.

Fikirlerim bundan ibarettir, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, bu madde üzerinde müzakerelerin kifayeti hakkında bir yeterlik önergesi gelmiştir. Ancak Komisyon henüz konuşmamıştır. Müsaadenizle bu önergeyi oyunuzda sunmadan evvel Komisyona söz vereceğim. Ondan sonra da son sözün milletvekiline aidolması dolayısıyla Sayın Muhiddin Güven'e söz vereceğim.

Buyurun Sayın Komisyon.

ADALET KOMİSYONU ADINA NACİ GÜRAY (Elâzığ) — Muhterem arkadaşlarım, bu madde üzerinde çok sualler soruldu ve birçok arkadaşımız da konuştu. Bu sorulan suallere cevap vermeye gayret edeceğiz. Ancak bu arada zaptedemediğimiz hususlar olursa, arkadaşların unuttuğumuz hususları bize hatırlatmasını istirham edeceğim.

Evvel emirde maddenin, «atanması» kelimesi yerine, Nazmi Özogul arkadaşımız tarafından, «seçilme» kelimesinin konmasını istediler, matlabolarak. Şimdi maddenin mahiyetini tetkik ve tahlil edecek olursak; burada iki hal vardır. Birincisi ; kat mülkiyeti sahiplerinin ekseriyetinin oy çoğunluğu ile seçecekleri bir yönetici ve ya yönetim kurulu. İkincisi de; bunların ihtilâfi

halinde, mahkemenin seçeceği yöneticidir. Fakat, hepsinde de teker teker seçilmesi değil, atanmadır, tâyindir. Tıpkı bir vekil tâyini gibi. Bütün mesuliyet racidir. Ayrıca bir maaş da alır. Bunun için «atanma» kelimesi komisyonumuzca doğru görülmüştür, bunun değiştirilmesi tarafına gitmeye karar vermiş durumdayız.

Dizdaroğlu arkadaşımız 34 ncu maddenin...

BAŞKAN — Sayın Güray, Dizdaroğlu'nun konuşması yok, Ali Dizman olacak her halde.

ADALET KOMİSYONU ADINA NACİ GÜRAY (Devamla) — Yanlış oldu efendim, Ali Dizman arkadaşımız, beşinci fıkrasının «mümkünse» kelimesi yerine, daha yumuşak bir ibare olan, «önemli bir gecikmeye sebeb olmayacak şekilde» gibi bir cümle koyulmasını istedikler. Bu «mümkünse» kelimesi esasen gayet yumuşak olup zaten bunu içine almaktadır. Binaenaleyh, bunu değiştirmeye lüzum hissetmiyoruz.

Acet Beyefendi arkadaşımız da mevcut anlaşmazlığın halli için yönetici tâyininin belediye bırakılmasını istemektedir. Aldığımız not böyledir.

Muhterem arkadaşlarım, kanunun 29 ncu, 30 ncu ve mütaakıp maddeleri esas ihtilâflı durumları halledecek hususlar olarak mahkemeyi tâyin etmiştir. Bunun esprisi, esbabı mucibesi şudur : Evvelâ, bu yöneticiye bir ücret tâyin edilebildiği için, belediyenin bunu şu veya bu mülâhazalarla suiistimal etmesi ihtimali mevcuttur. Kaldı ki, bu gibi haller munhasıran hâkim tarafından değil, onun kaydettireceği şahıslar tarafından gayet basit usulü muhakemeye tabi olduğu için uzatacaktır ve işleri çoğaltacak durumda da değildir. Bu bakımdan belediyenin bu işe el koymasını biz mahzurlu görüyoruz. Sonra, işlerin çokluğu keyfiyetine gelince; bugün belediyenin işi, mahkeme işlerinden fazladır. Kaldı ki, bu yönetici tâyininde ehil kimseler arasında seçilmesi hususu belediyece mahkemeden dahi isabetli yapılamaz kanaatindeyiz. Bu kaza nizasız kazadır. Tıpkı, biraz evvel Bolak arkadaşımızın temas ettiği gibi, mümessil tâyini gibi. Buyurdular ki; her hissedar, her ortak ayrı ayrı yönetici seçtiği takdirde mahkemeye, durum ne olacaktır? Aynı kanunun altıncı fıkrası, bu gibi hallerde her za-

man yönetici değiştirebilmek ve kararı da iptâl etmek mümkün olduğuna göre, bu mahzur da ortada kalmaz. Esasen Alman kanunları yönetici tâyininin bu maddeye taallük eden kısmını nizasız bir kaza olarak kabul etmiştir. Bu kanun hazırlanırken Alman kanunu ve muhtelif kanunlardan istifade edilmiştir.

Harc kefiyetine gelince; kanun, Harelar Kanununa ve basit usulü muhakemeye tabidir. Ve bu yönetici tâyini v. s. ye taallük eden hususlarda hâkimin vereceği karardır, ilâmda değildir.

Sonra arkadaşlarımızdan bir kısmı şu noktaya temas ettiler : «Kat malikleri, anagayrimenkulün yöneticisini tâyin için evvelâ nasıl tebligat yapılacaktır» dendi. Nasıl çağırılacak ilk toplantıya?

Muhterem arkadaşlarım, 29 ncu madde bir yönetim plânından bahsetmektedir. Bu toplanma şeklini de yönetim plânında ortaklara vermiş olduğundan aralarında tâyin edebilirler. Binaenaleyh, en ufak teferruata kadar kanun maddeleri arasına, bâzı maddeler sıkıştırılmasını teferruat olarak kabul ediyoruz. Çünkü, yönetim kurulu yönetim plânını istediği gibi tesbit edebilir. Sonra bu maddede para cezasının kesin olması hasebiyle Anayasaya aykırı olduğu iddia ediliyor. Hukuk Usulünde, Ceza Usulünde birçok kesin kararlar mevcuttur. Bu idari karar değil bir mahkeme kararı olduğuna göre Anayasaya aykırılığı da yoktur.

Sonra bâzı arkadaşlarımız şu noktaya temas ettiler : Diyorlar ki, «kat malikleri gayrimenkulün yönetimini kendi aralarından veya dışarıdan seçecekleri bir kimseye veya üç kişilik bir kurula verebilir. Bu kimseye «yönetici» kurula da «yönetim kurulu» denir. Bunların durumu aynı mıdır? Aynıdır. Ya tek şahıs seçilir, veya üç kişi seçerler, bu üç kişinin idaresiyle gayrimenkulün idaresi yürütülmüş olur.

Ahmet Bilgin Beyefendi arkadaşımız, «Bu maddeye bir fıkra ekliyelim» dediler; eski yönetici işinden ayrıldığı takdirde yeni yönetici tâyin edilinceye kadar eski yönetici vazifesine devam eder, mecburiyeti koyalım dediler. Muhterem arkadaşlarım, yöneticiyi esasen biz durdurmaya mecbur edemeyiz. Adam istifa etmiş, gitmişse biz o zatı nasıl durdurup illâ

gel vazife başına yap, deriz. Fakat, yeni yönetici seçilinceye kadar kendi aralarından birini muvakkaten vekil tâyin edebilirler.

İBRAHİM İMİRZALIOĞLU (Ankara) — Mesuliyeti devam eder.

ADALET KOMİSYONU ADINA NACİ GÜRÂY (Devamla) — Elbetteki, mesuliyeti devam eder. Fakat iş başında tutamayız. Meselâ, kabul ediniz ki, kış ayındasınız, kalorifere kömür lâzım, asansör bozulmuş, yapılacakır, yönetici de bırakıp gitmiştir. Mesuliyeti devam eder; ama illâ sen bunun başında duracaksın, bu işi yapacaksın diye polis kuvveti kullanamayız. Bunun yerine idare heyeti durumu görür, takdir eder ve geçici bir yönetici seçebilir.

Not aldığım kısımlar muhterem arkadaşlarım, bundan ibarettir. Biz 34 ncü maddenin kalmasına taraftarız. Hürmetlerimle.

AHMET AYDIN BÖLAK (Balıkesir) — Efendim, komisyondan bir sual sorabilir miyim.

BAŞKAN — Buyurun.

AHMET AYDIN BÖLAK (Balıkesir) — Maddenin sondan ikinci fıkrasında «Yönetici atanırken kendisi ile yapılan sözleşmede.» diyerek başlayan cümle, bu maddenin içinde sözleşme ile alâkalı tek cümledir. Komisyon bu cümle ile yöneticilerle sözleşme yapıldığı mânasını mı istihraetmektedir?

İkinci sualım; komisyon ihtilâfsız kaza mevzuubahistir, diyerek fikrini sarahaten ifade etmiştir. İhtilâfsız kazaya göre, itiraz mümkün değildir. İtiraz halinde nizalı kaza haline gelecek midir?

ADALET KOMİSYONU ADINA NACİ GÜRÂY (Devamla) — Nizasız kazadır. Ancak, burada itiraz yöneticinin tâyini şeklinde olabiliyor. Zaten 6 ncü maddede bu husus belirtilmiştir.

BAKAN — Sayın Oğuz.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — 34 ncü maddenin son fıkrasında, «Mümkünse diğerleri dinlendikten sonra» deniyor. Şimdi bu duruma göre diğerleri dinlendiği gibi dinlenmiyebilir de. Komisyonunuzca bu sebepten hâsıl olacak kaza, ihtilâflı kaza mı, ihtilâfsız kaza mıdır?

ADALET KOMİSYONU ADINA NACİ GÜRÂY (Devamla) — İhtilâfsız kazadır.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Sebebini izah ederler mi efendim? Tebligat yapılacak, çağrılacak, dinlenecek efendim...

ADALET KOMİSYONU ADINA NACİ GÜRÂY (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, nizasız kaza, tam mânasiyle tarif edilmiştir. Ancak, bu karar mahiyetindedir. Bu hususa taallük eden mahkemenin vermiş olduğu karar, ilâm değildir, karardır. Binaenaleyh, bunu burada bu şekilde halletmek lâzımgelir.

BAŞKAN — Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Bu maddenin altıncı fıkrasında, «kat sahiplerinden birisinin müracaatı üzerine ve mümkünse diğerleri de dinlendikten sonra bir yönetici atanır.» denmektedir.

Şimdi başka bir hüküm bulunmadığına göre, bizim anlayış tarzımız, buraya ayrıca, bu kararlara itiraz olabilir, diye bir hüküm konmasa bile Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa göre buradaki hükümleri katiyen ve doğrudan doğruya itiraza mümkün kararlar gibi görmekteyiz. Bunları kıymetli sözcümüz ifade ederlerse kanunun tatbikatına da bir ışık saçmış olurlar.

ADALET KOMİSYONU ADINA NACİ GÜRÂY (Devamla) — Beyefendi şu halde ben sarahaten anlatamadım. Bir yönetici atanır. Hangi mahkeme atar? Çankaya Sulh Mahkemesi diyelim. Ortaklardan biri bunu beğenmedi. Ben bu yöneticiyi istiyorum, dedi. Nereye müracaat edecek? Çankaya Sulh Mahkemesine. Binaenaleyh, bu kararınızı kaldırın, dedi. İşte itirazdır beyefendi. Orada netice de değişecektir.

BAŞKAN — Sayın Güven.

MUHİDDİN GÜVEN (İstanbul) — Efendim, benden evvel konuşmuş olan Sayın Bolak ve Reşit Ülker arkadaşlarımın hukukî mütalâalarına ve endişelerine iştirak etmekteyim. Sayın Komisyon Sözcüsünün izahlarına rağmen tatmin edilmedim. Bence bu mevzular açıkta kalmıştır. Bunlara iştirakimi tesbit ettikten sonra bir diğer hususa işaret edeceğim.

Maddenin birinci fıkrası şöyle bitiyor. «Kat malikleri anagayrimenkulün yönetimini kendi aralarından veya dışardan seçecekleri bir kimseye veya üç kişilik bir kurula verebilirler.» Burada iki hal var. Ya bir yönetici seçecek veya üç kişilik bir kurul seçecekler. Bunlardan ikisi

birbirlerinden ayrı hususlardır. Noktalı virgülden sonra diyor ki; «bu kimseye (yönetici), kurula da (yönetim kurulu» denir.» Bitiriş ibaresinde yönetici ile yönetim kurulu birbirinden ayrılmıyor. O zaman bu hali burada da kıymetlendirmemiz lâzımdır, kanaatini taşımaktayım.

Şöyle ki, bu kimseye «yönetici», ikinci halde ise, üç kişilik kurula da «yönetim kurulu» denir, denmesi gerekir. Bu düşüncenin ışığı altında diğer fıkraların da bu şekilde ikmalî lâzım gelir kanaatini taşımaktayım.

Şöyle ki, dördüncü fıkrada deniyor ki, «yönetici, kat maliklerinin, hem sayı, hem arsa payı bakımından çoğunluğu tarafından atanır.» halbuki, «veya»nın arkasında «üç kişilik kurul» da var. O halde «yönetici» veya «yönetim kurulu» denmesi icabeder.

Beşinci fıkra da bunun aynı... Orada da, «yönetici veya yönetim kurulu her yıl kat malikleri kurulunun kanuni yıllık toplantısında yeniden atanır» denmesi icabeder. Bu suretle fıkralar daha vâzih bir hale gelecektir.

Diğer fıkralara gelince; «kat malikleri gayrimenkulün yönetiminde anlaşamaz veya toplana

nıp bir yönetici atayamazlarsa» deniyor. Yani, burada meselelerin muallâkta kalması keyfiyeti, hareketteki neticeye varmak hususunda muallâkta bırakıyor. Bunu gayet güzel bir şekilde sulh mahkemelerinin salâhiyeti dâhiline, müraعات vâkı olduğu takdirde sulh mahkemelerinin kararına bağlıyor.

Bu bakımdan ben tekrar arz etmek isterim; Sayın Aydın Bolak'ın ve Sayın Reşit Ülker'in tesbit ettikleri boşluklar bu fıkra içinde mevcuttur. Mümkünse sayın komisyonun bunu mütalâa etmesini, ikmal etmesini rica ederim.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Ege Üniversitesi 1960 bütçe yılı kesinhesap kanun tasarısının yapılan açık oylamasına 180 arkadaşımız katılmış. 5 çekinse, 1 ret, 174 kabul oyu çıkmıştır. Gerekli çoğunluk temin edilemediğinden, oylama işlemi gelecek birleşimde tekrar edilecektir.

Vakit gecikmiş bulunduğundan Birleşimi 4 Mart 1965 Perşembe günü saat 15 te toplanmak üzere kapatıyorum.

Kapanma saati : 17,40

(Yeter çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 180
Kabul edenler : 174
Reddedenler : 1
Çekinseler : 5
Oya katılmıyanlar : 257
Açık üyelikler : 13

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Yusuf Aktimur
Mehmet Geçioğlu
Ahmet Savrun
AFYON KARAHISAR
Veli Başaran
Asım Yılmaz
AĞRI
Nevzat Güngör
Rıza Polat
AMASYA
Reşat Arpacıoğlu
İsmail Sarıgöz
ANKARA
Muhlis Ete
İsmail Gence
İbrahim İmirzahoğlu
İhsan Köknel
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yörük
ANTALYA
Etem Ağva
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
ARTVIN
Nihat Ata
Sabit Osman Avcı
AYDIN
Melâhat Gedik
İsmet Sezgin
BALIKESİR
Kaya Bulut

Gökhan Evliyaoğlu
Süreyya Koç
Mehmet Tiritoğlu
BITLİS
Müşak Okumuş
BOLU
Ahmet Çakmak
Furgut Çulha
BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Özbey
BURSA
Hikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
İbrahim Öktem
Cevdet Perin
Ahmet Türkel
Ziya Uğur
İsmail Yılmaz
Baha Cemal Zağra
ÇANAKKALE
Şefik İnan
Refet Sezgin
ÇANKIRI
Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
ÇORUM
Nuri Ahıskaloğlu
Faruk Küreli
İhsan Tombuş
DENİZLİ
Mehmet Çobanoğlu
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Adnan Aral
Alp Doğan Şen
EDİRNE
İlhami Ertem
ELAZIG
Naci Güray
Ömer Faruk Sanaç
ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Sadık Perinçek
ERZURUM
Cevat Dursunoğlu
Şerafettin Konuray
Adnan Şenyurt
Tahsin Telli
ESKİŞEHİR
Ertuğrul Gazi Sakarya
Aziz Zeytinoğlu
GAZİANTEP
Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Hüseyin İncioğlu
GİRESUN
Nizamettin Erkmen
Ali Köymen
Naim Tirali
GÜMÜŞANE
Nureddin Özdemir
HAKKÂRİ
Ahmet Zeydan
HATAY
Bahri Bahadır
Abdullah Cilli

İÇEL
Mazhar Arıkan
Sadık Kutlay
İSTANBUL
İbrahim Abak
Ratip Tahir Burak
Tahsin Demiray
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
Ali Coşkun Kırca
Hilmi Oben
Naci Öktem
Vahyi Özarar
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyaşan
Reşit Ülker
Abdurrahman Yazgan
Zeki Zeren
İZMİR
Osman Sabri Adal
Mehmet Ali Aytaş
Ziya Hanhan
Saim Kaygan
Nihad Kürşad
Lebit Yurdoğlu
KARS
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Bahtiyar Vural
KASTAMONU
İhsan Şeref Dura
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ
Abdülhalim Aras
KIRKLARELİ
Fikret Filiz
Hasan Tahsin Uzun
KOCAELİ
Hâldan Kısayol
KONYA
Ahmet Gürkan
İhsan Kabadayı
Abdülisamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özlen
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz
KÜTAHYA
Sezai Sarpaşar
MALATYA
H. Avni Akşit
Nurattin Akvurt
Mehmet Delikaya
MANİSA
Neriman Ağaoglu
Süleyman Çağlar

Muammer Erten
Şevket Raşit Hatipoğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Nusret Köklü
Hürrem Kubat
MARAS
Hasan Fehmi Eviya
MARDİN
Vahap Dizdaroglu
Seyfi Güneşan
Talât Oğuz
MUĞLA
Adnan Akarca
Hilmi Baydur
Cevdet Oskay
MUŞ
Sami Öztürk
NİGDE
Asım Eren
Haydar Özalp
Ruhi Soyer
ORDU
Yusuf İzzettin Ağaoglu

Refet Aksoy
Ata Bodur
Ferda Güley
Orhan Naim Hazinedar
Ata Topaloğlu
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
SAKARYA
Hami Tezkan
SAMSUN
Mehmet Başaran
Nurettin Ceritoğlu
Hâmut Kiper
İlyas Kılıç
SİNOP
Haşim Tari
SİVAS
Adil Altay
Rahmi Günay
Ahmet Kangal
Güner Sarısözen
Reşat Turhan

TEKİRDAĞ
Fethi Mahramlı
Hayri Mumeuoğlu
TOKAT
H. Ali Dizman
Zeyyat Kocamemi
TRABZON
Ali Şakir Ağaoglu
Ekrem Dikmen
Salâhattin Güven
Nazmi Ökten
Ahmet Şener
Kâmuran Ural
Ali Rıza Uzuner
TUNCELİ
Fethi Ülkü
URFA
Osman Ağan
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç
ZONGULDAK
Sadık Tekin Müftüoğlu
Mehmet Ali Pestilci

[Reddeden]

DENİZLİ

İbrahim Kocatürk

[Çekinserler]

ADANA

Ahmet Karamüftüoğlu
ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay

KASTAMONU

İsmail Hakkı Yılanlıoğlu
KİRŞEHİR
Ahmet Bilgin

KÜTAHYA

Mehmet Kesen

[Oya katılmayanlar]

ADANA

Ali Bozdoğanoglu
Kasım Gülek
Melih Kemal Küçükte-
pepınar
Cavit Oral
Kemal Sarıbrahimoğlu
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu (B.)
ADİYAMAN
Arif Atalay
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR

Halûk Nur Bâki
Hasan Dinçer (B.)
Şevki Güler
Mehmet Turgut (B.)
Şükrü Yüzbaşıoğlu
AGRI
Kerem Özcan
AMASYA
Mustafa Kemal Karan
Nevzat Şener
ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Burhan Apaydın

Hüseyin Ataman (B.)

Raif Aybar
Nihat Berkkan
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekeci
Bülent Ecevit
Mustafa Kemal Erko-
van
İbrahim Sıtkı Hatip-
oğlu
Mehdi Mihçioğlu
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı (İ. Ü.)

ANTALYA

Ömer Eken
Rafet Eker
Nazmi Kerimoğlu
Nihat Su

ARTVİN

Saffet Eminagaoglu

AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren
Reşat Özarda

BALIKESİR

Cihat Bilgehan (B.)
Ahmet Aydın Bolak
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Fennî İslimyeli
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımlı
Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay
Orhan Tuğrul

BİNGÖL

M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BİTLİS

Nafiz Giray

BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Kemal Demir
Kâmil İnal
Fuat Ümit

BURDUR

Nadir Yavuzkan

BURSA

Ekrem Paksoy
Mustafa Tayyar

ÇANAKKALE

Burhan Arat
Süreyya Endik

ÇANKIRI

Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Muzaffer Dünder
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Neemi Ökten

DENİZLİ

Sinan Bosna
İsmail Ertan
Hüdaî Oral
Âtîf Şoçoğlu

DİYARBAKIR

Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu (I.)
Hilmi Gündoğan
Recai İskenderoğlu
(B.)
Vefik Piringcioğlu

EDİRNE

Talât Asal
Süleyman Bilgen (I. Ü.)
Fahir Giritlioğlu
Nazmi Özoglu

ELÂZİĞ

Nurettin Ardiçoğlu
Hürrem Müftügil
Kemal Satır

ERZİNCAN

Zeynel Gündoğdu
Naci Yıldırım

ERZURUM

Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
Nihat Diler

Gıyasettin Karaca

ESKİŞEHİR

Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalcılar
Seyfi Öztürk (B.)
Celâlettin Uzer

GAZİANTEP

Ali İhsan Göğüş
Kudret Mavitan
Mithat San (B.)
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
İbrahim Etem Kılıçoğlu

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçüker
Sabahattin Savacı

HATAY

Ali Muhsin Bereketoğlu
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Şekip İnal (B.)
Sâki Zorlu

İÇEL

Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan
Yahya Dermancı
Celâl Kılıç
İhsan Önal

İSPARTA

Ali İhsan Balım
Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç

İSTANBUL

Ziya Altınoglu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyli
(Bşk. V.)
Nurettin Bulak
Ömer Zekâi Dorman
(B.)
Saadet Evren
Fahrettin Kerim Gökay
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
İlhami Sancar
Selim Sarper
Sabri Vardarlı
Malik Yolaç

İZMİR

Şükrü Akkan
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
İhsan Gürsan (B.)
Necip Mirkelâmoğlu
Şinasi Osma
Kadri Özek
Mustafa Uyar

KARS

Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Sırrı Öktem
Rıza Yalçın

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
Ali Özdikmenli

KAYSERİ

Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Hüsamettin Gümüşpala
Vedat Âli Özkan
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ
Mehmet Alâeddin Eriş

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir
Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu

KONYA

Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İrfan Baran (B.)
Kadircan Kafıl
Ömer Kart
Mekki Keskin (Bşk. V.)
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Ahmet Bozbay
Ali Erbek
Rauf Kıray
Sadrettin Tosbi

MALATYA

Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Halit Ziya Özkan

MANİSA

Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ

Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Şevki Aysan

MUĞLA

Turan Şahin
İlhan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoglu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy (B.)
Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoglu

RİZE

Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA

Burhan Akdağ
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Yusuf Ulusoy

SAMSUN

Ali Fuat Alişan

Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoglu
Fevzi Geveci
Hüseyin Özalp
Osman Şahinoğlu

SİİRT

Cevdet Aydın
Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan

SİVAS

Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Sebati Hastaoglu
Cevad Odyakmaz
Tahsin Türkay

Mahmut Vural
TEKİRDAĞ

Turhan Kut
Orhan Öztrak

TOKAT

Sabahattin Baybura
Mehmet Kazova
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON

Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Vahap Kışoğlu

URFA

Atalay Akan
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Celâl Öncel

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoglu

İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç

VAN

İhsan Bedirhanoglu
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Şükrü Köserreisoglu

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
(B.)

İsmet Kapısız
Mustafa Kepir
Turgut Nizamoğlu
Celâl Sungur
Veli Uyar

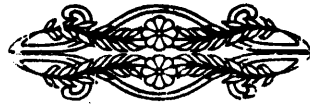
ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Feyzi Fırat
Ramiz Karakaşoğlu
Yusuf Ziya Yücebilgir

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Kocaeli	1
Erzurum	1	Manisa	1
Hatay	1	Muş	1
İsparta	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	2
İzmir	2	Yekûn	13

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

68. BİRLEŞİM

3. 3. 1965 Çarşamba

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

× 1. — Ege Üniversitesinin 1960 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı (3/530, 1/121) (S. Sayısı : 875)

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — C. Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan ve üç arkadaşının, 1111 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi, Konya Milletvekili Ahmet Gürkan ve Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Yıldırım'ın, 5585 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi, Tokat Milletvekili H. Ali Dizman'ın, Askerlik hizmetlerinin emeklilik ve terfiden sayılması hakkında kanun teklifi ile C. Senatosu İzmir Üyesi Hilmi Onat ve Aydın Milletvekili Mehmet Yavaş'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunla bu kanunu tadil eden 5585 ve 6724 sayılı kanunlara bazı maddeler ilâvesi hakkındaki kanun tekliflerine dair C. Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve C. Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında M. Meclisi Plân Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/62, 2/145, 2/204, 2/360; C. Senatosu 2/142) (S. Sayısı : 445 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 19 . 2 . 1965]

2. — İstanbul Milletvekili Naci Öktem ve 8 arkadaşının, 28 Nisan 1304 tarihli Alâmeti Farika Nizamnamesine ek kanun teklifi ile Manisa Milletvekili Muammer Erten'in Markalar ve menşe işaretleri hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı

tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında M. Meclisi Adalet Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/160, 2/297, C. Senatosu 2/140) (S. Sayısı : 526 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1965]

× 3. — Ege Üniversitesinin 1961 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Ege Üniversitesinin 1961 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/302, 1/454) (S. Sayısı : 876) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1965]

× 4. — Ege Üniversitesinin 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Ege Üniversitesi 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/907, 1/688) (S. Sayısı : 877) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1965]

× 5. — İstanbul Üniversitesinin 1961 yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile İstanbul Üniversitesi 1961 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/787, 1/431) (S. Sayısı : 860) [Dağıtma tarihi : 1 . 3 . 1965]

× 6. — İstanbul Üniversitesinin 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile İstanbul Üniversitesi 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/961, 1/680) (S. Sayısı : 874) [Dağıtma tarihi : 24 . 2 . 1965]

× 7. — Kat mülkiyeti kanunu tasarısı ile Kırşehir Milletvekili Ahmet Bilgin ve 8 arkadaşının ve Afyon Karahisar Milletvekili Asım Yılmaz'ın, kat mülkiyeti kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (1/516, 2/288, 2/325) (S. Sayısı : 524) [Dağıtma tarihi : 11.11.1963]

8. — Siyasi Partiler kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kasım Gülek ve Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, Siyasi partiler kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/560, 2/378; 2/591) (S. Sayısı : 527) [Dağıtma tarihi : 27 . 11 . 1963]

9. — Bina kiralari hakkındaki kanun tasarısı ve Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın 6570 sayılı Kira Kanununun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 2 ve 3 ncü maddelerinin yeniden tedvini ile 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve geçici komisyon raporu (1/513, 2/526) (M. Meclisi S. Sayısı : 458 ve 458 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1964]

× 10. — Çanakkale Milletvekili Şefik İnan'ın, Otelcilik, Motelcilik Türk Anonim Şirketi kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/576) (S. Sayısı : 507) [Dağıtma tarihi : 18.10.1963]

11. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/463) (S. Sayısı : 268) [Dağıtma tarihi : 20 . 6 . 1963]

12. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Beden Terbiyesi Kanununun 4 ncü ve 13 ncü maddelerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/386) (S. Sayısı : 128) [Dağıtma tarihi : 4 . 4 . 1963]

13. — Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/458) (S. Sayısı : 265) [Dağıtma tarihi : 19 . 6 . 1963]

14. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda ek ve değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/672) (S. Sayısı : 702) [Dağıtma tarihi : 28 . 4 . 1964]

15. — 5680 sayılı Basın Kanununun 29.11.1960 tarih ve 143 sayılı Kanunla değişik 19 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/527) (S. Sayısı : 525) [Dağıtma tarihi : 11 . 11 . 1963]

16. — 5680 sayılı Basın Kanununa bir madde eklenmesi hakkındaki Kanunun kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet ve Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (1/541) (S. Sayısı : 533) [Dağıtma tarihi : 3 . 12 . 1963]

17. — Cumhuriyet Senatosu Urfa Üyesi Vafı Gerger'in, kesin idari kararlar hakkında Danıştaya başvurulacağına dair kanun teklifi ve İçişleri ve Maliye komisyonları raporları (2/33) (S. Sayısı : 294) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1963]

18. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Umuru belediyeye mütaallik ahkâmı cezaiye hakkında 16 Nisan 1940 tarih ve 486 numaralı Kanunun bâzı maddelerini muaddil 1608 sayılı Kanuna maddeler eklenmesine ve 2575 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin kaldırılmasına dair olan 151 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (2/136) (S. Sayısı : 751) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1964]

19. — Askerî Memnu Mıntakalar Kanununun birinci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/473) (S. Sayısı : 364) [Dağıtma tarihi : 19 . 7 . 1963]

20. — 1076 sayılı İhtiyat subayları ve ihtiyat askerî memurları Kanununun 2754 sayılı Kanunla muaddel 25 nci maddesinin tadiline dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/535) (S. Sayısı : 588) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

21. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Türkiye'ye gerek hariçten ithal suretiyle giren ve gerekse memlekette imal edilen eşya ve malzeme içerisine Türkçe prospektüs konulmasına dair kanun teklifi ile Bursa Milletvekili Ziya Uğur'un, ithal edilip satışı arz edilecek mallara ait katalog ve izahnamelerin Türkçeleştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Sanayi ve Ticaret komisyonları raporları (2/579, 2/580) (S. Sayısı : 622) [Dağıtma tarihi : 28 . 2 . 1964]

22. — 150 milyon liralık madenî ufaklık para bastırılması hakkında 6797 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/651) (S. Sayısı : 725) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1964]

23. — 4933 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/453) (S. Sayısı : 345) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

24. — Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân

komisyonları raporları (1/566) (S. Sayısı : 693) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

25. — Artvin Milletvekili Sabit Osman Avcı'nın, 3204 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanununa geçici madde eklenmesine ve aynı kanuna ek 3904 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/241) (S. Sayısı : 501) [Dağıtma tarihi : 15 . 10 . 1963]

26. — İmar ve İskân Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki Kanununun 12 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna iki madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/375) (S. Sayısı : 343) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

27. — Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı ve İçişleri, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/518) (S. Sayısı : 692) [Dağıtma tarihi : 17 . 4 . 1964]

× 28. — Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununa bâzı maddelerin eklenmesine ve bu kanunun bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Ticaret, Maliye ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (1/369) (S. Sayısı : 536)

29. — Uzman Jandarma kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/479) (S. Sayısı : 296) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1963]

30. — Nöbetçi memurluğu kurulması ve olağanüstü hal tatbikatlarında mesainin 24 saat devamını sağlıyan kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/648) (S. Sayısı : 615) [Dağıtma tarihi : 26 . 2 . 1964]

31. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, Bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 23 Şubat 1963 gün ve 218 sayılı Kanununun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel'in, Suç ve cezaların affı hakkındaki 23 Şubat 1963 gün ve 218 sayılı Kanununun 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, Bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 218 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin 1 nci bendinin tadili hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/574, 2/645, 2/560) (S. Sayısı : 589) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

× 32. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçene'nin ve Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve Çorum Milletvekili Hilmi İn-

cesulu'nun, Su ürünleri kanunu teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci ve 28 arkadaşının, Balıkçılığın teşvik ve himayesine mahsus kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/377, 2/505, 2/252) (S. Sayısı : 370) [Dağıtma tarihi : 20 . 8 . 1963]

33. — Genel nüfus yazımı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/507) (S. Sayısı : 513) [Dağıtma tarihi : 23 . 10 . 1963]

× 34. — Türkiye Elektrik Kurumu kanunu tasarısı ve Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Türkiye Elektrik Kurumu kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/461, 2/425) (S. Sayısı : 516) [Dağıtma tarihi : 24.10.1963]

× 35. — Konut kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/493) (S. Sayısı : 534) [Dağıtma tarihi : 24 . 12 . 1963]

36. — Gümrük kanunu tasarısı, 5383 sayılı Gümrük Kanununun 3 ncü fıkrasıyla 71 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 5383 sayılı Gümrük Kanununun 134 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/466, 1/204, 2/236) (S. Sayısı : 734) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1964]

× 37. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 106 arkadaşının bölge tiyatroları kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/437) (S. Sayısı : 305) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1963]

× 38. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin ve 33 arkadaşının, 5237 sayılı Kanununun 27 ncü maddesinin (c) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/522) (S. Sayısı : 353) [Dağıtma tarihi : 15 . 7 . 1963]

× 39. — Millî İstihbarat Teşkilâtı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/451) (S. Sayısı : 456) [Dağıtma tarihi : 26 . 9 . 1963]

40. — Tarım Bakanlığı vazife ve teşkilât Kanununa bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Tarım Komisyonu raporu (1/708) (S. Sayısı : 776) [Dağıtma tarihi : 14 . 12 . 1964]

41. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 226 ncü maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesine mü-

taallik kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/128) (S. Sayısı : 584) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

× 42. — Cumhuriyet Senatosu Edirne Üyesi Tahsîn Banguoğlu ve 82 arkadaşının, Edirne'de bir üniversite kurulmasına dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/82) (S. Sayısı : 778) [Dağıtma tarihi : 16 . 12 . 1964]

× 43. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünalı ve 8 arkadaşının, Çukurova Üniversitesinin kuruluşu hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/8) (S. Sayısı : 779) [Dağıtma tarihi : 16 . 12 . 1964]

× 44. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan ve 123 arkadaşının Diyarbakır'da (Gök-alp Üniversitesi adı altında) bir üniversite kurulmasına dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/32) (S. Sayısı : 780) [Dağıtma tarihi : 17 . 12 . 1964]

× 45. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve 183 arkadaşının, (Selçuk Üniversitesi adıyla) Konya'da bir üniversite kurulması hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/50) (S. Sayısı : 781) [Dağıtma tarihi : 17 . 12 . 1964]

46. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 21 arkadaşının, 7334 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ile Eskişehir Milletvekilleri İbrahim Cemalcılar ve Şevket Asbuzoğlu'nun, 7334 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/307, 2/322) (S. Sayısı : 444) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

47. — Sivil Savunma Kanununa iki ek madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma ve İçişleri komisyonları raporları (1/517) (S. Sayısı : 614) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1964]

48. — 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/640) (S. Sayısı : 711) [Dağıtma tarihi : 13 . 5 . 1964]

× 49. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu ve iki arkadaşının, Ziraat alet ve makineleri ile kimyevi gübre ve ilaçların ithalât ve memlekette satışının munhasıran Türkiye Zirai Donatım Kurumu tarafından yapılmasına ve bu

maddelerin Gümrük Vergisi, resim ve harclardan muafiyatine dair kanun teklifi ile Geçici Komisyon raporu. (2/731) (S. Sayısı : 784) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1964]

50. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 5 arkadaşının, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/266) (S. Sayısı : 399) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

51. — Cumhuriyet Senatosu Elâzığ Üyesi Celâl Ertuğ'un, 1953 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununa bazı maddeler eklenmesine dair kanun teklifi ve İçişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/376) (S. Sayısı : 795) [Dağıtma tarihi : 14 . 1 . 1965]

52. — Ordu Milletvekili Ferda Güley ve Edirne Milletvekili Nazmi Özoğul'un, 657 sayılı Harita Müdürü Umumiyesi Kanununun 8 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna 3 ncü bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Millî Savunma komisyonları raporları (2/515) (S. Sayısı : 740) [Dağıtma tarihi : 15 . 7 . 1964]

53. — İstanbul Milletvekili Zeki Zeren'in, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa ve Adalet komisyonları mütalâaları ile Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu (2/497) (S. Sayısı : 276) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

54. — 3017 sayılı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilât ve Memurin Kanununa ek kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/707) (S. Sayısı : 796) [Dağıtma tarihi : 14 . 1 . 1965]

55. — 6224 sayılı Yabancı sermayeyi teşvik Kanununun 8 nci maddesinin (a) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/567) (S. Sayısı : 761) [Dağıtma tarihi : 1 . 12 . 1964]

56. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/457) (S. Sayısı : 365) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

57. — Serbest malî müşavirlik kanunu tasarısı ile **C. Senatosu Amasya Üyesi Macit Zeren ve Adana Üyesi Mehmet Ünal**'nın, Malî müşavirlik ve yeminli müşavirlik kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/476, 2/529) (S. Sayısı : 368 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 30 . 1 . 1965]

58. — Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi İdare Amirlerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi memurlarının teşkilâtına dair olan 5509 sayılı Kanuna ek 6341 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/766) (S. Sayısı : 802) [Dağıtma tarihi : 26 . 1 . 1965]

59. — Milli Müdafaaya hiyanet suçundan müebbet hapse hükümlü Alman uyruklu **Wilfried Herbrecht** hakkındaki hapis cezasının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/671) (S. Sayısı : 741) [Dağıtma tarihi : 15 . 7 . 1964]

× 60. — Türkiye Cumhuriyeti ile **Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti** arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma, Dışişleri ve Plân komisyonları rapor-

ları. (1/617) (S. Sayısı : 856) [Dağıtma tarihi : 11 . 2 . 1965]

61. — Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi **Ömer Lûtfi Bozcalı** ve 26 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi **Ahmet Yıldız** ve 24 arkadaşının, Konya Milletvekili **İhsan Kabadayı** ve 10 arkadaşının ve Erzurum Milletvekili **Tahsin Telli'nin**, Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu. (1/670, 2/101, 2/105, 2/146, 2/643) (S. Sayısı : 831) [Dağıtma tarihi : 17 . 2 . 1965]

IV

- A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER**
B - TUZUK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

V

- İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER**
A - İKİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK İŞLER
B - BİRİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK İŞLER

Dönem : 1

Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 526ya İnciek

İstanbul Milletvekili Naci Öktem ve 8 arkadaşının, 28 Nisan 1304 tarihli Alâmeti Farika Nizamnamesine ek kanun teklifi ile Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, Markalar ve Menşe işaretleri hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında M. Meclisi Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/160, 2/297; Cumhuriyet Senatosu 2/140)

(Not : C. Senatosu S. Sayısı : 525)

Cumhuriyet Senatosu

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü

Sayı : 4060 - 2/140

20 . 1 . 1965

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 9 . 7 . 1964 gün ve 1371 5908 sayılı yazınıza karşılıktır :

Markalar Kanunu hakkındaki kanun teklifinin Millet Meclisince kabul edilen metni, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 19 . 1 . 1965 tarihli 26 ncı Birleşiminde değiştirilerek kabul edilmiş, dosya ilişikte sunulmuştur.

Arz ederim.

Enver Aka

Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Not : Açık oya arz edilen maddelere ait oy puslaları ilişiktir.

Bu teklif Genel Kurulun 12, 14, 19 . 1 . 1965 tarihli 24, 25 ve 26 ncı birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 2/160

Karar No. : 56

19 . 2 . 1965

Yüksek Başkanlığa

İstanbul Milletvekili Naci Öktem ve 8 arkadaşının, 28 Nisan 1304 tarihli Alâmeti Farika Nizamnamesine ek kanun teklifi ile birleştirilen Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, Markalar ve Menşe işaretleri hakkındaki kanun teklifinin (Markalar Kanunu) teklifi unvanı altında Millet Meclisi komisyonlarında ve Genel Kurulunda yeniden düzenlenen Cumhuriyet Senatosunca 19 . 1 . 1965 tarihinde kısmen değiştirilerek kabul edildiğinden Hükümet temsilcileri ve teklif sa-

hipleri davet olunarak Anayasanın 92 nci maddesi gereğince kanun teklifi komisyonumuzda yeniden tetkik ve müzakere edildi.

Hükümet temsilcileri Cumhuriyet Senatosunda yapılan değişikliklerin aynen benimsenmesinin uygun olacağını beyan etmişlerdir.

56 maddeden ibaret bulunan kanun teklifinin 16 maddesi Cumhuriyet Senatosunca aynen kabul edildiğinden kesinleşmiştir. 7 maddesi madde numarasından ibaret değişiklikte aynen kabul edilmiş teklife bir madde ilâve edilmiş ve tekliften bir madde çıkartılmış ve teklifin bakiye 32 maddesi üzerinde de ferdi markaların müesseseden ayrı olarak devri ve haczi ayırık olmak üzere esasa ait değişiklik yapılmaksızın maddelere açıklık vermek ve maddelerin tertip sırasını yeniden düzenlemek ve Türkçe terimler kullanılmak suretiyle yeniden ele alınmış ve genel olarak Millet Meclisince kabul edilen esaslar Cumhuriyet Senatosunca da benimsenmiştir.

Kanuna açıklık vermek ve tertibini düzenlemek bakımından yapılmış bulunan değişikliklerin cümlesi komisyonumuzca benimsenmiş ve Genel Kurulda yapılacak müzakerelelere kolaylık sağlar düşüncesiyle komisyonumuzca tanzim edilen raporda, kanun teklifinin kesinleşen maddeleri, kanun teklifinden çıkartılan madde kanun teklifine eklenen madde, sadece madde numaralarında değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilen maddeler ve değişikliğe tabi tutulan maddelerin ayrı bölümlerle gerekçeleri ile birlikte izah edilmesi uygun görülmüş ve teklif sonuna kesinleşen maddeler ile değişikliğe tabi tutulan maddelerin benimsenmesine mütedair bir cetvel ilâve edilmiştir.

I - Kanun teklifinin kesinleşen maddeleri :

Kanun teklifinin; 1, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 53, 54, 55, 56 nci maddeleri Cumhuriyet Senatosunca aynen kabul edildiğinden kesinleşmiştir.

II - Cumhuriyet Senatosunca madde numaraları değiştirilmek suretiyle kabul edilen maddeler :

Cumhuriyet Senatosunca; kanun teklifinin 9 neu maddesi 10 neu madde olarak, 15 nci maddesi 16 nci madde olarak, 25 nci maddesi 26 nci madde olarak, 28 nci maddesi 29 neu madde olarak, 29 neu maddesi 30 neu madde olarak, 30 neu maddesi 31 nci madde olarak, 31 nci maddesi 32 nci madde olarak, aynen kabul edilmiş ve madde numaralarından ibaret bu değişiklikler Komisyonumuzca benimsenmiştir.

III - Kanun teklifine eklenen madde :

Cumhuriyet Senatosunca kanun teklifinin 5 nci maddesinin (her hangi bir işaretin marka olarak tescil edilip edilmeyeceğinin tâyininde münferit unsurlardan ziyade markanın bir bütün olarak bırakıldığı genel intiba nazara alınır.) şeklindeki son fıkrası çıkartılmış ve bu hükmün bir işaretin marka olarak tescil edilip edilmeyeceğinin tâyini sırasında göz önünde tutulması gereken genel kıstası göstermesi bakımından kanunun diğer hükümlerine de şâmil olması zaruri bulunduğu gerekçesiyle müstakillen ve ayrı bir madde içersinde kanunun diğer hükümlerine de şâmil kılınmak suretiyle yeniden tedvin edilmiş ve (tescilde bütünlük esası) başlığı altında Millet Meclisince kabul edilen metinde bulunmayan yeni bu 7 nci madde teklif metnine ilâve edilmiştir.

Kanunun tertibi bakımından Komisyonumuzca ilâve gerekçesi uygun mütalâa edilmiş ve ilâve edilen 7 nci madde benimsenmiştir.

IV - Tekliften çıkartılan madde:

Cumhuriyet Senatosunca kanun teklifinin 32 nci maddesi çıkartılmış ve çıkartma suretiyle yapılan bu değişiklik aşağıdaki gerekçeye istinaden Komisyonumuzca benimsenmiştir.

Millet Meclisince kabul edilen kanun teklifinin 32 nci maddesi «Tescil edilmiştir.» ibaresi ve tescil numarasının konulması başlığını taşımaktadır. Madde metnine göre tescil edilmiş bir markanın kullanılmasında (tescil edilmiştir) ibaresi ile tescil numarasının markanın dışına görülür bir şekilde konulması mecburiyeti vardır.

İstisnaiyet sadece imkânsız olan haller için tanınmıştır. Aynı hüküm kanun teklifinin 51 nci maddesinin (a) bendinde (bu kanunun 3 neu maddesinin son fıkrasına ve 32 nci maddesine aykırı hareket edenler ile...) demek suretiyle cezai müeyyideye tabi tutulmuştur.

Cezai müeyyideye mâruz bu mükellefiyetin kanun teklifinde muhafaza edilmesi cezayı uygulama bakımından mahzurlu ve hattâ tehlikelidir.

Gerçekten sözü geçen «Tescil edilmiştir.» ibaresi ile tescil numarasının konulmasının mümkün olup olmadığı meselesi çok defa sübjektif kıstaslara ve marka sahibinin imkânlarına bağlı olacağı düşünülürse cezai müeyyidenin tatbiki istemi ile karşılaşıldığında suç unsurlarının tekevvünü konusunda haklı tereddütlerin doğmasına sebebiyet verecek bir mahiyet arz etmektedir.

Esasen marka sahibinin sözü geçen ibareyi ve tescil numarasını haklarını korumak bakımından emtia veya ambalajı üzerine koyması her zaman için mümkün ve kendi takdirine bağlı bir keyfiyettir. Bu sebeple 32 nci maddenin kanun metninden çıkartılmasında mahzur yerine fayda mütalâa edilmiş ve çıkartma sureti ile yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

V - Cumhuriyet Senatosunca değiştirilen maddeler, değişiklik sebepleri ve yapılan değişikliklerin komisyonumuzca benimsenme gerekçeleri :

1. Kanun teklifinin 2 nci maddesinin matlabında ve 1 nci satırında yazılı bulunan «nev'i» kelimesi «çesit» şeklinde,

(b) bendinin son satırında yazılı «konsern» kelimesinin uygulamada kesinlikle tarif edilebilmesi ve anlaşılabilmesini teminen Türkçeleştirilerek «konsern marka» terimi «müşterek marka» şeklinde ve aynı maddenin (c) bendinin birinci satırındaki «imalâtçı, müstahsil ve tacirlerin müşterek menfaatlerini» kelimeleri yerine maksadı daha açık bir şekilde ifade eden «birinci maddede sayılan işlerle uğraşanların menfaatlerini» kelimeleri konmak ve yine bu bendin ikinci satırındaki «ortaklık veya dernek şeklinde» teriminin sınırlayıcı olduğu gerekçesiyle madde metninden çıkartılması suretiyle Cumhuriyet Senatosunca değişikliğe tabi tutulmuş maddeye vuzuh vermek ve Türkçeleştirmek suretiyle yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

2. Teklifin üçüncü maddesi matlabında yazılı tescil prensibi yerine «prensibi» kelimesi çıkartılarak sadece «tescil» kelimesi matlap olarak bırakılmak suretiyle aynen kabul edilmiş ve bu şekilde yapılan değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

3. Teklifin 4 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca; 4 nci maddenin (a) bendinde «boyama» kelimesinden sonra gelen «gibi» kelimesi bu bendin mânasını sınırlamakta olduğu, ve «dağlama» gibi halleri de kapsamı lâzımgeldiği gerekçesiyle «gibi» kelimesi yerine «veya, sair» kelimelerinin konulması suretiyle ve yine aynı maddenin (c) bendine «muayyen bir renkten», «münferit bir harften», ve «rakam veya rakamlardan» ibarelerinin maddeye açıklık vermesi ve kesinlikle birbirlerinden ayrılması lâzımgeldiği gerekçesi ile yeniden tertiplenmek ve maddenin son fıkrasındaki «sözü geçen hususlar» ibaresinin fıkranın anlaşılmasını ve uygulanmasını güçleştireceği düşüncesiyle yeniden düzenlenmek suretiyle değişikliğe tabi tutulmuş esasa ilişkin olmyan ve yukarıda gerekçesi izah edilen bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

4. Teklifin 5 nci maddesinin son fıkrası hükmü Cumhuriyet Senatosunca bu maddeden çıkartılmış ve bu hükmün bir işaretin marka olarak tescil edilip edilmeyeceğinin tâyini sırasında göz önünde tutulması gereken genel kıstası göstermesi bakımından 5 nci maddede kalmasının kanun tekniği icabı mahzurlu olacağı ve ayrı bir madde içerisinde müstakillen ve kanunun diğer hükümlerine de şâmil bir tarzda düzenlenmesi lâzımgeldiği gerekçesi ile bu çıkartmanın yapıldığı belirtilmiş ve fiilhakika bu hükmün müstakil bir şekilde teklife 7 nci madde olarak ilâve edildiği anlaşılmıştır. Çıkartma şeklinde yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

5. Kanun teklifinin 6 nci maddesinin (a) bendinde bulunan «nevi» kelimesi «çesidi», «vasıf» kelimesi «vasfı», «miktar» kelimesi «miktarı» şeklinde düzeltilmiş ve maddenin 1 nci fıkrasının esas unsurlarının bu fıkranın bendlerinde yer aldığından 3 nci fıkranın başındaki «1. fıkrada» kelimelerine vuzuh vermek için bu kelimeler yerine «yukardaki (a), (b), (d)» ibaresinin konulması uygun görülmüş ve Cumhuriyet Senatosunca maddeye açıklık vermek suretiyle yapılan bu değişiklikler Komisyonumuzca benimsenmiştir.

6. Teklifin 7 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 8 nci madde olarak ve madde matlabında bulunan (C) harfi yerine (D) harfi konmak suretiyle sadece madde ve atıf numarasından ibaret değişiklikle kabul edilmiş ve bu şekilde yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

7. Teklifin 8 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 9 ncu madde olarak ve madde metninde geçen tüzelkişilerin mahiyetleri göz önünde tutularak maddenin matlabındaki «resmî» kelimesi çıkarılmak ve matlap «2. Millî işaretler» şeklinde yeniden düzenlenmek ve aynı maddenin başındaki «devlete» kelimesinden sonra bir virgül konmak ve maddeye açıklık vermek amacıyla «ve kamu tüzel kişilerine» ibaresi yerine «mahallî idarelere ve diğer kamu tüzel kişilerine» ibaresi konulmak ve ayrıca üyelerinin ve taraftarlarının çokluğu nazara alınarak siyasi partiler ve spor kulüplerinin de madde şümülüne alınması suretiyle değişiklik yapılmış ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

8. Teklifin 10 ncu maddesi Cumhuriyet Senatosunca 11 nci madde olarak bir markanın teklifin eski 11 yeni 12 nci maddesi hükmünden istifade edebilmesi için hem dünya hem de memleket çapında tanınmış olmasına lüzum ve zaruret bulunmadığı gerekçesiyle «dünya» ve «memleket» kelimeler arasındaki «ve» kelimesinin «veya» olarak yazılması, ve yine ikinci fıkradaki «ıttılay» kelimesi çıkartılmak ve bir yıllık müddet yerine beş yıllık müddet kabul edilmek suretiyle ve umumi hukuk prensiplerine uygunluk sağlamak düşünce ve gerekçesiyle değişikliğe tabi tutulmuş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

9. Teklifin 11 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 12 nci madde olarak atıf düzeltmesi yapılmak sureti ile değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

10. Teklifin 12 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 13 ncu madde olarak atıf düzeltmesi yapılmak suretiyle değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

11. Teklifin 13 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 14 ncu madde olarak ve madde metninde yazılı «konsern» kelimesi yerine «müşterek» kelimesi yazılmak ve atıf düzeltmesi yapılmak suretiyle yeniden düzenlenmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

12. Teklifin 14 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 15 nci madde olarak ve madde metninin ikinci satırındaki «bir» kelimesi çıkartılmak ve «sahısın» kelimesi «şahıs» olarak düzeltilmek suretiyle değişikliğe tabi tutulmuş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

13. Teklifin 16 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 17 nci madde olarak kelime düzeltmeleri yapılmak ve maddeye vuzuh verilmek suretiyle değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

14. Teklifin 17 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 18 nci madde olarak atıf değişikliği yapılmak suretiyle düzeltilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

15. Teklifin 18 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 19 ncu madde olarak ve madde metninde yazılı «vasıtalara» kelimesi yerine «vasıtalarında», «ve bunlarda» ibaresi yerine «kullanılan veya» ibaresi konulmak suretiyle değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

16. Teklifin 19 ncu maddesi Cumhuriyet Senatosunca 20 nci madde olarak atıf değişikliği yapılmak suretiyle yeniden düzenlenmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

17. Teklifin 20 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 21 nci madde olarak redaksiyon yapılmak ve atıflar düzenlenmek suretiyle değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

18. Teklifin 21 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 22 nci madde olarak atıf değişikliği yapılmak suretiyle yeniden düzenlenmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

19. Teklifin 22 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca 23 ncu madde olarak atıf düzeltmesi yapılmak suretiyle değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

20. Teklifin 23 ncu maddesi Cumhuriyet Senatosunca 24 ncu madde olarak ve maddenin birinci fıkrasındaki «doğrudan doğruya» ibaresinin müracaatın şeklini sınırlayıcı bir mahiyet arz ettiği ve maddenin üçüncü fıkrasında yazılı alâkahının posta vasıtası ile veya idari merciler kanalı ile de müracaat edebileceği hükmünün mevcut olmasına göre birinci fıkrasındaki tahdidi ifadenin maddede muhafazasının mahzurlu olacağı gerekçesiyle değişikliğe tabi tutulmuş ve maddenin sevk gayesine uygun bir şekilde yeniden düzenlenen madde metni Komisyonumuzca benimsenmiştir.

21. Teklifin 24 ncü maddesi Cumhuriyet Senatosunca 25 nci madde olarak ve 2.7.1964 tarihli 492 sayılı yeni Harclar Kanununda kaydiye harcının kaldırılması sebebiyle bu maddede yazılı «madde kaydiye harcı» ibaresinin kaydiye açısından mevzu kalmadığından bahsile «marka harcı» şeklinde, ve yine birinci fıkranın birinci satırında «varsa» kelimesinden sonra «kanuni mümessilinin veya» ibaresi temsil müessesesinin tam olarak ifadesinin temini gerekçesiyle ilâve edilmek ve yine aynı fıkranın üçüncü satırındaki «müracaat sahibinin» kelimeleri yerine «marka sahibinin» kelimeleri konmak ve maddede yazılı «eklenir» kelimesinden önce gelen «müracaata» kelimesi çıkartılmak suretiyle değişikliğe tabi tutulmuş ve yeniden düzenlenen madde metni Komisyonumuzca benimsenmiştir.

22. Teklifin 26 ncü maddesi Cumhuriyet Senatosunca 27 nci madde olarak «kaydiye», ve «konsern marka» kelimeleri yukarıki maddelerde yapılan değişikliklere uygun olarak madde metninden çıkartılmak, Türkçeleştirmek ve atıf değişikliği yapılmak suretiyle yeniden düzenlenmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

23. Teklifin 27 ncü maddesi Cumhuriyet Senatosunca 28 nci madde olarak ve maddede geçen «eksiklikler» kelimesi maksadı tam olarak ifade etmediğinden bu kelime yerine «noksanlar» kelimesi konulmak ve Sanayi Bakanlığına tetkik için tanınan üç aylık mehlin işlerin önemine binaen süratle intacedilebilmesini sağlamak amacıyla bir aya indirilmek ve tetkik maddesinde yapılan değişiklik sebebiyle atıf değişikliği yapılmak ve yine yukarıda yapılan değişikliklere uygun olarak 42 nci maddede hükmü gözönünde tutulmak suretiyle fazlalık arz eden «veya vekiline» kelimeleri çıkartılmak suretiyle değişiklik yapılmış ve yeniden düzenlenen madde metni Komisyonumuzca benimsenmiştir.

24. Teklifin 33 ncü maddesi Cumhuriyet Senatosunca evvelki maddelerle yapılan. terim ve atıf değişikliklerine uygun olarak yeniden düzenlenmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

25. Teklifin 34 ncü maddesinin üçüncü fıkrasında, ferdi markanın «müesseseden ayrı olarak» devri Sanayi Bakanlığının müsaadesine tabidir hükmünü ihtiva etmektedir. Fıkranın bu şekli ile mülkiyet hakkını aşırı derecede sınırlaması ve yabancı memleketler mevzuatında müesseseden ayrı olarak ferdi markanın devrinin tasvip gören bir inkişafa ulaşması sebebiyle yeniden düzenlenmesi zaruretini ortaya koymuştur. Cumhuriyet Senatosunca bu esasa istinaden madde metninde değişiklik yapılmış ve ferdi markanın müesseseden ayrı olarak ve hiçbir izne tabi tutulmaksızın devri imkânını hazırlıyacak şekilde madde yeniden düzenlenmiştir. Yapılan bu değişiklik bu gerekçeye istinaden Komisyonumuzca benimsenmiştir.

26. Teklifin 35 ncü maddesi Cumhuriyet Senatosunca markanın gayri maddi mal olarak haczinin mümkün olması düşüncesinin yanında haczedilen markanın maddi ve mânevi bakımdan değerinden çok şey kaybedeceği ve çok defa haciz yoluyla markanın piyasada yok edilmesi tehlikesiyle karşılaşacağı gerekçesiyle Batı memleketlerindeki inkişaf da gözönünde tutularak bünyemize uygun bir tarzda madde yeniden düzenlenmiştir. Yapılan bu değişiklik keza Komisyonumuzca benimsenmiştir.

27. Teklifin 36 ncü maddesi ikinci maddenin (b) bendindeki terim değişikliğine uygun olarak yeniden düzenlenmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

28. Teklifin 37 ncü maddesi Cumhuriyet Senatosunca matlap numarası değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiş ve matlap numarasından ibaret değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

29. Teklifin 38 ncü maddesi Cumhuriyet Senatosunca matlap numarası değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiş ve matlap numarasından ibaret değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

30. Teklifin 42 ncü maddesi Cumhuriyet Senatosunca matlap numarası değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiş ve matlap numarasından ibaret değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

31. Teklifin 51 ncü maddesi Cumhuriyet Senatosunca teklifin 32 ncü maddesinin kanun metninden çıkartılması sebebiyle (a) bendinde yer alan ve 32 ncü maddeye yapılan atıf mesnetsiz kaldırılmadan çıkartılmış ve birinci fıkradaki (gayri şekilde) ibaresinden sonra kötü niyetle kelimeleri eklemek suretiyle maddeye açıklık verilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

32. Teklifin 52 nci maddesinin son satırındaki «fail gibi cezalandırılırlar» ibaresi yerine ceza hukuku ana prensiplerine sadakati temin maksadiyle «fiile iştirak etmiş sayılırlar» ibaresi ikame olunarak Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı ve

bu rapor yazarı

İstanbul

I. H. Tekinel

Çorum

F. Küreli

Başkan V.

Kars

K. Kaya

Erzincan

S. Perinçek

Sözcü

Elâzığ

N. Güray

Giresun

A. Cüceoğlu

İçel

M. Arıkan

Kayseri

A. Aras

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Markalar Kanunu

BİRİNCİ BÖLÜM

Markalar

BİRİNCİ KISIM

Genel hükümler

II - Marka neveleri

MADDE 2. — Bu kanunla tescil edilecek markaların neveleri şunlardır :

- a) Gerçek veya tüzel kişiler tarafından müferiden ve müstakillen kullanılan markalar «Ferdî marka» dır.
- b) Gerçek veya tüzel kişilerin bir tüzel kişilik meydana getirmeden, aralarında akdettikleri sözleşme esasları dâhilinde, aynı veya benzeri emtia için ayrı ayrı kullandıkları aynı markalar «Konsern markası» dır.
- c) İmalâtçı, müstahsıl ve tacirlerin müşterek menfaatlerini himaye, onları teşvik maksadı ve aralarında murakabeyi tesis için ortaklık veya dernek şeklinde kurulmuş tüzel kişiliği haiz olup ayrı bir işletmesi olan veya olmayan bir kuruluş tarafından kullanılan markalar «Birlik markası» dır.

III - Tescil prensibi

A) Genel olarak

MADDE 3. — Bu kanundaki haklardan faydalanabilmek için markanın Sanayi Bakanlığınca tescil edilmiş olması şarttır.

Tescil edilmemiş bulunan markalar ancak genel hükümlere göre himaye görür.

Bakanlar Kurulu, bâzi emtiaya bu kanuna göre tescil edilmiş marka konulmasını mecburi kılabilir.

B) Marka olarak tescil edilmeyecek işaretler

1. Şekil itibarıyla

MADDE 4. — Aşağıda yazılı işaretler marka olarak tescil edilemez :

- a) Etiket, kapak, kap, mahfaza, zarf ve alélümum ambalâjlar veya doğrudan doğruya emtia üzerine, basım yahut muhtelif vasıtalarla yapıştırılmak suretiyle veyahut dökme, oyma, dokuma, boyama gibi suretlerle konamıyan işaretler,
  - b) Ticaret unvanları haric olmak üzere beş kelimeden fazla işaretler,
  - c) Sırf muayyen bir renkten veya münferit bir harf yahut rakamdan ibaret olan işaretler.
- Şu kadar ki, özel bir şekil verilen veya her hangi bir remiz, tezyinat, çizgi yahut resimlerle şeklen beraber olan münferit harf ve rakamlarla, sözü geçen hususlar veya diğer renklerle şeklen beraber olan renkler marka olarak tescil olunabilir.

(Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin)

Markalar Kanunu

BİRİNCİ BÖLÜM

Markalar

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

II - Marka çeşitleri

MADDE 2. — Bu kanunla tescil edilecek markaların çeşitleri şunlardır :

a) Gerçek veya tüzel kişiler tarafından münferiden ve müstakillen kullanılan markalar «ferdi marka» dir.

b) Gerçek veya tüzel kişilerin bir tüzel kişilik meydana getirmeden, aralarında akdettikleri sözleşme esasları dâhilinde, aynı veya benzeri emtia için ayrı ayrı kullandıkları aynı markalar «müşterek marka» dir.

c) 1 nci maddede sayılan işlerle uğraşanların menfaatlerini himaye, onları teşvik maksadı ve aralarında murakabeyi tesis için kurulmuş tüzel kişiliği haiz olup ayrı bir işletmesi olan veya olmayan bir kuruluş tarafından kullanılan markalar «birlik markası» dir.

III - Tescil

A) Genel olarak

MADDE 3. — Millet Meclisinin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B) Marka olarak tescil edilemeyecek işaretler

1. Şekil itibariyle

MADDE 4. — Aşağıda yazılı işaretler marka olarak tescil edilemez :

a) Etiket, kapak, kab, mahfaza, zarf ve alelûmum ambalajlar veya doğrudan doğruya emtia üzerine, basım yahut muhtelif vasıtalarla yapıştırılmak suretiyle veyahut dökme, oyma, dokuma, boyama veya sair suretle konamayan işaretler,

b) Ticaret unvanları haric olmak üzere, beşten fazla kelime ihtiva eden işaretler,

c) Sırf muayyen bir renkten, münferit bir harften rakam veya rakamlardan ibaret olan işaretler,

Ancak, özel bir şekil verilen veya her hangi bir remiz, tezyinat, çizgi yahut resimle veya renkle şeklen beraber olan münferit harf ve rakamların ve renklerin marka olarak tescili mümkündür.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

2. *Muhteva itibariyle*

a) *Mutlak olarak*

MADDE 5. — Aşağıda yazılı hususları ihtiva eden işaretler marka olarak tescil edilemez :

a) *Gayesi veya kullanılış tarzı itibariyle kanun ve nizamlara, ahlâk ve adaba, âmme nizamına aykırı olan, milli duyguları zedeliyecek yahut umumun malı olan güzel sanat eserlerinin veya tarihi anıtların kıymet ve itibarını düşürecek işaretler,*

b) *Halkı aldatacak mahiyette olan işaretler, ezcümle markanın tescilini isteyen kimseye aidolmayan tasdikname, diploma, takdirname, madalya gibi hususları ihtiva eden veya yabancı mahsul ve mamulâtın Türkiye içinde, Türk mahsul ve mamulâtının yabancı memleketlerde istihsal veya imal edildiği zannını uyandıracak surette tertibedilen yahut markanın tescilini isteyen kimsenin ikâmet, istihsal, imal veya ticaret mahalli ile ilgisi bulunmayan menşe işaretlerini hâvi işaret ve adlar,*

c) *Aynı emtiaya mütaallik olarak Türkiye'de tescil edilmiş veya tescil için müracaat edildiği halde henüz kesin bir karara bağlanmamış markalarla, bunların biçim veya telâffuz yahut mâna itibariyle ilk bakışta tefrik edilemeyen benzerleri.*

Her hangi bir işaretin marka olarak tescil edilip edilmeyeceğinin tâyininde münferit unsurlardan ziyade markanın bir bütün olarak bıraktığı genel intiba nazara alınır.

b) *Markanın esas unsuru itibariyle*

MADDE 6. — Esas unsur olarak aşağıda yazılı hususları ihtiva eden işaretler marka olarak tescil edilemez :

a) *Munhasıran markanın üzerine konacağı eşyanın nev'i, cinsi, vasıf, miktar, kıymet ve menşei sevk ve tahsis olunduğu yeri veya zamanı gösteren işaret ve kayıtlardan ibaret bulunan markalar;*

b) *Ticaret âleminde herkes tarafından kullanılan veya muayyen bir meslek, sanat yahut ticaret grupuna mensubolanları ayırdetmeye yarıyan ad ve işaretler;*

c) *Belli bir tip eşyayı gösteren veya eşya adı haline gelmiş olan işaret ve adlar.*

Markanın, benzerlerinden tefrikine yarıyan temyiz ve tahsis edici unsurlar, markanın esas unsurları sayılır.

Birinci fıkrada yazılı işaret ve adlar bir markanın esas unsuruna merbut olup da, onunla münaşebet halinde bulunur ve bir arada tescil ettirilmiş olursa, bu işaretin tamamlayıcı unsurlarını teşkil eder. Bunların, tescilli mütaakıp değiştirilene ve birbirinden ayrılımları, ancak ikinci bir tescil muamelesiyle mümkündür.

C) *Tescili izne bağlı işaretler*

1. *Yabancı resmî işaretler*

MADDE 7. — Sınai mülkiyetle ilgili

a) *Türkiye'nin dâhil olduğu Milletlerarası anlaşmalarda üye olan devletlerin,*

b) *Türkiye'nin ayrı ayrı anlaşma yaptığı Devletlerin,*

c) *Türkiye'ye mütakabiliyet esasını tanımış olan Devletlerin,*

d) *(a) bendinde belirtilen devletlerin üye oldukları Milletlerarası ve Hükümetlerarası teşkilâtın,*

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

2. *Muhteva itibariyle*

A) *Mutlak olarak*

MADDE 5. — Aşağıda yazılı hususları ihtiva eden işaretler marka olarak tescil edilemez:

a) Gayesi veya kullanılış tarzı itibariyle kanun ve nizamlara, ahlâk ve âdaba, âmme nizamına aykırı olan, millî duyguları zedeliyecek yahut umumun malı olan güzel sanat eserlerinin veya tarihî anıtların kıymet ve itibarını düşürecek işaretler,

b) Halkı aldatacak mahiyette olan işaretler, ezcümle markanın tescilini isteyen kimseye aid olmıyan tasdikname, diploma, takdirname, madalya gibi hususları ihtiva eden veya yabancı mahsül ve mamulâtın Türkiye için Türk mahsul ve mamulâtının yabancı memleketlerde istihsal veya imâl edildiği zannını uyandıracak surette tertibedilen yahut markanın tescilini isteyen kimse nin ikâmet, istihsal, imâl veya ticaret mahalli ile ilgisi bulunmıyan menşe işaretlerini hâvi işaret ve adlar,

c) Aynı emtiaya mütaallik olarak Türkiye'de tescil edilmiş veya tescil için müracaat edildiği halde henüz kesin bir karara bağlanmamış markalarla, bunların biçim veya telâffuz yahut mâna itibariyle ilk bakışta tefrik edilemiyen benzerleri :

B) *Markanın esas unsuru itibariyle*

MADDE 6. — Esas unsur olarak aşağıda yazılı hususları ihtiva eden işaretler marka olarak tescil edilemez :

a) Munhasıran markanın üzerine konacağı eşyanın çeşidi, cinsi, vasfı, miktarı, kıymet ve menşei ni sevk ve tahsis olunduğu yeri veya zamanı gösteren işaret ve kayıtlardan ibaret bulunan markalar;

b) Ticaret âleminde herkes tarafından kullanılan veya muayyen bir meslek, sanat yahut ticaret grupuna mensubolanları ayırdetmeye yarıyan işaret ve adlar;

c) Belli bir tip eşyayı gösteren veya eşya adı haline gelmiş olan işaret ve adlar.

Markanın, benzerlerinden tefrikine yarıyan unsurlar, markanın esas unsurları sayılır.

Yukarıdaki (a, b, c) bendlerinde işaret ve adlar bir markanın esas unsuruna merbut olup da, onunla münasebet halinde bulunur ve bir arada tescil ettirilmiş olursa bu işaretin tamamlayıcı unsurlarını teşkil eder. Bunların, tescili mütaakıp değiştirilmeleri ve birbirinden ayrılmaları, ikinci bir tescil muamelesiyle mümkündür

C) *Tescilde bütünlük esası*

MADDE 7. — Her hangi bir işaretin marka olarak tescil edilip edilemeyeceğinin tâyininde münferit unsurlardan ziyade, markanın bir bütün olarak bıraktığı genel intiba nazara alınır.

D) *Tescili izne bağlı işaretler*

1. *Yabancı resmî işaretler*

MADDE 8. — Sınai mülkiyetle ilgili;

a) Türkiye'nin dâhil olduğu Milletlerarası Andlaşmalarda üye olan devletlerin,

b) Türkiye'nin ayrı ayrı anlaşma yaptığı devletlerin,

c) Türkiye'ye mütekabiliyet esasını tanımış olan devletlerin,

d) (a) bendinde belirtilen devletlerin üye oldukları Milletlerarası ve Hükümetlerarası teş-

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Arma, bayrak ve sair işaretleri ile hüküm anluk alâmetleri ve bunlarla alâkalı remiz ve adlandırmalar, resmî murakabe, kontrol ve ayar alâmeti olan damga, mühür ve işaretler, hane-dan armaları taklitleri bu devlet ve teşkilâtın yazılı izinleri olmadan marka olarak tescil edilemez.

2. Millî resmî işaretler

MADDE 8. — Devlete ve kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, ve kamu tüzel kişilerine, ve kamu menfaatlerine yararlı derneklere aidolan damga, mühür, alâmet ve işaretler ve bunlardan ilk bakışta kolayca tefrik edilemeyecek derecede benzerleri bu tüzel kişilerin yazılı izni olmadan tescil edilemez.

4. Tanınmış markalar

MADDE 10. — Memleketimizde tescil edilmiş olan dünya ve memleket çapında tanınmış yabancı veya yerli markaların ve benzerlerinin başka emtia için tescili, tanınmış marka sahibinin izni ile mümkündür.

Birinci fıkraya aykırı olarak tescilin yapılmış olması halinde, tanınmış marka sahibi ve bu yüzden zarara uğramış olan her ilgili kişi, tescile ıttılai tarihinden itibaren bir yıl ve her halde tescil ilânı tarihinden itibaren beş yıl içinde tescilin terkinini talep ve dâva edebilir.

IV - Tescil ettirme hakkını haiz olanlar

A) Ferdî markalarda

MADDE 11. — Aşağıda yazılı kişiler ferdî marka tescili talebinde bulunabilirler :

a) Türkiye'de sanayi, küçük sanat, tarım veya ticaretle işigal eden Türk vatandaşları ile Türk kanunlarına göre kurulmuş olan veya yabancı memleket kanunlarına göre kurulmuş olmakla beraber Türkiye'de şubesi bulunan tüzel kişiler,

b) 7 nci maddenin (a), (b) ve (c) bendlerinde yazılı devletlerin vatandaşları ve bu devletlerin kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiler,

c) 7 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerin ülkesinde sanayi, küçük sanat, tarım veya ticaret sahasında faaliyette bulunan ve andlaşmalara girmemiş olan devletlerin vatandaşlara veya bu devletlerin kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiler.

B) Birlik markalarında

MADDE 12. — Birlik markasının tescilini, 2 nci maddenin (c) bendinde yazılı kuruluşlar talebeder.

7 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerin kanunlarına göre teşekkül etmiş olan kuruluşlara ait birlik markalarının tescili bu kuruluşlar tarafından talebedilir.

7 nci maddenin (b) ve (c) bendlerinde yazılı devletlerin kanunlarına göre teşekkül etmiş kuruluşlara ait birlik markalarının tescili talepleri, anlaşma hükümleri veya mütakabiliyet esasları dâhilinde yürütülür.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

kilâtin arma, bayrak ve sair işaretleri ile hükümrânlık alâmetleri ve bunlarla alâkalı remiz ve adlandırmalar, resmî murakabe, kontrol ve ayar alâmeti olan damga, mühür ve işaretler, hanedan armaları taklitleri bu devlet ve teşkilâtın yazılı izinleri olmadan marka olarak tescil edilemez.

2. Millî işaretler

MADDE 9. — Devlete, mahallî idareler ve diğer kamu tüzel kişilerine kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu niteliğindeki meslek ve kuruluşlarına ve kamu tüzel kişilerine ve kamu menfaatlerine yararlı derneklere siyasi partiler ve spor kluplerine aidolan damga, mühür, alâmet ve işaretler ve bunlardan ilk bakışta kolayca tefrik edilmeyecek derecede benzerleri bu tüzel kişilerin yazılı izni olmadan tescil edilemez.

4. Tanınmış markalar

MADDE 11. — Memleketimizde tescil edilmiş olan dünya veya memleket çapında tanınmış yabancı veya yerli markaların ve benzerlerinin başka emtia için tescili, tanınmış marka sahibinin izni ile mümkündür.

Birinci fıkraya aykırı olarak tescilin yapılmış olması halinde, tanınmış marka sahibi ve bu yüzden zarara uğramış olan her ilgili kişi, tescil tarihinden itibaren beş yıl içinde tescilin terkinini talep ve dâva edebilir.

Markanın tescilinde suiniyet mevcut ise terkin dâvası müddete bağlı değildir.

IV - Tescil ettirme hakkına haiz olanlar

A) Ferdî markalarda

MADDE 12. — Aşağıda yazılı kişiler ferdî marka tescili talebinde bulunabilirler :

a) Türkiye'de sanayi, küçük sanat, tarım veya ticaretle iştigal eden Türk vatandaşları ile Türk kanunlarına göre kurulmuş olan veya yabancı memleket kanunlarına göre kurulmuş olmakla beraber Türkiye'de şubesi bulunan tüzel kişiler,

b) 8 nci maddenin (a), (b) ve (c) bendlerinde yazılı devletlerin vatandaşları ve bu devletlerin kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiler,

c) 8 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerin ülkesinde sanayi, küçük sanat tarım veya ticaret sahasında faaliyette bulunan ve andlaşmalara girmemiş olan devletlerin vatandaşları veya bu devletleri kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiler.

B) Birlik markalarında

MADDE 13. — Birlik markasının tescilini, 8 nci maddenin (c) bendinde yazılı kuruluşlar talebeder.

8 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerin kanunlarına göre teşekkül etmiş olan kuruluşlara ait birlik markalarının tescili bu kuruluşlar tarafından talebedilir.

8 nci maddenin (b) ve (c) benlerinde yazılı devletlerin kanunlarına göre teşekkül etmiş kuruluşlara ait birlik markalarının tescili talepleri, anlaşma hükümleri veya mütakabiliyet esasları dâhilinde yürütülür.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

C) Konzern markalarında

MADDE 13. — Konzern markaları, bu husustaki sözleşmeye dâhil olan müessese ve kişilerden biri veya hepsi tarafından vâkı müracaat üzerine hepsi adına tescil edilir.

Yabancı memleketlerdeki konsern markalarına ait tescil taleplerinde 12 nci madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

V - Tescilin hükümleri

A) Karîne

MADDE 14. — Bir markayı ilk defa tescil ettiren kimse o markanın hakiki sahibi sayılır.

Şu kadar ki, başka bir şahsın aynı emtia için aynı markayı daha önce fiilen ihdas ve istimal ettiğini ve piyasada mâruf hale getirdiğini bu şahıs tescil edilmiş marka sahibine karşı iddia ve bu iddiasını dâva veya karşılık dâva suretiyle ispat etmek hakkını haizdir. Bu hak, markanın tesciline veya kullanıldığına ittîla tarihinden itibaren 6 ay ve her halde tescilin ilânından itibaren üç yıl geçmekle düşer.

C) Hakkın şümulü

MADDE 16. — Markanın tescili, 15 nci maddede yazılı himaye süresi içinde, marka sahibine, kanunun birinci maddesinde yazılı maksat ve tarzda kullanmak şartıyla ve sicilde gösterilen emtiaya mütaallik olmak kaydıyla, markasından faydalanma hakkını verir. Özellikle markayı, tescilin şümulüne giren emtia ve ambalâjları üzerine koymak, bu emtiayı satmak, dağıtmak veya diğer bir şekilde ticaret sahasına çıkartmak ve markayı ticari evrakta, gazetelerde veya sair ilân ve reklâmlarda kullanmak, lisans vermek veya devretmek marka sahibinin haiz olduğu haklardandır.

D) Aynen ve aralıksız kullanma ve değişiklik

MADDE 17. — Markanın tescil edildiği gibi kullanılması şarttır. Ancak, renksiz olarak tescil ettirilen bir markanın sahibi bu markayı her hangi bir renkte kullanabilir.

Marka hakkı sahibi markasında değişiklik yapmak istediği takdirde, değişik şekildeki işareti yeniden tescil ettirmeye mecburdur.

Markanın kullanılmasına, haklı bir sebep bulunmaksızın devamlı olarak üç seneden fazla ara verilemez. Bu hüküm, 7 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerin vatandaşları ve bu devletlerin kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiler hakkında uygulanmaz. Anlaşma veya mütekabiliyet esaslarına dayanılarak, Bakanlar Kurulu, markanın memleket içinde kullanılmasını mecburiyetinden bâzı memleketleri istisna edebilir.

E) İstisna

MADDE 18. — Geçici olarak Türkiye hudutları içine giren kara, deniz ve hava nakil vasıtalarına ve bunlarda satılan, teşhir ve siparişi kabul edilen ve reklâmı yapılan emtiaya Türkiye'deki tescilin şümulü yoktur.

VI - Rüçhan hakları

A) Milletlerarası andlaşmalara dayanan tescil itibariyle

MADDE 19. — 7 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerden birine mensup veya bu devletlerden birine mensup olmamakla beraber onlardan birinin ülkesinde ikametgâhi

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

(C) Müsterek markalar

MADDE 14. — Müsterek markalar, bu husustaki sözleşmeye dâhil olan müessese ve kişilerden biri veya hepsi tarafından vâkı müracat üzerine hepsi adına tescil edilir.

Yabancı memleketlerdeki müsterek markalara ait tescil taleplerinde 13 ncü madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

V - Tescilin hükümleri

A) Karîne

MADDE 15. — Bir markayı ilk defa tescil ettiren kimse o markanın hakiki sahibi sayılır.

Şu kadar ki, başka şahıs, aynı emtia için aynı markayı daha önce fiilen ihdas ve istimal ettiğini ve piyasada mâruf hale getirdiğini tescil edilmiş marka sahibine karşı iddia ve bu iddiasını dâva veya karşılık dâva suretiyle ispat etmek hakkını haizdir. Bu hak, markanın tesciline veya kullanıldığına ittıla tarihinden itibaren 6 ay ve her halde tescilin ilânından itibaren üç yıl geçmekle düşer.

(C) Hakkin şümülü

MADDE 17. — Markanın tescili yukarıki maddede yazılı himaye süresi içinde, marka sahibine, kanunun birinci maddesinde yazılı maksat ve tarzda kullanmak şartıyla ve sicilde gösterilen emtiaya mütaallik olmak kaydıyla, markasından faydalanma hakkını verir. Özellikle markayı tescilin şümülüne giren emtia ve ambalâjları üzerine koymak, bu emtiayı satmak, dağıtmak veya diğerk bir şekilde ticaret sahasına çıkarmak ve markayı ticari evrakta, gazetelerde veya sair ilân ve reklâmlarda kullanmak, lisans vermek veya devretmek marka sahibinin haiz olduğu haklardandır,

D) Aynen ve aralıksız kullanmak ve değişiklik

MADDE 18. — Markanın tescil edildiği gibi kullanılması şarttır. Ancak, renksiz olarak tescil ettirilen bir markanın sahibi bu markayı her hangi bir renkte kullanabilir.

Marka hakkı sahibi markasında değişiklik yapmak istediği takdirde değişik şekildeki işareti yeniden tescil ettirmeye mecburdur.

Markanın kullanılmasına, haklı bir sebep bulunmaksızın devamlı olarak üç seneden fazla ara verilemez. Bu hüküm, 8 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerin vatandaşları ve bu devletlerin kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiler hakkında uygulanmaz. Andlaşma veya mütekabiliyet esaslarına dayanılarak, Bakanlar Kurulu kararı ile markanın memleket içinde kullanılması mecburiyetinden bâzı memleketler istisna edilebilir.

E) İstisna

MADDE 19. — Geçici olarak Türkiye hudutları içine giren kara, deniz ve hava nakil vasıtalarında kullanılan veya satılan, teşhir ve siparişi kabul edilen ve reklâm yapmış emtiaya Türkiye'deki tescilin şümülü yoktur.

VI — Rüçhan hakları

A) Milletlerarası andlaşmalara dayanan tescil itibariyle

MADDE 20. — 8 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerden birine mensup veya bu devletlerden birine mensubolmamakla beraber onlardan birinin ülkesinde ikamet-

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

veya işler vaziyette bir müessesesi bulunan gerçek ve tüzel kişiler bu devletlerin her hangi birinde bir markanın tescili için yetkili mercilere usulü dairesinde yaptıkları müracaattan itibaren 6 ay müddetle markalarını tescil ettirmek hususunda rüçhan hakkını haizdirler.

Birinci fıkrada yazılı 6 aylık süre içinde kullanılmıyan rüçhan hakları düşer.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde, rüçhan hakkına dayanılarak tescil talebinde bulunduğu takdirde rüçhan hakkına konu teşkil eden marka veya benzeri için rüçhan hakkının doğduğu tarihten itibaren vâkı müracaat ve tesciller hükümsüzdür.

B) Sergilerde teşhir itibariyle

MADDE 20. — Türkiye'de Hükümet tarafından veya Hükümet izni ile açılan milli ve milletler-arası sergilerle, 7 nci maddenin (a) bendinde yazılı andlaşmalara dâhil devletlerin ülkelerinde açılan resmî veya resmen tanınmış sergilerde emtiaşını markalarıyla birlikte teşhir eden 19 ncu maddenin 1 nci fıkrasında yazılı gerçek ve tüzel kişiler Türkiye'de aynı markaların tescili için sergideki teşhir tarihinden itibaren altı ay içinde müracaat hususunda rüçhan hakkını haizdirler.

Şu kadar ki, markanın konduğu emtia serginin resmî açılışı tarihinden evvel sergi yerine, görünür şekilde konulmuşsa bu hallerde yukardaki müddet emtianın sergi yerine konulduğu tarihten itibaren başlar.

19 ncu maddenin 2 nci ve 3 ncü fıkraları hükümleri kıyas yolu ile tatbik olunur.

Bu maddenin birinci fıkrasında yazılı sergilerden Türkiye'de açılacak olanların idareleri, mamul ve mahsullerini sergide gösterenlere, teşhir ettikleri markanın konulduğu emtianın nev'i ile bu emtianın sergiye görünür şekilde konulduğu tarihi ve resmî açılış tarihini gösterir bir belge verir ve markanın tasdikli bir örneğini bu belgeye eklerler.

Yabancı memleketlerde teşhir edilen emtiaya ait markaların rüçhan hakkından istifade etmesi için, serginin açıldığı memleketin yetkili merciinden alınacak yukardaki fıkrada yazılı hususları ihtiva eden bir belgenin ibrazı şarttır.

Türkiye'de açılan sergilerde teşhir olunan emtianın, tescil edilmiş bir markaya dayanılarak teşhirine ve sergiyi mutaakıp memleketine iadesine mâni olunamaz.

Bir sergide gösterilmiş aynı emtia üzerine konulan aynı veya benzeri marka hakkında birden fazla tescil talebinde bulunulmuş ise bu emtiayı sergiye ilk koyan kimse ve emtianın sergiye aynı zamanda konulması ve teşhir olunması halinde ilk tescil talebinde bulunan kimse rüçhan hakkını haizdir.

C) Müracaat şekli

MADDE 21. — 19 ve 20 nci maddelerde yazılı rüçhan hakkına dayanılarak yapılan tescil taleplerinin yönetmeliğinde gösterilen şekilde olması şarttır.

D) Hususi anlaşmalara ve mütekabiliyet esaslarına dayanan rüçhan hakları itibariyle

MADDE 22. — 7 nci maddenin (b) ve (c) bendlerinde yazılı devletlerin mensubu gerçek ve tüzel kişilere ait rüçhan haklarına dayanan tescil talepleri, bu husustaki anlaşma hükümleri veya mütekabiliyet esasları dâhilinde muameleye tabi tutulur.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

gâhi veya işler vaziyette bir müessesesi bulunan gerçek ve tüzel kişiler bu devletlerin her hangi birinde bir markanın tescil için yetkili mercilere usulü dairesinde yaptıkları müracaattan itibaren 6 ay müddetle markalarını tescil ettirmek hususunda rüçhan hakkını haizdirler.

Birinci fıkrada yazılı 6 aylık süre içinde kullanılmıyan rüçhan hakları düşer.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde, rüçhan hakkına dayanılarak tescil talebinde bulunulduğu takdirde rüçhan hakkına konu teşkil eden marka veya benzeri için rüçhan hakkının doğduğu tarihten itibaren vâkı müracaat ve tesciller hükümsüzdür.

B) Sergilerde teşhir itibariyle

MADDE 21. — Türkiye'de Hükümet tarafından veya Hükümet izni ile açılan millî ve milletlerarası sergilerle, 8 nci maddenin (a) bendinde yazılı anlaşmalara dâhil devletlerin ülkelerinde açılan resmî veya resmen tanınmış sergilerde emtiasını markalarıyla birlikte teşhir eden 20 nci maddenin 1 nci fıkrasında yazılı gerçek ve tüzel kişiler Türkiye'de aynı markaların tescili için sergideki teşhir tarihinden itibaren altı ay içinde müracaat hususunda rüçhan hakkını haizdirler.

Şu kadar ki, markanın konduğu emtia serginin resmî açılış tarihinden evvel sergi yerine görünür şekilde konulmuşsa bu hallerde müddet emtianın, sergi yerine konulduğu tarihten itibaren başlar.

20 nci maddenin 2 nci ve 3 ncü fıkraları hükümleri kıyas yolu ile tatbik olunur.

Bu maddenin birinci fıkrasında yazılı sergilerden Türkiye'de açılacak olanların idareleri, mamul ve mahsullerini sergide gösterenlere, teşhir ettikleri markanın konulduğu emtianın çeşidi ile bu emtianın sergiye görünür şekilde konulduğu tarihi ve resmî açılış tarihini gösterir bir belge verir ve markanın tasdikli bir örneğini bu belgeye eklerler.

Yabancı memleketlerde teşhir edilen emtiaya ait markaların rüçhan hakkından istifade etmesi için, serginin açıldığı memleketin yetkili merciinden alınacak yukardaki fıkrada yazılı hususları ihtiva eden bir belgenin ibrazı şarttır.

Türkiye'de açılan sergilerde teşhir olunan emtianın, tescil edilmiş bir markaya dayanılarak teşhirine ve sergiyi mütaakıp memleketine iadesine mani olunamaz.

Bir sergide gösterilmiş aynı emtia üzerine konulan aynı veya benzeri marka hakkında birden fazla tescil talebinde bulunulmuş ise bu emtiayı sergiye ilk koyan kimse ve emtianın sergiye aynı zamanda konulması ve teşhir olunması halinde ilk tescil talebinde bulunan kimse rüçhan hakkını haizdir.

C) Müracaat şekli

MADDE 22. — 20 ve 21 nci maddelerde yazılı rüçhan hakkına dayanılarak yapılan tescil taleplerinin yönetmeliğinde gösterilen şekilde olması şarttır.

D) Hususi anlaşmalar ve mütekabiliyet esaslarına dayanan rüçhan hakları itibariyle

MADDE 23. — 8 nci maddenin (b) ve (c) benlerinde yazılı devletlerin mensubu gerçek ve tüzel kişilere ait rüçhan haklarına dayanan tescil talepleri, bu husustaki anlaşma hükümleri veya mütekabiliyet esasları dâhilinde muameleye tabi tutulur,

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

İKİNCİ KISIM

Tescil işleri

I - Müracaat

A) Yeri ve tarihi

MADDE 23. — Bir markayı tescil ettirmek isteyen kimse doğrudan doğruya Sanayi Bakanlığınca müracaat eder.

Müracaat tarihi, bu müracaat mukabilinde Sanayi Bakanlığınca verilecek belgedeki gün, saat ve dakikadır.

Alâkalının posta vasıtasıyla veya idari merciler kanalı ile müracaat etmesi halinde, bu müracaatlar ikinci fıkrada yazılı esaslara göre Bakanlığa geliş tarihinden itibaren hüküm ifade eder.

B) Şekli

MADDE 24. — Bir markanın tescili için yapılacak müracaatta, marka sahibinin, varsa vekilinin adı, soyadı, marka sahibinin tâbiyeti, ikametgâhı, yapmakta olduğu iş, iş adresi ve markanın kullanılacağı emtia yazılır ve müracaat sahibinin yaptığı işi gösteren belge, markanın örneği ve marka kaydiye harcı makbuzu müracaata eklenir.

Yabancı memlekette tescil veya teşhir edilmiş markaya istinaden yapılan müracaatlarda, ayrıca, yabancı memlekette tescil veya teşhire ait vesikalar, müracaatla ilgili olarak yabancı memleketlerden alınmış vesikalarla bunların tercümeleri de müracaata eklenir.

Her markanın tescili için ayrı müracaat şarttır.

D) Müracaatın tetkiki şartları

MADDE 26. — Müracaat dilekçesinin yönetmeliğe ekli örneğine uygun olarak tanzim edilmemesi ve marka kaydiye harc makbuzunun ve marka örneğinin müracaat dilekçesine eklenmemesi hallerinde evrak muameleye konmaz.

Birlik ve konsern markalarına ait müracaatlarda, birlik markalarında kuruluş tarafından hazırlanan teknik yönetmelik ve konsern markalarında konsern'e dâhil olanlar arasında yapılmış sözleşme, tescil müracaatı ile birlikte tevdi edilmediği takdirde, harc yatırılmış olsa dahi, bu işe ait evrak muameleye konulmuş olarak iade olunur.

E) Müracaatın tetkiki

MADDE 27. — Müracaat evrak ve eklerinin bu kanun ve yönetmeliği hükümlerine uygun olup olmadığı Sanayi Bakanlığınca en çok üç ay içinde tetkik edilir.

Yapılan tetkik üzerine müracaatın bu kanunun 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ve 40 ncı maddeleri hükümlerine aykırı olduğu tesbit edilirse, müracaat, mucip sebep gösterilerek reddedilir.

Müracaatta eksiklikler olduğu tesbit edilirse, bu eksikliklerin tamamlanması için müracaat sahibine veya vekiline üç aydan az olmamak üzere bir mehil verilir. Bu mehil zarfında bir mâzerete müstenidolmaksızın eksiklikler ikmal edilmediği takdirde son defaya mahsus olmak üzere bir aylık mehil daha verilir. Son mehil zarfında eksiklikler ikmal edilmediği takdirde müracaat reddedilir.

Reç kararlarına karşı alâkahılar tarafından dâva açılabilir.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

İKİNCİ KISIM

Tescil işleri

I - Müracaat

A) Yeri ve tarihi

MADDE 24. — Bir markayı tescil ettirmek isteyen kimse Sanayi Bakanlığına müracaat eder. Müracaat tarihi, bu müracaat mukabilinde Sanayi Bakanlığına verilecek belgedeki gün, saat ve dakikadır.

Alâkalının posta vasıtasıyla veya o yerin en büyük mülkiye âmiri kanalı ile müracaat etmesi halinde, bu müracaatlar ikinci fıkrada yazılı esaslara göre Bakanlığa geliş tarihinden itibaren hüküm ifade eder.

Bu takdirde geliş tarihinin gününü saat ve dakikasını ihtiva eden belge müracaat sahibine posta ile gönderilir.

B) Şekli

MADDE 25. — Bir markanın tescili için yapılacak müracaata marka sahibinin, varsa kanunî mümessilinin veya vekilinin adı, soyadı, marka sahibinin tâbiyeti, ikametgâhı, yapmakta olduğu iş, iş adresi ve markanın kullanılacağı emtia yazılır ve marka sahibinin yaptığı işi gösteren belge, markanın örneği ve marka harcı makbuzu eklenir.

Yabancı memlekette tescil veya teşhir edilmiş markaya istinaden yapılan müracaatlarda, ayrıca yabancı memlekette tescil veya teşhire ait vesikalar, müracaatla ilgili olarak yabancı memleketlerden alınmış vesikalarla bunların tercümeleri de müracaata eklenir.

Her markanın tescili için ayrı müracaat şarttır.

D) Müracaatın tetkiki şartları

MADDE 27. — Müracaat dilekçesinin yönetmeliğe ekli örneğine uygun olarak tanzim edilememesi ve marka harc makbuzunun ve marka örneğinin müracaat dilekçesine eklenmemesi halinde evrak muameleye konmaz.

Birlik markasına ve müşterek markaya ait müracaatlarda, birlik markalarında kuruluş tarafında hazırlanan teknik yönetmelik ve müşterek markalarda sözleşme, tescil müracaatı ile birlikte tevdi edilmediği takdirde, harc yatırılmış olsa dahi, bu işe ait evrak muameleye konulmayarak iade olunur.

E) Müracaatın tetkiki

MADDE 28. — Müracaat evrak ve eklerinin bu kanun ve yönetmeliği hükümlerine uygun olup olmadığı Sanayi Bakanlığınca en çok bir ay içinde tetkik edilir.

Yapılan tetkik üzerine müracaatın bu kanunun 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11 ve 40 nci maddeleri hükümlerine aykırı olduğu tesbit edilirse, müracaat mucip sebep gösterilerek reddedilir.

Müracaatta noksanlar bulunduğu tesbit edilirse, bu noksanların tamamlanması için müracaat sahibine üç aydan az olmamak üzere bir mehil verilir. Bu mehil zarfında bir mazerete müstenidolmaksızın noksanlar ikmal edilmediği takdirde son defaya mahsus olmak üzere bir aylık mehil daha verilir. Son mehil zarfında noksanlar ikmal edilmediği takdirde müracaat reddedilir.

Ret kararlarına karşı alâkalılar tarafından dâva açılabilir. Dâva üç ay zarfında karara bağlanır.

(Millet Meclisinin 32 nci maddesi Cumhuriyet Senatosunca metinden çıkarılmıştır.)

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

VI - «Tescil edilmiştir» ibaresi ve tescil numarasının konulması

MADDE 32. — Tescil edilmiş bir marka kullanılırken, mümkün olan hallerde «Tescil edilmiştir» ibaresinin ve tescil numarasının markanın dışına ve görünür şekilde konması şarttır.

VII - Yenileme

MADDE 33. — Marka on yıllık himaye süresinin bitmesinden itibaren her defasında on yıllık müddet için yenilenebilir. Yenileme müracaat evrakının ve eklerinin nasıl ve ne miktarda ve nelerden ibaret olacağı yönetmeliğinde gösterilir. Müracaatta eksiklikler olduğu takdirde 27 nci maddenin 3 nci fıkrasına göre işlem yapılır.

Marka hakkı sahibi, yenileme işlemi için marka himaye süresinin bitmesinden itibaren üç yıl içinde yenileme talebinde bulunabilir.

Yenileme, evvelki himaye süresinin bittiği tarihe raci olmak üzere hüküm ifade eder.

Rüşhan hakkına dayanan tescilli markaların yenilenmesinde menşe memlekette himaye edilip edilmediği hususu aranmaz.

VIII - Markanın intikali, lisans ve markanın haczi

A) Ferdî markalarda

1. İntikal, lisans ve haciz

MADDE 34. — Ferdî marka miras yoluyla intikal eder.

Ferdî markanın devri hakkındaki sözleşmenin ve kullanılması için yapılan lisans sözleşmesinin noterlikçe tanzim edilmiş olması şarttır.

Ferdî markanın, tahsis edildiği emtiyanın imâl, ihzar, istihsal bulunduğu veya satışa çıkarıldığı müesseseden ayrı olarak başkasına devri Sanayi Bakanlığının iznine bağlıdır. Bu izin, ancak markanın devrinin halkın aldatılması tehlikesine yol açmayacağı kanaatine varıldığı takdirde verilebilir. Sanayi Bakanlığı, izin talebi üzerine yaptığı incelemelerde ilgili Bakanlıklar ve diğer daire ve müesseselerin mütalâasını da alabilir. İzin almaksızın yapılan devirler hükümsüzdür. İzin şekil ve şartları yönetmelikte gösterilir.

Lisans sözleşmesinde, markanın kullanılacağı süre, kullanma şekil ve şartları, lisans bedeli ve markanın kullanılacağı emtiyanın gösterilmesi mecburidir.

Devir ve lisans, marka sicil kaydına tescil tarihinden itibaren üçüncü şahıslara karşı hüküm ifade eder.

2. Haciz

MADDE 35. — Ferdî markanın, tahsis edildiği emtiyanın imâl, ihzar, istihsal bulunduğu veya satışa çıkarıldığı müesseseden ayrı olarak haczi halinde, icrada ihaleye katılmak isteyen kişilerin 34 nci maddedeki esaslara uygun olarak Sanayi Bakanlığından alacakları bir belgeyi icra memurluğuna ibraz etmeleri şarttır.

İhalenin neticesi, icra memurluğu tarafından Sanayi Bakanlığına bildirilir. Keyfiyet marka siciline geçirilir ve Resmî Sınai Mülkiyet Gazetesinde ilân olunur.

VI - Yenileme

MADDE 33. — Marka on yıllık himaye süresinin bitmesinden itibaren her defasında on yıllık müddet için yenilenebilir. Yenileme müracaat evrakının ve eklerinin nasıl ve ne miktarda ve nelerden ibaret olacağı yönetmelikte gösterilir. Müracatta noksanlar bulunduğu takdirde 28 nci maddenin 3 nü fıkrasına göre işlem yapılır.

Marka hakkı sahibi, yenileme işlemi için marka himaye süresinin bitmesinden itibaren üç yıl içinde yenileme talebinde bulunabilir.

Yenileme, evvelki himaye süresinin bittiği tarihe raci olmak üzere hüküm ifade eder.

Rüçhan hakkına dayanan tescilli markaların yenilenmesinde menşe memlekette himaye edilip edilmediği hususu aranmaz.

VII - Markanın intikali, lisans ve markanın haczi

A) Ferdî markalar

1. İntikal ve lisans

MADDE 34. — Ferdî markalar miras yoluyla intikal eder.

Ferdî marka, kullanıldığı müesseseden müstakil olarak ve hangi emtia için tescil edilmişse o emtianın tamamı veya bir kısmı için devir ve temlik edilebilir. Veya marka hakkının kullanılması için lisans verilebilir.

Devir ve lisans sözleşmesinin noterlikçe tanzim edilmiş olması şarttır.

Lisans sözleşmesinde, markanın kullanılacağı süre, kullanma şekil ve şartları, lisans bedeli ve markanın kullanılacağı emtianın gösterilmesi mecburidir.

Devir ve lisans, marka sicil kaydına tescil tarihinden itibaren üçüncü şahıslara karşı hüküm ifade eder.

2. Haciz

MADDE 35. — Borçlu olan ferdî marka sahibi borcunu karşılayacak başka varlığı bulunduğu ispat etmedikçe, bu marka, kullanıldığı müesseseden ayrı olarak haczedilebilir.

3 nü şahıslar lehine önceden doğmuş olan haklar saklıdır.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

B) Konsern ve birlik markalarında

MADDE 36. — Konsern ve birlik markaları devir ve temlik edilemez, lisans mevzuu olamaz ve haczedilemez.

Konserne dâhil kişilerin markayı kullanma hakkı, Konsern Sözleşmesinde aksine hüküm bulunmadığı takdirde miras yoluyla intikal eder.

IX - Markanın eşya adı haline gelmesine karşı himaye

MADDE 37. — Bu kanunla tescil edilmiş markaların sahiplerine tanınan haklar, o markaların sonradan halk tarafından eşya adı haline getirilmesi halinde de, sâkit olamaz ve hak sahipleri, markalarının başkaları tarafından kullanılmasına karşı itiraz ve dâva hakkını haizdir. Dâvalı taraf o markanın eşya adı haline geldiği def'ini dermeyan edemez.

X - Kaydın terkini

A) Sebepleri

1. Feragat

MADDE 38. — Marka sahibi markasını kullanmaktan feragat ettiğini yazı ile bildirdiği takdirde markası, marka sicilinden terkin olunur ve keyfiyet Resmî Sınai Mülkiyet Gazetesinde ilân edilir.

Marka birden çok emtia için tescil edilmiş ise yukardaki esas dâhilinde, bu emtiadan bir kısmı için de feragat edilebilir.

Yukardaki fıkralara göre terkini istenen marka üzerinde bir lisans hakkı tescil olunmuşsa terkin muamelesi marka ve lisans hakları sahiplerinin müşterek talepleri üzerine yapılır.

XI - Çeşitli hükümler

A) Vekil

MADDE 42. — Türkiye'de ikametgâhı olmayanlar, markalarını tescil ettirmek ve tescille meydana gelen haklarını kullanabilmek için Türkiye'de ikametgâhı olan bir vekil tâyin etmek mecburiyetindedirler.

Avukatlık Kanunu hükümleri mahfuz olmak şartıyla, vekil, müvekkilini bu kanun hükümlerine göre cereyan eden idari işlemlerde temsil etmeye yetkilidir.

İdare tarafından vekile yapılan tebliğler asıla yapılmış sayılır.

III - Ceza dâvaları

A) Uygulanacak cezalar

MADDE 51. — a) Bu kanunun 3 nci maddesinin son fıkrasına ve 32 nci maddesine aykırı hareket edenler ile, bir markayı tescil edilmiş olduğu şekilden gayri şekilde kullananlar, 3 aydan 1 seneye kadar hapis ve 1 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasiyle cezalandırılırlar.

b) Başkası adına tescil edilmiş bir markanın aynını veya benzerlerini kullananlar veya hak sahibinden gayri kimse tarafından haksız olarak kullanılan markaları taşıyan emtiayı bilerek satışa arz edenler, satanlar, dağıtanlar, memlekete sokanlar veya memleketten çıkaranlar ve bu fiillere iştirak edenler 8 aydan 2 seneye kadar hapis ve 5 000 liradan 50 000 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

B) Müşterek markalarda ve birlik markalarında

MADDE 36. — Müşterek markalar ve birlik markaları devir ve temlik edilemez, lisans mevzuu olamaz ve haczedilemez.

Sözleşmeye dâhil kişilerin müşterek markayı kullanma hakkı, sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde miras yoluyla intikal eder.

VIII - Markanın eşya adı haline gelmesine karşı himaye

MADDE 37. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 37 nci madde aynen kabul edilmiştir.

IX - Kaydın terkinı

A) Sebepleri

1. Feragat

MADDE 38. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 38 nci madde aynen kabul edilmiştir.

X - Çeşitli hükümler

A) Vekil

MADDE 42. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 42 nci madde aynen kabul edilmiştir.

III - Ceza dâvaları

A) Uygulanacak cezalar

MADDE 51. — a) Bu kanunun 3 ncü maddesinin son fıkrasına aykırı hareket edenler ile, bir markayı tescil edilmiş olduğu şekilden gayri şekilde kötü niyetle kullananlar, 3 aydan 1 seneye kadar hapis ve 1 000 liradan 10 000 lirayakadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

b) Başkası adına tescil edilmiş bir markanın aynını veya benzerlerini kullananlar veya hak sahibinden gayri kimse tarafından haksız olarak kullanılan markaları taşıyan emtiayı bilerek satışa arz edenler, satanlar, dağıtanlar, memlekete sokanlar veya memleketten çıkaranlar ve bu fiillere iştirak edenler 8 aydan 2 seneye kadar hapis ve 5 000 liradan 50 000 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

(b) bendinde yazılı cezalara çarptırılan kimselerin varsa iş yerlerinin 1 yıl müddetle kapatılmasına ve aynı müddet ticaret ve sanattan menlerine hükmolunur.

Bu maddede yazılı fiillerin dikkatsizlik veya ihmâl, yahut tedbirsizlikle işlenmiş olduğu anlaşıldığı takdirde fail yalnız para cezasiyle cezalandırılır.

Tekerrür halinde yukarıda yazılı cezaların iki katı hükmolunur.

B) Fiile iştirak

MADDE 52. — Bu kanunun 51 nci maddesinde yer alan suçlar hizmetlerini ifa ettikleri sırada, bir müessesenin hizmetlileri tarafından işlenmiş ise; suçun işlendiğini bilen veya bilmesi lâzımgelenlerden müesseseyi fiilen idare edenlerden müessese sahibi veya müdürü yahut temsilcisi ile hangi nam ve sıfatla olursa olsun müesseseyi fiilen idare edenler fail gibi cezalandırılırlar.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

(b) bendinde yazılı cezalara çarptırılan kimselerin varsa iş yerlerinin 1 yıl müddetle kapatılmasına ve aynı müddet ticaret ve sanattan menlerine hükmolunur.

Bu maddede yazılı fiillerin dikkatsizlik veya ihmâl, yahut tedbirsizlikle işlenmiş olduğu anlaşıldığı takdirde fail yalnız para cezasıyla cezalandırılır.

Tekerrür halinde yukarıda yazılı cezaların iki katı hükmolunur.

B) Fiile iştirak

MADDE 52. — Bu kanunun 51 nci maddesinde sayılan suçlar hizmetlerini ifa ettikleri sırada bir müessesenin hizmetleri tarafından işlenmiş işe suçun işlendiğini bilen müessese sahibi veya hangi nam ve sıfatla olursa olsun müesseseyi fiilen idare edenler fiile iştirak etmiş sayılırlar.

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Markalar Kanunu

MADDE 1. — Teklifin 1 nci maddesi C. Sena tosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi C. Sena tosunca matlabındaki «prensip» kelimesi çıkartılmak suretiyle değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 4. — Teklifin 4 ncü maddesi C. Sena tosunca değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 5. — Teklifin 5 nci maddesi C. Sena tosunca son fıkrası çıkartılmak suretiyle değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 6. — Teklifin 6 nci maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 7. — Teklifin 7 nci maddesi C. Sena tosunca 8 nci madde olarak değişikliğe tabi tutulmuş ve C. Senatosunca teklifin 5 nci maddesinin son fıkrası hükmü müstakil ve yeni bir madde olarak yeniden tedvin edilmiş ve bu ilâve madde 7 nci madde olarak komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 7. — Teklifin 7 nci maddesi C. Senatosunca 8 nci madde olarak ve matlabında bulunan (C) harfi yerine (D) harfi yazılmak suretiyle değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 8. — Teklifin 8 nci maddesi C. Senatosunca 9 ncü madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 9. — Teklifin 9 ncü maddesi C. Senatosunca 10 ncü madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde sayısından ibaret bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 10. — Teklifin 10 ncü maddesi C. Senatosunca 11 nci madde olarak değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 11. — Teklifin 11 nci maddesi C. Senatosunca 12 nci madde olarak aynen kabul edilmiş âtıf ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 12. — Teklifin 12 nci maddesi C. Senatosunca 13 ncü madde olarak aynen kabul edilmiş âtıf ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 13. — Teklifin 13 ncü maddesi C. Senatosunca 14 ncü madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 14. — Teklifin 14 ncü maddesi C. Senatosunca 15 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 15. — Teklifin 15 nci maddesi C. Senatosunca 16 ncü madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 16. — Teklifin 16 ncü maddesi C. Senatosunca 17 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 17. — Teklifin 17 nci maddesi C. Senatosunca 18 nci madde olarak değiştirilmiş ve bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 18. — Teklifin 18 nci maddesi C. Senatosunca 19 ncu madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 19. — Teklifin 19 ncu maddesi C. Senatosunca 20 nci madde olarak ve atif düzeltmesi yapılmak suretiyle değiştirilmiş ve bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 20. — Teklifin 20 nci maddesi C. Senatosunca 21 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 21. — Teklifin 21 nci maddesi C. Senatosunca 22 nci madde olarak ve atif düzeltmesi yapılmak suretiyle aynen kabul edilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 22. — Teklifin 22 nci maddesi C. Senatosunca 23 ncu madde olarak ve atif düzeltmesi yapılmak suretiyle aynen kabul edilmiş yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 23. — Teklifin 23 ncu maddesi C. Senatosunca 24 ncu madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 24. — Teklifin 24 ncu maddesi C. Senatosunca 25 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 25. — Teklifin 25 nci maddesi C. Senatosunca 26 nci madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 26. — Teklifin 26 nci maddesi C. Senatosunca 27 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 27. — Teklifin 27 nci maddesi C. Senatosunca 28 nci madde olarak değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 28. — Teklifin 28 nci maddesi C. Senatosunca 30 ncu madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 29. — Teklifin 29 ncu maddesi C. Senatosunca 30 ncu madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 30. — Teklifin 30 ncu maddesi C. Senatosunca 31 nci madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 31. — Teklifin 31 nci maddesi C. Senatosunca 32 nci madde olarak aynen kabul edilmiş ve madde numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 32. — Teklifin 32 nci maddesi C. Senatosunca tekliften çıkartılmış ve çıkartma suretiyle yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsermiştir.

MADDE 33. — Teklifin 33 ncu maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 34. — Teklifin 34 ncu maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 35. — Teklifin 35 nci maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 36. — Teklifin 36 neı maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 37. — Teklifin 37 neı maddesi C. Senatosunca matlap numarası değiştirilmik suretiyle aynen kabul edilmiş ve matlap numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 38. — Teklifin 38 neı maddesi Cumhuriyet Cenatosunca matlap numarası değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiş ve matlap numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 39. — Teklifin 39 neu maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 40. — Teklifin 40 neı maddesi Cumhuriyet Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 41. — Teklifin 41 neı maddesi Cumhuriyet Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 42. — Teklifin 42 neı maddesi Cumhuriyet Senatosunca matlap numarası değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiş ve matlap numarasından ibaret değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 43. — Teklifin 43 neü maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 44. — Teklifin 44 neü maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 45. — Teklifin 45 neı maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 46. — Teklifin 46 neı maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 47. — Teklifin 47 neı maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 48. — Teklifin 48 neı maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 49. — Teklifin 49 neu maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 50. — Teklifin 50 neı maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 51. — Teklifin 51 neı maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 52. — Teklifin 52 neı maddesi C. Senatosunca değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklik komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 53. — Teklifin 53 neü maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 54. — Teklifin 54 neü maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 55. — Teklifin 55 nci maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

MADDE 56. — Teklifin 56 nci maddesi C. Senatosunca aynen kabul edilmiş ve madde kesinleşmiştir.

